

Bijlagen bij

"Onderzoek naar de oorzaken van het faillissement van DSB Bank N.V."

Inhoudsopgave

Bijlage 1	Lijst van personen en gebruikte afkortingen.....	1
Bijlage 2	Verklarende begrippenlijst	7
Bijlage 3	Protocol oorzakenonderzoek faillissement DSB Bank (15 december 2010)	19
Bijlage 4	Lijst met geïnterviewden	23
Bijlage 5	Ontwikkeling vergeleken met andere marktpartijen	25
Bijlage 6	Algemene informatie DSB Bank en DSB Groep 2005 - 2009	31
Bijlage 7	Gerapporteerde resultaten en genormaliseerde resultaten	49
Bijlage 8	A - Bestuursreglement d.d. 30 maart 2009	55
	B - Bestuursreglement d.d. 24 augustus 2009	73
	C - Commissarissenreglement d.d. 7 mei 2007	93
	D - Commissarissenreglement d.d. 24 augustus 2009	111
Bijlage 9	Prognoses ten opzichte van gerapporteerde financiële cijfers	131
Bijlage 10	Geïdentificeerde restrisico's	133
	(uit Corporate Dossier ROB DSB Groep maart 2005)	133
Bijlage 11	"DSB in de media", juni 2010, De Nederlandse Nieuwsmonitor, bijlage 2	139
	(in opdracht van de Commissie Scheltema)	139
Bijlage 12	Tijdslijn kredietcrisis en DSB Bank periode maart 2005 – oktober 2009	169

Het auteursrecht ten aanzien van dit rapport inclusief de bijlagen berust bij de curatoren van DSB Bank. Publicatie of vermenigvuldiging van dit rapport is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de curatoren, p/a Houthoff Buruma U.A., Gustav Mahlerplein 50, 1082 MA Amsterdam. Vanzelfsprekend kan – met uitdrukkelijke bronvermelding – van het wettelijk citaatrecht gebruik gemaakt worden.

BIJLAGE 1

Lijst van personen en gebruikte afkortingen

1H	Eerste hypotheek
2H	Tweede hypotheek
ACC	Audit & Compliance Committee
Aegon	AEGON N.V.
AFM	Autoriteit Financiële Markten
Akkaya	M.L.D. Akkaya (<i>rechter-commissaris</i>)
ALCO	Asset and Liability Committee
ALM	Asset and Liability Management
Amende	L. Amende (<i>bekleedt meerdere functies binnen DSB Bank, waaronder hoofd Juridische Zaken</i>)
AO	Administratieve Organisatie
Ariëns	J.F. Ariëns (<i>Commissaris</i>)
ART	Algemene beschrijving, Risicoprofiel en Toezichtsverantwoording
AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders van DSB Bank
Avéro Bank	Avéro Bank N.V.
Avéro Financieringen	Avéro Achmea Financieringen B.V.
AZ	AZ N.V.
BDO	BDO CampsObers IT Auditors & Consultants B.V.
Beursklacht	Beursklacht B.V.
Beleidskader	Het beleidskader inzake de financiële relatie met DSB Beheer
Besters	J.C. Besters (<i>E&Y</i>)
Bestuurder	Een bestuurder van DSB Bank
Bestuursreglement	Reglement Raad van Bestuur DSB Bank
Bgfo	Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen
BIS	Bank for International Settlements
Bonnier	R.J.W.M. Bonnier (<i>Commissaris</i>)
Bos	W.J. Bos (<i>minister van Financiën</i>)
Bovemij	Bovemij Verzekeringen N.V.
Bpr Wft	Besluit prudentiële regels Wft
Brouwer	H.J. Brouwer (<i>DNB</i>)
Bte	Besluit toezicht effectenverkeer 1995
Buijs	T. Buijs (<i>afdeling Finance & Control</i>)
Buwalda	R.G. Buwalda (<i>bekleedt meerdere functies, waaronder directeur Finance & Control en wordt later benoemd als CFO</i>)
BV	Besloten Vennootschap
BW	Burgerlijk Wetboek
Cardif Schadeverzekeringen	Cardif Schadeverzekeringen N.V.
Cardif Levensverzekeringen	Cardif Levensverzekeringen N.V.
Catalyst Advisors	Catalyst Advisors B.V.
CBb	College van Beroep voor het bedrijfsleven
CDO	Collateralized debt obligation

BIJLAGE 1

CDS	Credit default swap
CEO	Chief Executive Officer
CFO	Chief Financial Officer
CIO	Chief Information Officer
CK	Consumptief Krediet
Clicks4Sales/C4S	Clicks 4 Sales B.V.
Code Corporate Governance	De Nederlandse corporate governance code
Commissaris	Een commissaris van DSB Bank
Commissarissenreglement	Reglement Raad van Commissarissen DSB Bank
Commissie Maas	Adviescommissie Toekomst Banken
CO	Compliance Officer
COO	Chief Operating Officer
CORC (voorheen RBO)	Compliance Operational, Risk en Communicatieoverleg
Cornet	P. Cornet (<i>directeur van DSB Bank (oud) en later CO van DSB Bank</i>)
Creafin	Creafin N.V.
CRO	Chief Risk Officer
Curatoren (zonder toevoeging)	curatoren van DSB Bank
De Bruin	J. de Bruin (<i>adviseur DSB Bank</i>)
De Geus	J. de Geus (<i>bekleedt meerdere functies binnen DSB Bank, waaronder directeur klantenservice en hypotheekkantoren</i>)
De Grave	F.H.G. de Grave (<i>CFO</i>)
De Jong	R.C. de Jong (<i>CIO</i>)
De Vliet Voorschotbank	De Vliet Voorschotbank B.V.
De Vos	P. de Vos (<i>directeur Treasury</i>)
Dga	Directeur grootaandeelhouder
DGA	DGA Financieel Adviseurs Zeeland B.V., DGA Assuradeuren B.V. en Hollands Krediet & Verzekeringscentrale B.V. gezamenlijk.
DGS	Deposito Garantiestelsel
Directie	Het bestuur van DSB Bank (oud)
DK	Doorlopend Krediet
DNB	De Nederlandsche Bank N.V.
Douma	R. Douma (<i>financieel directeur DSB Beheer</i>)
DS Sport en Art	DS Sport en Art Beheer B.V.
DSB	Het DSB concern zoals zich dat in de loop van de tijd ontwikkeld heeft.
DSB Bank	DSB Bank N.V, de bank zoals die voor dan wel na de fusie in 2005 Bestond. DSB Bank N.V. van vóór de fusie in 2005 wordt waar nodig aangeduid met DSB Bank (oud) en na de fusie in 2005 met DSB Bank (nieuw).
DSB Beheer	DSB Beheer B.V.
DSB Beveiliging	DSB Beveiliging B.V.
DSB Ficoholding	DSB Ficoholding N.V.
DSB Groep	DSB Groep N.V.
DSB International	DSB International B.V.
DSB Leeuwarden	DSB Leeuwarden B.V.

BIJLAGE 1

DSB Leven	DSB Leven N.V.
DSB Media	DSB Media B.V.
DSB Participaties	DSB Participaties B.V.
DSB Print	DSB Print B.V.
DSB Schade	DSB Schade N.V.
DSB Sport & Art	DSB Sport & Art Beheer B.V.
DSB Vastgoed	DSB Vastgoed B.V.
DSB Verzekeraars	DSB Leven N.V., DSB Schade N.V. en DSB Hollands Welvaren Leven N.V.
DSB Verzekeringen	DSB Verzekeringen B.V.
DSB Verzekeringen Holding	DSB Verzekeringen Holding N.V.
DSB Voorschotbank	DSB Voorschotbank B.V.
Dte	Dienst Toezicht effectenverkeer
DTI	Debt-to-income ratio
E&Y	Ernst & Young Accountants LLP
EC	Europese Commissie
ECB	Europese Centrale Bank
ECI	Expertise Centrum Integriteit van DNB
EK	Eigen Huis Krediet
ELA	Emergency Liquidity Assistance
El Sayed	I. El Sayed (<i>bekleedt meerdere functies binnen DSB Bank, waaronder directeur van DSB Bank (oud)</i>)
ELQ Hypotheken	ELQ Hypotheken N.V.
ENRA	ENRA Verzekeringen B.V.
EV	Eigen Vermogen
EW	Executie Waarde
FIOD-ECD	Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst - Economische controledienst
Freshfields	Freshfields Bruckhaus Deringer LLP
Fritzsche	G.J. Fritzsche (<i>directeur (niet-statutair) bij onder meer DSB Leven en DSB Schade</i>)
Fte	Full time equivalent
FyXX	Full Year
FZP	Financieel Zekerheidsplan
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
GEMA	Gema Advies Groep B.V.
GHF	Gedragcode Hypothecaire Financieringen
Goudsche Voorschotbank	Goudsche Voorschotbank B.V.
Greenberg Traurig	Greenberg Traurig LLP
Helepolis	Helepolis B.V.
Hendriks	Hendriks & Partner B.V.
HMB	Handboek Monetair Beleid
Hoge Raad	Hoge Raad der Nederlanden
Hollands Welvaren Leven	Hollands Welvaren Leven N.V.

BIJLAGE 1

Holthuisen	D.J.R. Holthuisen (<i>DNB</i>)
Hoogervorst	J.F. Hoogervorst (<i>voorzitter AFM</i>)
HR	Human Resources
HW	Hollands Welvaren
HW Plus	Hollands Welvaren Plus, een beleggingsverzekering
HWS I en HWS II	Hollands Welvaren Select, een effectenbeleningsproduct
HyPr	Hypotheek Protector
IAD	Interne Accountant Dienst
IC	Interne Controle
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process
ICT	Informatietechnologie
IFRS	International Financial Reporting Standards
ING Groep	ING Groep N.V.
Inspectrum	Inspectrum Groep B.V.
IRB	Interne Rating Benadering
KGN	Krediet Groep Nederland B.V.
Kifid	Klachten instituut Financiële dienstverlening
Kleijwegt	R. Kleijwegt (<i>DNB</i>)
Knüppe	B.F.M. Knüppe (<i>curator DSB Bank</i>)
Koemans	A.M.H.T. Koemans
Koninklijke Ahold	Koninklijke Ahold N.V.
KrPr	Krediet Protector
Kuiper	J.Ch.L. Kuiper (<i>bewindvoerder tijdens de noodregeling en later curator DSB Bank</i>)
Lakeman	P.T. Lakeman
Leaseproces	Leaseproces B.V.
LGD	Loss given default
Linschoten	R.L.O. Linschoten (<i>Commissaris en later Bestuurder</i>)
London General Insurance Company	London General Insurance Company Limited
Lone Star	Lonestar Fund VI (US) L.P.
Loyens&Loeff	Loyens&Loeff N.V.
LTFV	Loan to Foreclosure Value
LTI	Loan to income
M&A	Mergers & Acquisitions
Memid	Memid Investments B.V.
Merrill Lynch	Merrill Lynch N.V.
Morgan Stanley	Morgan Stanley Fisher Investments Limited
Morgan Stanley Lundy	Morgan Stanley Lundy Investments Limited
Neelissen	R.G.H.A.M. Neelissen (<i>Commissaris en commissaris bij DSB Beheer</i>)
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
Nibud	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
Nieuw Steen Investments	Nieuw Steen Investments N.V.
Nifa	Nifa Financieringen B.V.
Nijpels	E.H.T.M. Nijpels (<i>Commissaris</i>)

BIJLAGE 1

Northern Rock	Northern Rock plc
NV	Naamloze Vennootschap
NVB	Nederlandse Vereniging van Banken
OB	Omzetbelasting
Offerman	R. Offerman (<i>bekleedt diverse functies, waaronder kantoordirecteur</i>)
Offringa	A. Offringa (<i>Commissaris</i>)
OM	Openbaar Ministerie
Ondernemingskamer	Ondernemingskamer van het Gerechtshof Amsterdam
Ooyevaar	N. Ooyevaar (<i>afdeling Finance & Control</i>)
OR	Ondernemingsraad van DSB Bank
ORV	Overlijdensrisicoverzekering
Pieters	J. Pieters (<i>E&Y</i>)
PK	Premie Krediet
PL	Persoonlijke Lening
Plazacasa	Plazacasa B.V.
Poel	A. Poel (<i>directeur Risk Management</i>)
PVK	Pensioen- & Verzekeringskamer
PwC	PricewaterhouseCoopers B.V.
Rapport Scheltema	Rapport van de commissie van Onderzoek DSB Bank d.d. 23 juni 2010
RBO	Risico Beheer Overleg
RBS	Royal Bank of Scotland N.V.
ROB	Regeling Organisatie en Beheersing
Roeders	A.B. Roeders (<i>E&Y</i>)
Rozemond	A.J.M. Rozemond (<i>bekleedt diverse functies, waaronder CO</i>)
RvB / directie?	Raad van Bestuur van DSB Bank
RvC	Raad van Commissarissen van DSB Bank
RWA	Risk Weighted Assets
Scheringa	D. Scheringa (<i>CEO en bestuurder DSB Beheer</i>)
Schilder	A. Schilder (<i>DNB</i>)
Schimmelpenninck	R.J. Schimmelpenninck (<i>bewindvoerder tijdens de noodregeling en later curator DSB Bank</i>)
Spigthoff	Spigthoff advocaten N.V.
SPV	Special Purpose Vehicle
SRLEV	SRLEV N.V.
SSP	Stichting Steunfonds Probleemhypotheke
STAK	Stichting Administratiekantoor
Stapelkrediet	Stichting Stapelkrediet
't Hart	F. 't Hart (<i>advocaat RvB</i>)
TG	Thesaurier Generaal (van ministerie van Financiën)
TOKE	Tadas Online Kapitaal Extra polis, een beleggingsverzekering
Uppelschoten	J. Uppelschoten (<i>functie</i>)
Van Dijk	J.J. van Dijk (<i>CFO</i>)
Van Erp	H. van Erp (<i>directeur Treasury</i>)

BIJLAGE 1

Van Goor	H.P.A.J. van Goor (<i>COO</i>)
Van Rijswijk	Van Rijswijk Groep B.V.
VFN	Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland
VIB	Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen
VK	Verenigd Koninkrijk
Vpb	Vennootschapsbelasting
VS	Verenigde Staten
VSF	Naam van het systeem waarin DSB Bank kredieten administreert.
vvgb	Verklaring van geen bezwaar
Wabeke	J.W. Wabeke (<i>oud-ombudsman Kifid</i>)
Wck	Wet op het consumentenkrediet
Wfd	Wet op financiële dienstverlening
Wft	Wet op het financieel toezicht
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wte	Wet toezicht effectenverkeer 1995
Wtk	Wet toezicht kredietwezen
Zalm	G. Zalm (<i>Chief Economist en later CFO</i>)
Zwagerman	A. Zwagerman (<i>directeur IAD</i>)

BIJLAGE 2

Verklarende begrippenlijst

AAA notes/schuldbewijzen

Schuldbewijzen met een kredietrisico rating "Aaa" volgens Moody's of "AAA" volgens Standard & Poors (rating agency's).

Achtergesteld deposito

Een achtergestelde lening in de vorm van een deposito bij een bank.

Achtergestelde lening

Lening waarvan de terugbetaling in geval van faillissement pas plaatsvindt nadat andere schuldeisers zijn betaald. Bij dit hogere risico hoort een hogere rentevergoeding.

Achterstandsrapportage

Rapportage welke door de afdeling Finance & Control werd opgesteld ten behoeve van het monitoren van de ontwikkeling van de betalingsachterstanden op leningen van DSB Bank.

Activa

Bezittingen van een onderneming of organisatie. Deze zijn aan de debetzijde van een balans vermeld.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM is de juridische rechtsopvolger van de Stichting Toezicht Effectenverkeer (Ste). Zij houdt toezicht op het gedrag van participanten op de financiële markten.

Bankrun

Een bankrun (ook wel run op de bank genoemd) is het verschijnsel dat zeer veel rekeninghouders bij een bank tegelijkertijd al hun spaargeld (willen) opnemen, waardoor bij de bank een acuut liquiditeitsprobleem ontstaat.

Basel I en Basel II

Basel I en Basel II zijn de namen van een internationale set van standaarden voor het bepalen van aan banken te stellen kapitaals- en andere eisen. De Basel I en Basel II standaarden zijn de uitkomst van een serie van afspraken, gemaakt door de gezamenlijke centrale banken van westerse landen onder leiding van de Bank for International Settlements (BIS). De bank is gevestigd te Bazel. De Basel II standaarden zijn de opvolgers van de Basel I standaarden. In Nederland zijn de uit Basel II standaarden voortvloeiende wettelijke eisen van kracht geworden met ingang van 1 januari 2008.

Beslisboom

Een beslissingsboom of beslisboom is een model voor de weergave van de alternatieven en keuzen in een besluitvormingsproces, en is een techniek uit de besliskunde.

BIJLAGE 2

BIS Ratio

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen van banken ten opzichte van de naar risico gewogen activa) van een bank bepaald volgens de standaarden van de Basel II of de eerdere Basel I akkoorden.

Chapel

Eén van de securitisatieprogramma's van DSB Bank. Andere securitisatieprogramma's waren genaamd: Monastery, Dome en Convent.

Code Corporate Governance

In april 1996 werd de eerste Nederlandse Corporate Governance Commissie ingesteld (de Commissie Peters). De Commissie Peters kreeg tot taak te onderzoeken of het toenmalige evenwicht tussen toezicht, bestuur en aandeelhouders binnen de beursgenoteerde vennootschappen houdbaar was tegen de achtergrond van de internationalisering van de Nederlandse economie. De Commissie Peters publiceerde haar bevindingen in de vorm van 40 aanbevelingen. De gebrekkige naleving van de 40 aanbevelingen leidde in 2003 tot de instelling van de Commissie Tabaksblat, wier onderzoek in 2004 resulteerde in de Code Corporate Governance.

Collateralised Debt Obligation (CDO)

Een type obligatie waarbij zekerheid is verschaft door de aanwezigheid van onderpand, meestal bestaande uit vorderingen zoals een verzameling gebundelde hypotheeklen. De obligatie wordt veelal uitgegeven door een speciaal hiervoor opgerichte rechtspersoon ("special purpose vehicle"). CDO's zijn doorgaans onderverdeeld in tranches, waarbij een rangorde is bepaald voor de terugbetaling van de schuld aan de houders van elke tranche. Deze rangorde bepaalt in grote mate de hoogte van de rentevergoeding.

Compliance officer

Een compliance officer is een functionaris die veelal bij een financiële instelling is aangesteld om toe te zien op de naleving van wet- en regelgeving binnen de organisatie.

Conglomeraat

Geheel van bedrijven die zeer verschillende activiteiten uitoefenen en vrijwel zelfstandig opereren. Er is wel een moedermaatschappij die met een beperkte groep mensen een aantal centrale stafdiensten verzorgt.

Consolidatie

Consolidatie is de boekhoudtechniek om de resultaten van moeder- en dochtervennootschappen bij elkaar te voegen, zodat een groep een resultatenrekening en balans krijgt alsof ze één vennootschap is.

Convent

Zie: *Chapel*

BIJLAGE 2

Cost to income ratio

Verhoudingsgetal tussen kosten en inkomsten welke vaak gehanteerd wordt om de efficiëntie van financiële instellingen te vergelijken en te beoordelen.

Coupon

Aanduiding voor het recht op rentevergoeding over het geleende nominale bedrag bij obligaties.

Credit default swap (CDS)

Overeenkomst tussen partijen waarbij het kredietrisico van een derde partij tegen betaling van een premie geheel of gedeeltelijk wordt overgedragen. Met een CDS verdwijnt het kredietrisico van de balans van de verkopende partij, en komt het in het handelsboek van de kopende partij.

Cross-selling

Engelse term voor verkoopactiviteiten waarbij een leverancier van diensten of goederen probeert meerdere producten aan een klant te verkopen.

Deposito

Geldbedrag dat aan een bank wordt toevertrouwd voor een bepaalde periode tegen een bepaalde rentevergoeding.

Depositogarantiestelsel (DGS)

Een garantieregeling voor spaartegoeden (deposito's) tot een bedrag van € 100.000 per persoon per bank in het geval een bank failliet gaat. Geldt alleen voor tegoeden bij banken die een vergunning hebben van DNB.

Debt to income (DTI)

Verhouding tussen de op ingangsdatum aan de klant verstrekte kredietlimiet (hypothecair krediet) en het (gezamenlijk) bruto jaarinkomen van de klant(en). Ook wel Loan to Income ratio genoemd.

Derivaten

Financiële contracten waarvan de waarde afhankelijk (afgeleid) is van een of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. Voorbeelden zijn opties, termijncontracten en rente- en valutawaps. Het zijn verhandelbare rechten of plichten.

Directeur-grootaandeelhouder (DGA)

Directeur van een vennootschap, veelal een besloten vennootschap, die via een groot aandelenbelang in feite alle zeggenschap heeft.

DNB maandstaten

De maandelijks door banken bij DNB in te dienen geconsolideerde financiële rapportage, ten behoeve van het toezicht op de instellingen.

Dome

Zie: *Chapel*

BIJLAGE 2

Due diligence standaarden

De professionele standaarden die gebruikt worden bij het bedrijfsonderzoek dat plaatsvindt bij bedrijfsovernames en dat mede gericht is op het bepalen van de waarde van het over te nemen bedrijf. In de due diligence zal ook worden onderzocht of er geen juridische, fiscale of andere problemen zijn.

ECB funding / ECB financiering

Monetair beleidsinstrument van het Eurosysteem waarbij aan banken liquiditeiten kunnen worden verschaft op basis van kredietverlening tegen onderpand door inschrijving op een tender bij de centrale bank (in Nederland: DNB). Basisherfinancieringstransacties hebben doorgaans een looptijd van een week; langere termijn herfinancieringstransacties hebben doorgaans een looptijd van 3 maanden. In het kader van een crisismaatregel heeft de Europese Centrale Bank (ECB) in oktober 2008 tot nader tijdstip besloten de inschrijvingen van solvabele banken op tenders op basis van een vastgestelde rente volledig toe te wijzen voor zover daar toereikend onderpand beschikbaar is.

Eigen vermogen (EV)

Het door de aandeelhouders in de onderneming geïnvesteerde vermogen, vermeerderd met reserves.

Emergency Liquidity Assistance (ELA)

Een voorziening voor liquiditeitssteun van een centrale bank aan een bank in geval van nood. De vorm van financiering wordt verleend wanneer centrale banken van oordeel zijn dat financiële instellingen liquiditeitsproblemen hebben, maar nog niet insolvent zijn.

Euribor

Rentetarief dat kredietwaardige banken elkaar in rekening brengen voor bedragen in euro's.

Europese Centrale Bank (ECB)

De Europese Centrale Bank is op 1 juni 1998 opgericht ter vervanging van het Europees Monetair Instituut (EMI), dat tot op dat moment een centrale rol had gespeeld bij de voorbereiding van de komst van de euro.

Europese Commissie (EC)

Een instelling van de Europese Unie. Ze belichaamt en behartigt het algemeen belang van de EU.

Executiewaarde (EW)

Deze executiewaarde is de waarde die een goed bij gedwongen verkoop naar verwachting zal opbrengen en deze wordt vastgesteld door taxatie.

Exposure

Blootstelling aan bepaalde risico's.

BIJLAGE 2

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische Controle Dienst (FIOD-ECD)

Dit is de opsporingsdienst van de Belastingdienst. In 1999 is de FIOD-ECD ontstaan uit het samengaan van de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) en de Economische controledienst (ECD).

Geconsolideerd toezicht

Geconsolideerd toezicht betreft het toezicht op de groep als geheel, dus moeder- en dochterondernemingen.

Gedragscode Hypothecaire Financiering (GHF)

Een gedragscode die door het Contactorgaan Hypothecair Financiers (CHF) en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) is overeengekomen. De gedragscode bevat normen voor banken voor de verstrekking van hypotheekleningen, die de consument bescherming bieden.

Gekwalificeerde deelneming

Een gekwalificeerde deelneming is het houden van een aandelen- of zeggenschapsbelang van tien procent of meer in een in Nederland gevestigde bank, beleggingsonderneming, verzekeraar of beheerder van een instelling voor collectieve belegging in effecten (de financiële onderneming).

Grote postenregeling

De grote postenregeling bepaalt dat maximaal 25% van het toetsingsvermogen uit mag staan bij één enkele debiteur.

Handboek Monetair Beleid (HMB)

Sinds 1 januari 1999 is in Nederland het monetaire beleidinstrumentarium van het Eurosysteem van toepassing. In de Handleiding Monetair Beleid, juridisch gezien onderdeel van de Algemene Voorwaarden van de DNB, wordt het instrumentarium van het Eurosysteem uitgewerkt voor de Nederlandse situatie.

Haircut

In dit rapport wordt met de 'haircut' bedoeld, de afslag van de waardering van de voor een ECB financiering in onderpand gegeven effecten. Dit houdt in dat de marktwaarde van de effecten, die voor de ECB kredietfaciliteit in onderpand zijn gegeven, verminderd wordt met een bepaald percentage. Hieruit resulteert de kredietfaciliteit. Dit is het maximale krediet dat een bank op enig moment kan opnemen.

Hector

Naam van het projectteam, dat binnen DNB in het leven is geroepen voor de behandeling van het dossier DSB Bank.

BIJLAGE 2

Hedge accounting

De criteria voor en de wijze van opname, waardering en resultaatverwerking van een financieel instrument met als doel de resultaten van het hedge instrument (bijvoorbeeld een renteswap, zie 'interne rate swap') en afgedekte positie (bijvoorbeeld de rente op een lening) gelijktijdig in W&V te verwerken. Zonder de regels voor hedge accounting zouden de baten en lasten die voortvloeien uit hedginginstrumenten en afgedekte posities in veel gevallen in verschillende perioden in de winst en verliesrekening worden verantwoord.

Herwaardering

Het boekhoudkundig aanpassen van de waarde van een balanspost naar bijvoorbeeld de op balansdatum laatst bekende marktwaarde.

Hypotheek

Een geldverstrekker, zoals een bank, vestigt vaak een recht van hypotheek op een onroerend goed waarvoor zij de lening heeft verstrekt. Komt de lener zijn verplichtingen niet na, dan mag de bank het pand gedwongen verkopen. Als het pand eenmaal is verkocht dan mag de bank zijn vordering met voorrang op de opbrengst van het pand verhalen, voor alle andere schuldeisers.

Homerus

Naam van een projectgroep bij DNB die opgezet is om te verkennen wat de mogelijke gevolgen zijn van een afbouw van het bancaire bedrijf van DSB Bank.

Hypothecair krediet

Een krediet waarvan de terugbetaling gewaarborgd is door een recht van hypotheek op een onroerend goed.

Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP)

Interne risicobeoordeling van een bank inzake de kapitaaltoereikendheid volgens de regels van Basel II. ICAAP dient te waarborgen dat een onderneming zicht heeft op de bedrijfsrisico's en dat de omvang en samenstelling van het eigen vermogen hierop zijn afgestemd.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

Internationale normen (standaarden) voor financiële verslaglegging. Ze worden opgesteld door de International Accounting Standards Board.

Interbancaire geldmarkt

De markt waarbij (vooral) banken elkaar, voor korte perioden, variërend van één dag tot twee jaar, vaak omvangrijke leningen verstrekken. Met behulp van deze leningen kunnen banken in hun behoefte aan liquide middelen voorzien, en kunnen zij overtollige liquiditeiten voor korte perioden rentedragend beleggen.

BIJLAGE 2

Interest rate swap (IRS)

Ook wel: renteswap. De renteswap wordt in het algemeen gebruikt om renterisico's te beheersen of af te dekken, of om een gewenste rentepositie in te nemen. De renteswap is een ruiltransactie die geschiedt op een internationale financiële markt, waarbij partijen de rentebetalingen over een afgesproken nominale waarde gedurende de looptijd, of een deel van de looptijd, tegen elkaar ruilen (bijvoorbeeld een vaste rente tegen een variabele rente).

Interne Accountant Dienst (IAD)

De Interne accountantsdienst van DSB Bank toetst de risicobeheersing van alle processen.

Interne Rating Benadering (IRB)

De interne modellen methode voor het meten van kredietrisico in overeenstemming met de regels van Basel II. Onder Basel II is het onder bepaalde voorwaarden en met toestemming van de Centrale Bank als toezichthouder, mogelijk voor banken hun kredietrisico te meten op basis van intern ontwikkelde modellen, in plaats van de standaard in Basel II opgenomen modellen.

Kapitaalbuffer (en -reserve)

Minimumomvang van het eigen kapitaal dat aangehouden moet worden tegenover het uitstaande risico.

Klachten instituut Financiële dienstverlening (Kifid)

Het Nederlandse klachteninstituut waar consumenten terecht kunnen voor klachten over financiële instellingen.

Koopsommenbestand

Bestand van DSB Verzekeringen, met gegevens van de door DSB Bank bemiddelde en door DSB verzekeringen als volmacht gesloten verzekeringen, waarbij de premie geheel vooraf werd voldaan (koopsompolis).

Kredietrisico

Het risico dat banken verlies lijden op leningen die zij verstrekt hebben aan particulieren, bedrijven en andere organisaties doordat deze niet aan de betalingsverplichtingen voldoen.

Leverage

De verhouding tussen het eigen vermogen en vreemd vermogen van een onderneming. Met het vergroten van de leverage van een onderneming wordt bedoeld het vergroten van het relatieve aandeel van het vreemd vermogen ten opzichte van het eigen vermogen.

Liquiditeit

De liquide middelen in de vorm van contanten of direct opvraagbare middelen waarover een bank beschikt om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen.

BIJLAGE 2

Loan to income (LTI)

Verhouding tussen de op ingangsdatum aan de klant verstrekte kredietlimiet (hypothecair krediet) en het (gezamenlijk) bruto jaarinkomen van de klant(en). Ook wel Debt to Income ratio genoemd.

Loan to Foreclosure Value (LTFV)

Deze ratio relateert de totale uitstaande hypotheekschuld aan de executiewaarde van het onderpand.

Loss Given Default (LGD)

Verlies dat geleden wordt bij het in gebreke blijven (wanbetaling) van de debiteur.

Maandrapportage

De geconsolideerde financiële rapportage zoals maandelijks werd opgesteld door de afdeling Finance & Control van DSB Bank ten behoeve van het management.

Maandstaat

Zie definitie DNB Maandstaten.

Monastery

Zie: *Chapel*

Nationale Hypotheek Garantie (NHG)

De Nationale Hypotheek Garantie is de naam van de garantie die iemand in Nederland kan krijgen als hij een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning. De Nationale Hypotheek Garantie houdt in dat bij het afsluiten van een hypothecaire lening de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen borg staat voor de lening. De geldnemer betaalt hiervoor een borgtochtprovisie.

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud)

Een onafhankelijke stichting die budgetteren propageert als hulpmiddel om de inkomsten en uitgaven binnen een particulier huishouden op elkaar af te stemmen.

Nederlandse Vereniging van Banken (NVB)

Een Nederlandse vereniging die in 1989 werd opgericht om de gemeenschappelijke belangen van de Nederlandse banken te behartigen.

NL GAAP (Generally Accepted Accounting Principles)

De regels op het gebied van de financiële verslaggeving zoals vastgelegd in Boek 2, Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Noodregeling

Speciale regeling voor financiële instellingen, die lijkt op surseance van betaling, voor kredietinstellingen in Nederland. Wordt op verzoek van DNB door de rechter afgekondigd.

BIJLAGE 2

Normoverdragend gesprek

De toezichthouder geeft de financiële dienstverlener schriftelijk of mondeling uitleg over de overtreden norm. De financiële dienstverlener wordt gewaarschuwd dat hij in overtreding is van wet- en regelgeving. De financiële dienstverlener wordt gevraagd aan te geven hoe hij aan de norm gaat voldoen en hoe hij voorkomt dat de norm in de toekomst wordt overtreden.

Off balance

Een transactie waarmee, of een transactie waarvan activa en passiva buiten de balans van de onderneming worden gebracht.

Onder pari

Een obligatie wordt genoteerd of uitgegeven onder 100% van de nominale waarde.

One-tier bestuursstructuur

Er is één orgaan – board of directors – waarin zowel bestuurders als commissarissen zitting hebben.

Open normen

Open normen gelden bij 'principle based' toezicht. Dit principe houdt – in het kort – in dat in de regelgeving gebruik wordt gemaakt van 'open normen', waaraan de onder toezicht staande instellingen in beginsel een eigen invulling kunnen geven. Bij wijze van voorbeeld wordt verwezen naar de 'open norm' "*goed kredietgeverschap*".

Operationeel risico

Het risico van verliezen als gevolg van tekortkomingen van interne processen, mensen en systemen, of als gevolg van externe gebeurtenissen.

Pandrecht

Een in de wet nauwkeurig omschreven recht dat dient tot zekerheid voor een schuldeiser (de pandnemer) als hij aan iemand anders (de pandgever) geld heeft geleend. Het onderpand kan bestaan uit goederen of uit een vordering die de schuldenaar op een ander heeft.

Passiva

Totaal van de bronnen waarmee een bedrijf of organisatie gefinancierd is (vermogen). Bestaat zowel uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen (schulden en verplichtingen) en staat aan de creditzijde van een balans.

Pensioen- & Verzekeringskamer (PVK)

De Pensioen- en Verzekeringskamer was een Nederlandse overheidsinstantie die toezicht hield op pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Op 1 september 1992 werd de Kamer geprivatiseerd tot Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) onder de statutaire naam Stichting Verzekeringskamer. Op 30 oktober 2004 fuseerde de Stichting Pensioen- & Verzekeringskamer met DNB.

BIJLAGE 2

Perpetuals

Eeuwig durende obligaties.

Productie rapportage

Rapportage uit de administratie van DSB Bank met gegevens omtrent de verstrekte leningen.

Prudentieel toezicht

Het prudentieel toezicht richt zich op de vraag of de deelnemers aan de financiële markten erop kunnen vertrouwen dat hun contractpartner de aangegane financiële verplichting kan nakomen. De DNB is verantwoordelijk voor het prudentieel toezicht.

Raad van Bestuur (RvB)

Ander woord voor directie van een bedrijf. De Raad van Bestuur wordt benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van een bedrijf en bij structuurvennootschappen door de Raad van Commissarissen.

Raad van Commissarissen (RvC)

Het orgaan dat bij bedrijven toezicht houdt op en adviezen geeft aan de directie of Raad van Bestuur. Een aantal rechten en plichten van de Raad van Commissarissen staat in de wet, andere in de statuten van het betrokken bedrijf.

Rating agency

Instelling die credit ratings afgeeft. Dit is een oordeel over de kredietwaardigheid van een bedrijf, een bank, een andersoortige instelling, financiële producten of een land. Voorbeelden van rating agencies zijn Standard & Poor's, Fitch Ratings en Moody's.

Rentemarge

Het verschil tussen de gemiddelde (debet) rente die een bank van haar klanten ontvangt omdat zij geld hebben geleend en de gemiddelde (credit) rente die de bank moet vergoeden aan klanten die haar geld hebben toevertrouwd.

Regeling Organisatie en Beheersing (ROB)

Deze regeling heeft tot doel richtlijnen en aanbevelingen te geven voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen bij instellingen. Uitgangspunt hierbij is dat instellingen verantwoordelijk zijn voor een zodanige organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen, dat daarmee wordt voorzien in een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Risicogewogen activa

De activa van een financiële instelling vermenigvuldigd met een weging, vastgesteld door de regelgevende instanties, waarmee het relatieve risico van deze activa wordt weergegeven. Op basis van de hoogte van de naar risico gewogen activa wordt het vermogen berekend dat minimaal moet worden aangehouden.

BIJLAGE 2

Securitisatie

Een financiële techniek waarbij activa (bijvoorbeeld afgesloten hypotheeklen) tot pakketten worden samengevoegd en worden verhandeld als effecten.

Solvabiliteit

De mate waarin een bedrijf, financiële instelling of persoon in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Special Purpose Vehicle (SPV)

Aparte juridische entiteit, opgericht om bepaalde projecten of activiteiten van een onderneming uit te voeren en om de daarbij behorende activa en hun financiering onder te kunnen brengen op een aparte balans.

'Stille' curator

DNB kan als toezichtmaatregel een curator benoemen, meestal 'stille' curator genoemd. De stille curator staat het bestuur van een onderneming bij en toetst de besluiten van de zittende directie aan de aan de stille curator gegeven opdracht. De term stille curator wordt gebruikt omdat de benoeming niet bekend wordt gemaakt, tenzij op eigen initiatief.

Stresstest

Het inventariseren van de potentiële effecten van uitzonderlijke, maar aannemelijke gebeurtenissen op de financiële conditie van een instelling of systeem.

Subprime crisis

Crisis, ontstaan door de stagnerende huizenmarkten in de Verenigde Staten waarbij de als obligaties verpakte gebundelde hypotheeklen in het laatste segment (*subprime*) in een hoog tempo minder waard werden. Hierdoor kwamen financiële instellingen in problemen omdat zij grote bedragen moeten afboeken op deze obligaties.

Tekencommissie

De gedurende de looptijd van een verzekering aan een gevolmachtigd agent toekomende beloning voor de door hem te verrichten werkzaamheden in het kader van het sluiten en administreren van een overeenkomst van verzekering op naam en voor risico van zijn volmachtgever.

Toetsingsvermogen

Het conform het artikel 94 Besluit prudentiële regels, eerste lid, onderdelen a tot en met c, tweede lid, derde en vierde lid, in aanmerking te nemen kernkapitaal en aanvullend kapitaal.

Toeziht banken (Tb)

De divisie Toeziht banken van DNB houdt toeziht op alle banken in Nederland met een bankvergunning.

BIJLAGE 2

Two-tier bestuursstructuur

Het bestuur bestaat uit een orgaan dat bestuurt (Raad van Bestuur, directie) en een orgaan dat toezicht houdt (Raad van Commissarissen).

Verdienmodel

Een model van een onderneming die de structuur weergeeft waarmee het bedrijf haar inkomsten genereert.

Voorschotbank

Een voorschotbank is gespecialiseerd in het aanbieden van hypotheek en leningen. De voorschotbank houdt zich niet bezig met andere financiële producten, zoals bankrekeningen, betalingsverkeer en verzekeringen.

Voorziening

Het deel van het vermogen van een bedrijf dat met een duidelijk en speciaal doel opzij is gezet om in de toekomst aan bepaalde financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Voorzieningen worden tot het vreemd vermogen gerekend.

VSF systeem

Het belangrijkste door DSB Bank gehanteerde geautomatiseerd informatiesysteem voor het administreren en beheren van kredietcontracten.

Wet op het consumentenkrediet (Wck)

Een wet die regels bevat over het consumentenkrediet ter bescherming van de consument.

Wet op het financieel toezicht (Wft)

Deze wet regelt het toezicht op financiële instellingen in Nederland. De wet is op 1 januari 2007 in werking getreden.

Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP)

De Wet schuldsanering natuurlijke personen is een Nederlandse wet uit 1998, die burgers een mogelijkheid biedt op een schuldenvrije toekomst.

Withdrawal risk

Risico dat bij banken ondergebracht spaargeld door klanten wordt opgenomen.

Zero coupon bond

Een obligatie zonder coupons en waarop dus geen interest wordt uitbetaald. De uitgifteprijs van een nul-coupon obligatie is om die reden veel lager dan de waarde van de obligatie op de einddatum.

BIJLAGE 3

PROTOCOL ONDERZOEK OORZAKEN FAILLISSEMENT

Onderzoek naar de oorzaken van het faillissement van DSB Bank N.V. ("DSB Bank")
d.d. 15 december 2010

1. Doel van het onderzoek

Op grond van artikel 68 Faillissementswet zijn de door de Rechtbank benoemde curatoren belast met het beheer en de vereffening van de failliete boedel van DSB Bank. Curatoren oefenen hun werkzaamheden voornamelijk uit in het belang van de gezamenlijke crediteuren. Zij zullen het belang van andere belanghebbenden daarbij echter niet uit het oog verliezen.

In dit kader dienen curatoren onderzoek te verrichten naar de oorzaken van het faillissement van DSB Bank. Curatoren zullen in eerste instantie een feitenonderzoek uitvoeren, waarvan het doel waarheidsvinding zal zijn. In dit onderzoek zal eveneens de rol van de bestuurders, commissarissen, de accountant(s) en toezichthouders worden betrokken. Het onderzoek zal de gang van zaken in periode 2000-2009 (tot aan het faillissement) bestrijken en meer in het bijzonder de periode vanaf december 2005.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zullen curatoren conclusies trekken over wat de interne en externe oorzaken van het faillissement waren. Uiteindelijk dienen curatoren zich een oordeel te vormen over de vraag of er wellicht sprake is geweest van onbehoorlijk bestuur en of dit een belangrijke oorzaak van het faillissement is geweest dan wel of er (rechts)personen zijn die anderszins verwijtbare gedragingen hebben verricht waarvoor zij jegens de boedel dan wel de gezamenlijke schuldeisers aansprakelijk zijn. Indien dit het geval blijkt te zijn, zullen curatoren in het belang van de gezamenlijke crediteuren over moeten gaan tot (het vervolgen van de) aansprakelijkstelling van bestuurders en/of commissarissen en/of accountants en/of andere betrokkenen. De uitkomsten van het onderzoek zullen openbaar moeten worden gemaakt.

2. Opzet onderzoek

Curatoren zullen de komende zes maanden, tot medio 2011, het onderzoek naar de oorzaken van het faillissement van DSB Bank voortzetten. Naast bestudering van schriftelijke bronnen, zullen curatoren enkele informatieve gesprekken voeren met individuele bestuurders en commissarissen van DSB Bank, de externe accountant(s), vertegenwoordigers van toezichthouders en andere sleutelfiguren uit de periode vanaf 2005 (hierna: de "Betrokkene" of de "Betrokkenen").

Curatoren hebben voor dit onderzoek onder meer de heer H. Sliedrecht en adviseurs van Houthoff Buruma ingeschakeld. Curatoren nemen verantwoordelijkheid voor het onderzoek. Over de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd gaat dit Protocol. Curatoren hebben de Betrokkenen op 1 oktober 2010 een conceptversie van dit Protocol gestuurd en hebben dit concept, voor zover zij daarmee konden instemmen, aan de hand van het daarop ontvangen commentaar aangepast.

Het rapport van de Commissie DSB Bank van 29 juni 2010 (het 'Rapport Scheltema') behoort ook tot de bronnen die curatoren gebruiken.

BIJLAGE 3

3. Werkwijze curatoren

3.1 Dataroom

Curatoren zullen zorg dragen voor de inrichting van een dataroom in een daartoe ingerichte ruimte in de ITO-toren aan het Gustav Mahlerplein te Amsterdam waarin beschikbare, voor het onderzoek relevante en op DSB Bank betrekking hebbende informatie ter inzage gelegd zal worden (de "Dataroom"). Het gaat hier noodzakelijkerwijs om een selectie, waartoe in ieder geval de notulen van de raad van commissarissen, de raad van bestuur en belangrijke commissie vergaderingen met bijbehorende stukken behoren. Indien volgens curatoren de boedel zwaarwegende belangen heeft die zich tegen verstrekking van bepaalde informatie verzetten, hebben curatoren het recht deze informatie niet in de Dataroom ter inzage te leggen. Uitsluitend de Betrokkenen, alsmede hun eventuele advocaten of door hen ingeschakelde accountants hebben toegang tot de (informatie in de) Dataroom, althans voor zover het toegang tot informatie betreft uit de periode waarin de Betrokkene(n) in kwestie in functie is (zijn) geweest. Betrokkenen mogen de index van de Dataroom (de "Dataroomindex"), die in papieren en digitale vorm beschikbaar is, raadplegen.

In beginsel worden stukken uit de Dataroom niet verveelvoudigd en ter beschikking gesteld aan de Betrokkenen. Indien een Betrokkene echter aannemelijk maakt dat ter beschikking stelling van kopieën van bepaalde stukken noodzakelijk is in het kader van zijn of haar voorbereiding van (bijvoorbeeld) gesprekken met curatoren, kunnen curatoren -voor zover dit redelijkerwijs van hen kan worden gevergd- besluiten de betreffende stukken aan de Betrokkene in kopie ter beschikking te stellen. Toegang tot de Dataroom kan ook elektronisch (*read only*) worden verschaft. Ten aanzien van alle informatie uit de Dataroom geldt een geheimhoudingsplicht. Alvorens een bezoeker toegang tot de (elektronische) Dataroom wordt verschaft, zal deze een reglement voor de Dataroom dienen te ondertekenen (het "Dataroomreglement"). Onderdeel van het Dataroomreglement is een geheimhoudingsverklaring, die de Betrokkene(n) echter niet zal belemmeren in het gebruik van in de Dataroom opgenomen informatie die voor het verkrijgen van toegang tot de Dataroom al in het bezit was van die Betrokkene(n). Voor zover de Dataroom informatie bevat die nog niet bij een Betrokkene in bezit was, kan deze informatie door die partij worden gebruikt in het kader van het onderzoek of van procedures waarbij de Betrokkene als gedaagde partij is.

Curatoren hebben zich ingespannen om alle relevante brondocumenten zo volledig mogelijk in de Dataroom op te nemen. Indien een Betrokkene bepaalde informatie die noodzakelijk is in het kader van zijn of haar voorbereiding op de gesprekken met curatoren wenst te zien die zich niet in de Dataroom bevindt, kan hij dat meedelen aan curatoren, die -voor zover dit redelijkerwijs van hen kan worden gevergd - kunnen besluiten die informatie te zoeken en voor zover beschikbaar in de Dataroom op te nemen. Van curatoren kan niet worden verlangd dat zij terzake meer dan minimale kosten maken.

3.2 Informeel gesprekken

Curatoren hebben met een aantal bestuurders en commissarissen en enkele andere Betrokkenen informeel gesprekken gehad, en/of zullen dergelijke gesprekken nog voeren. Deze gesprekken hebben tot doel (gehad) wederzijds kennis te maken en te spreken over de inrichting van het onderzoek. Zo kunnen eventuele suggesties over te raadplegen bronnen of te spreken personen

BIJLAGE 3

worden gegeven. Van informele gesprekken wordt geen verslag gemaakt. Het staat Betrokkenen vrij zich tijdens deze gesprekken te laten vergezellen door een advocaat.

3.3 (Feiten)overzicht en financiële analyse

Curatoren zullen zorg dragen voor een financiële analyse en één of meer overzichten van de belangrijkste feiten die blijken uit (onder meer) de notulen van de vergaderingen van de raad van bestuur en van de raad van commissarissen uit de periode vanaf december 2005. Deze documenten zijn bedoeld om de Betrokkenen behulpzaam te zijn bij de voorbereiding van het formele gesprek met curatoren (zie hierna § 3.4) en zullen in concept en -voor zover relevant voor Betrokkenen geheel of gedeeltelijk- ter voorbereiding op de met curatoren te voeren formele gesprekken ter beschikking worden gesteld, ten minste vier weken voordat het formele gesprek plaatsvindt. Deze stukken zijn vertrouwelijk (zie hierna tevens § 3.7). Indien een Betrokkene meent dat deze stukken onjuistheden bevatten of aanvullingen behoeven, zal hij/zij dat schriftelijk en voorafgaand aan het gesprek aan curatoren berichten.

3.4 Formele gesprekken

Na de verstrekking van de in hiervoor in § 3.3 genoemde stukken zullen curatoren formele gesprekken met ieder van de Betrokkenen voeren. Iedere Betrokkene kan zich ook bij dit gesprek laten vergezellen door een advocaat. Mogelijk zijn er meer gesprekken nodig.

Curatoren zullen de formele gesprekken met een Betrokkene laten vastleggen door middel van het opmaken van een verslag. Dit zal een samenvattend verslag zijn. Er wordt geen bandopname gemaakt. Het verslag zal uiterlijk vijf werkdagen na afloop van het gesprek aan iedere Betrokkene ter beschikking worden gesteld. Dit kan ook per e-mail. De Betrokkene krijgt daarna twee weken de tijd schriftelijk commentaar op het verslag te geven. Eventueel commentaar zal door curatoren als zodanig in het verslag worden verwerkt. Indien curatoren en gesprekspartners het niet eens zijn over één of meerdere passages in de tekst van het verslag, zal dit in het verslag worden weergegeven. De definitieve versie van het verslag zal vervolgens aan de Betrokkene ter beschikking worden gesteld.

3.5 Opstelling conceptrapport

Op grond van (onder meer) de bestudering van de schriftelijke bronnen en de gesprekken met alle Betrokkenen, stellen curatoren een eerste conceptrapport op inzake de oorzaken van het faillissement. Dit rapport bouwt voort op de in § 3.3 bedoelde stukken. Dit conceptrapport bevat met name een uiteenzetting van de aan het faillissement ten grondslag liggende feitelijke oorzaken. Gedeeltes van het conceptrapport -voor zover relevant voor een Betrokkene- worden aan hem of haar voor commentaar toegezonden. De Betrokkene krijgt twee weken de tijd om schriftelijk commentaar op het aan hem/haar verstrekte deel van feitelijk deel van het conceptrapport te geven. Curatoren zullen dit commentaar in ogenschouw nemen bij de opstelling van het definitieve eindrapport. Zij achten zich echter niet gehouden eventueel commentaar over te nemen.

3.6 Definitief onderzoeksrapport

Nadat curatoren het commentaar van de Betrokkenen op het feitelijk deel van het conceptrapport hebben ontvangen, gaan ze over tot de formulering van hun conclusies over de oorzaken van het

BIJLAGE 3

faillissement. Nadat curatoren het definitieve eindrapport hebben opgesteld zal dit 24 uur voor publicatie onder embargo aan in beginsel alle Betrokkenen ter beschikking worden gesteld. Betrokkenen zullen niet in de gelegenheid worden gesteld eventueel commentaar ten aanzien van de conclusies van curatoren te geven. Dergelijk commentaar zullen curatoren dan ook niet meer verwerken. Curatoren streven ernaar het eindrapport te publiceren als bijlage bij een dan uit te brengen openbaar verslag.

Curatoren zullen zich van uitspraken in het openbaar omtrent de definitieve vraag of er al dan niet sprake is van aansprakelijkheid van de betrokkenen onthouden, totdat het onderzoek naar die aansprakelijkheid is afgerond, tenzij curatoren evidente aanwijzingen of bewijzen aantreffen die het noodzakelijk maken direct actie te ondernemen. In het definitieve eindrapport overigens behoeven curatoren nog geen oordeel over eventuele aansprakelijkheid te geven.

3.7 Vertrouwelijkheid

Alle stukken die in het kader van dit onderzoek door of in opdracht van curatoren worden vervaardigd, zoals feitenoverzichten, commentaar daarop, conceptverslagen van de formele gesprekken en commentaar daarop, alsmede concepten voor delen van het rapport over de oorzaken en correspondentie daarover, zijn werkdocumenten die bedoeld zijn om inzicht te krijgen in de relevante feitelijke ontwikkelingen voorafgaand aan het faillissement van DSB Bank. Deze werkdocumenten zijn vertrouwelijk en zullen door de Betrokkenen of hun adviseurs als zodanig niet aan derden (onder derden ook te verstaan: één of meer andere Betrokkenen) worden overgelegd en/of in rechte worden gebruikt. Voor zover de inhoud van werkdocumenten betrekking heeft op feiten die ten tijde van het verstrekken van deze werkdocumenten door curatoren al in het publieke domein zijn, of reeds bekend waren bij een Betrokkene, valt deze inhoud echter niet onder deze vertrouwelijkheidsverplichting. Dit laatste geldt ook voor het eigen commentaar van een Betrokkene op werkdocumenten. Ongeacht het voorgaande zullen Betrokkenen en/of hun adviseurs geen mededeling over het conceptrapport aan derden doen gedurende de periode gelegen tussen het verstrekken van het concept feitelijk deel van het rapport aan de Betrokkenen en de publicatie van het definitieve versie van het rapport.

De definitieve versie van het verslag van het formele gesprek zal door curatoren niet openbaar worden gemaakt. Uit de inhoud hiervan kunnen zij wel citeren in het rapport. Zowel de betrokkene als de curatoren kunnen de definitieve versie in rechte gebruiken.

*****

BIJLAGE 4**Lijst met geïnterviewden**

Curatoren hebben gesproken met de volgende personen:

- AFM (de heren T. Kockelkoren, R. de Hollander en W. van Santen)
- Mevrouw L. Amende
- De heer J.F. Ariëns
- De heer R.W.J.M. Bonnier
- De heer R. Buwalda
- De heer P. Cornet
- De heer J. van Dijk
- DNB (de heren H.J. Brouwer en D.J.R. Holthuisen)
- De heer R. Douma
- E&Y (de heren A.B. Roeders, J.C. Besters, K.C. van den Hoven en N.O.M. Evers)
- De heer H. van Erp
- De heer G.J. Fritzsche
- De heer J. de Geus
- De heer H. van Goor
- De heer F. de Grave
- Mevrouw R. de Jong
- De heer F. Koemans
- De heer R.L.O. Linschoten
- De heer R.G.H.A.M. Neelissen
- De heer E.H.T.M. Nijpels
- De heer R. Offerman
- De heer A. Offringa
- De heer N. Ooyevaar
- De heer D. Scheringa
- De heer J. Uppelschoten
- De heer G. Zalm

BIJLAGE 5

Ontwikkeling vergeleken met andere marktpartijen

- 1.1 Om een beeld te krijgen van de ontwikkeling en positie van DSB Bank in verhouding tot andere marktpartijen, zijn op een viertal kengetallen vergelijkingen gemaakt. De andere marktpartijen waarmee vergeleken wordt, betreffen een drietal banken actief in onder andere hypothecaire en consumenten kredietverlening (SNS, ING Bank, Rabobank Nederland) en een tweetal verstrekkers van consumentenkrediet (AFAB en Primeline).
- 1.2 Het betreft de volgende kengetallen:
- Verhouding renteresultaat / bedrijfsopbrengsten;
  - Verhouding rente resultaat / rentebaten;
  - Verhouding risicokosten / renteresultaat; en
  - Verhouding bedrijfslasten / bedrijfsopbrengsten
- 1.3 De vergelijkingen zijn gemaakt op basis van openbaar beschikbare informatie (gepubliceerde jaarrekeningen) van AFAB, Primeline, Rabobank Nederland, ING en SNS en op basis van een genormaliseerd resultaat van DSB Bank. Voor deze normalisatie is een analyse gemaakt van incidentele en/of bijzondere baten en lasten in het gerapporteerde resultaat. Bij incidentele en/of bijzondere baten en lasten in resultaat, valt bijvoorbeeld te denken aan eenmalige significante transacties, boekhoudkundige aanpassingen en investeringstransacties. Voor de details van deze normalisatie wordt verwezen naar bijlage 7.

BIJLAGE 5

1.4 Gerapporteerde resultaten en genormaliseerde resultaten

Overzicht gerapporteerde resultaten

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-9-2009
	NL GAAP	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Rentebaten	217,3	284,1	384,7	478,1	321,9
Rentelasten	130,6	236,1	314,0	359,4	236,4
Renteresultaat	86,8	48,0	70,7	118,7	85,5
Provisieresultaat	128,9	118,5	117,8	81,4	29,4
Overige bedrijfsopbrengsten	0,5	0,4	25,8	40,6	39,1
Waardeverandering financiële instrumenten	-	12,0	12,9	(13,5)	(13,6)
Bedrijfsopbrengsten	216,2	178,9	227,2	227,2	140,4
Personeelskosten	44,6	51,4	68,9	69,3	49,0
Andere beheerskosten	72,8	80,2	91,1	92,1	51,7
Afschrijvingen op vaste activa	5,7	6,6	9,7	8,2	5,4
Waardeveranderingen van vorderingen	27,5	20,5	21,2	4,5	12,7
Bedrijfslasten	150,6	158,7	190,9	174,1	118,8
Resultaat voor belastingen	65,6	20,2	36,3	53,1	21,6
Belastingen	20,3	(13,0)	(18,6)	7,6	5,5
Resultaat na belastingen	45,3	33,2	54,9	45,5	16,1
Verhouding renteresultaat/ rentebaten	40%	17%	18%	25%	27%
Verhouding renteresultaat/ bedrijfsopbrengsten	40%	27%	31%	52%	61%
Verhouding bedrijfslasten (excl risicokosten)/ bedrijfsopbrengsten	57%	77%	75%	75%	76%
Verhouding risicokosten / renteresultaat	32%	43%	30%	4%	15%
Verhouding totale lasten / totale opbrengsten	70%	89%	84%	77%	85%

Overzicht genormaliseerde resultaten

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-9-2009
	NL GAAP	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Rentebaten	300,0	308,0	406,1	484,7	321,9
Rentelasten	213,3	236,1	314,0	359,4	236,4
Renteresultaat	86,7	71,9	92,1	125,3	85,5
Provisieresultaat	128,9	118,5	117,8	80,9	25,2
Overige bedrijfsopbrengsten	0,5	-	3,4	3,2	2,6
Waardeverandering financiële instrumenten	-	-	-	-	-
Bedrijfsopbrengsten	216,2	190,4	213,3	209,4	113,3
Personeelskosten	44,6	51,4	68,9	69,3	49,0
Andere beheerskosten	72,8	80,2	91,1	88,4	50,5
Afschrijvingen op vaste activa	5,3	6,6	9,7	7,5	5,4
Waardeveranderingen van vorderingen	22,5	21,0	21,2	6,9	12,7
Bedrijfslasten	145,2	159,2	190,9	172,1	117,6
Genormaliseerd resultaat voor belastingen	71,0	31,2	22,4	37,3	(4,3)
Belastingen	22,0	7,1	(6,4)	8,8	0,1
Resultaat na belastingen	49,0	24,1	28,7	28,5	(4,4)
Verhouding renteresultaat/ rentebaten	29%	23%	23%	26%	27%
Verhouding renteresultaat/ bedrijfsopbrengsten	40%	38%	43%	60%	75%
Verhouding bedrijfslasten (excl risicokosten)/ bedrijfsopbrengsten	57%	73%	80%	79%	93%
Verhouding risicokosten / renteresultaat	26%	29%	23%	6%	15%
Verhouding totale lasten / totale opbrengsten	67%	84%	90%	82%	104%

Bron: jaarrekening 2005, 2007 en 2008 en maandrapportage september 2009

BIJLAGE 5

Overzicht van impact normalisaties

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-09-2009
Rentebaten	82,7	23,9	21,4	6,6	-
Rentelasten	82,7	-	-	-	-
Renteresultaat	(0,0)	23,9	21,4	6,6	-
Provisieresultaat	-	-	-	(0,5)	(4,3)
Overige bedrijfsopbrengsten	-	(0,4)	(22,4)	(37,4)	(36,5)
Waardeverandering financiële instrumenten	-	(12,0)	(12,9)	13,5	13,6
Bedrijfsopbrengsten	(0,0)	11,5	(13,9)	(17,9)	(27,1)
Personeelskosten	-	-	-	-	-
Andere beheerskosten	-	-	-	(3,7)	(1,2)
Afschrijvingen op vaste activa	(0,4)	-	-	(0,7)	-
Waardeveranderingen van vorderingen	(5,0)	0,5	-	2,4	-
Bedrijfslasten	(5,4)	0,5	-	(2,0)	(1,2)
Resultaat voor belastingen	5,4	11,0	(13,9)	(15,9)	(25,9)
Belastingen	1,7	20,1	12,2	1,2	(5,4)
Resultaat na belastingen	3,7	(9,1)	(26,2)	(17,0)	(20,5)

Bron: jaarrekening 2005, 2007 en 2008 en maandrapportage september 2009

a. Verhouding renteresultaat / bedrijfsopbrengsten

1.5

Renteresultaat / bedrijfsopbrengsten

	2005	2006	2007	2008	2009
Primeline	85%	82%	78%	79%	83%
Afab	3%	7%	10%	15%	46%
SNS Bank	78%	74%	83%	81%	61%
ING Bank	66%	66%	62%	76%	93%
Rabobank	67%	64%	61%	73%	68%
DSB Bank genormaliseerd	40%	38%	43%	60%	75%

Bron: jaarrekening Primeline 2005-2009, jaarrekening Afab 2005-2009, jaarrekening SNS Bank 2005-2009, jaarrekening ING Bank 2005-2009, jaarrekening Rabobank 2005-2009, jaarrekening DSB Bank 2005, 2007 en 2008, maandrapportage DSB Bank september 2009

- 1.6 Bovenstaand overzicht illustreert de verschillen in het belang van de renteopbrengsten als onderdeel van de totale opbrengsten. Afab en DSB kenmerken zich in het begin van de periode 2005-2009 met name als intermediairs die hun resultaten vooral maken op het bemiddelen van financiële producten.
- 1.7 Voor DSB geldt dat tot en met 2007, de provisies (op koopsommen die werden verkocht bij het afsluiten van kredieten en op bemiddelde leningen) de belangrijkste inkomstenbron van DSB Bank waren. In de jaren 2008 en 2009, met de groei van de leningenportefeuille en de daling van de provisieopbrengsten op verkochte verzekeringen, wordt het aandeel van het renteresultaat in de opbrengsten steeds overheersender. In 2009 is de verhouding tussen het rentebedrijf en de provisieopbrengsten bij DSB Bank opgelopen tot 75%, wat duidelijk meer in lijn is met het gemiddelde niveau van de andere banken over de periode 2005 tot en met 2009.

BIJLAGE 5

b. Verhouding renteresultaat / rentebaten

1.8

Rente resultaat / rentebaten

	2005	2006	2007	2008	2009
Primeline	74%	74%	65%	66%	79%
Afab	76%	66%	60%	50%	61%
SNS Bank	30%	25%	23%	20%	24%
ING Bank	19%	16%	12%	10%	16%
Rabobank	32%	26%	23%	31%	41%
DSB Bank genormaliseerd	29%	23%	23%	26%	27%

Bron: jaarrekening Primeline 2005-2009, jaarrekening Afab 2005-2009, jaarrekening SNS Bank 2005-2009, jaarrekening ING Bank 2005-2009, jaarrekening Rabobank 2005-2009, jaarrekening 2005, 2007 en 2008, maandrapportage DSB Bank september 2009

- 1.9 Het renteresultaat ten opzichte van de rentebaten geeft een indicatie van de rentemarge die in de loop der jaren gerealiseerd werd. Wat vooral opvalt is dat de rentemarge van DSB ten opzichte van concurrenten op het gebied van consumentenkrediet verstrekking beduidend lager is. De genormaliseerde rentemarge van DSB Bank is meer in lijn met de percentages gerealiseerd door grootbanken. Een belangrijke oorzaak zal vermoedelijk de groeiende hypotheekportefeuille van DSB Bank zijn geweest, waarbij de marges lager liggen dan bij consumentleningen.

c. Risicokosten / renteresultaat

1.10

Risicokosten / renteresultaat

	2005	2006	2007	2008	2009
Primeline	36%	34%	39%	36%	45%
Afab	29%	20%	27%	46%	63%
SNS Bank	8%	6%	4%	20%	65%
ING Bank	1%	1%	1%	14%	23%
Rabobank	9%	8%	4%	13%	43%
DSB Bank genormaliseerd	26%	29%	23%	6%	15%

Bron: jaarrekening Primeline 2005-2009, jaarrekening Afab 2005-2009, jaarrekening SNS Bank 2005-2009, jaarrekening ING Bank 2005-2009, jaarrekening Rabobank 2005-2009, jaarrekening 2005, 2007 en 2008, maandrapportage DSB Bank september 2009

- 1.11 De risicokosten, dat wil zeggen de resultaatpost uit hoofde van voorzieningen en afwaarderingen van vorderingen, zijn afgezet tegen het renteresultaat aangezien het kredietrisico normaliter een component is van de opbouw van het rentetarief voor de klant.
- 1.12 Opvallend is dat de verhouding risicokosten versus renteresultaat tot 2007 meer in lijn is met de consumentenkredietverschaffers dan met de banken. Vanaf 2007 begint de ratio zich meer te bewegen richting de ratio's van de banken. Het lijkt voor de hand te liggen dat deze ontwikkeling toegeschreven kan worden aan de verandering van de mix van de portefeuille van DSB Bank, met daarin een steeds groter aandeel van de minder risicovolle hypotheekleningen.

BIJLAGE 5

- 1.13 Gezien de hoge productie van kredieten door DSB Bank aan de vooravond van en tijdens de kredietcrisis, zou de verwachting zijn dat er een verslechtering in het betaalgedrag op kredieten zal ontstaan met een bijbehorende stijging van de voorzieningen. Deze trend is daadwerkelijk waarneembaar in de stijgende ratio's van de andere instellingen vanaf 2007. Wanneer de risicokosten worden afgezet tegen de rentemarge, dan laat deze voor DSB Bank vanaf 2006 echter een sterk dalende trend zien, met een sterke dip in 2008. Deze daling wordt intern vooral verklaard door aanscherpingen van het incassobeleid na de oprichting van Inspectrum in 2007.

d. Verhouding bedrijfslasten / bedrijfsopbrengsten

1.14

Bedrijfslasten (excl waardeverminderingen) / bedrijfsopbrengsten

	2005	2006	2007	2008	2009
Primeline	58%	60%	69%	74%	55%
Afab	61%	44%	37%	63%	104%
SNS Bank	60%	63%	61%	63%	57%
ING Bank	64%	64%	69%	85%	75%
Rabobank	61%	64%	67%	55%	33%
DSB Bank genormaliseerd	57%	73%	80%	79%	93%

Totale bedrijfslasten / bedrijfsopbrengsten

	2005	2006	2007	2008	2009
Primeline	89%	88%	100%	102%	92%
Afab	62%	45%	40%	70%	133%
SNS Bank	66%	67%	64%	79%	97%
ING Bank	65%	65%	69%	96%	96%
Rabobank	67%	69%	70%	65%	62%
DSB Bank genormaliseerd	67%	84%	90%	82%	104%

Bron: jaarrekening Primeline 2005-2009, jaarrekening Afab 2005-2009, jaarrekening SNS Bank 2005-2009, jaarrekening ING Bank 2005-2009, jaarrekening Rabobank 2005-2009, jaarrekening 2005, 2007 en 2008, maandrapportage DSB Bank september 2009

- 1.15 De verhouding bedrijfslasten (exclusief waardeverminderingen) / bedrijfsopbrengsten laat zien dat het kostenniveau bij DSB Bank na 2005 sterk steeg tot circa 80% in 2007 en 2008 en zelfs meer dan 90% in 2009. Bij de andere instellingen lag dit percentage beduidend lager. Wanneer ook de waardeverminderingen worden betrokken, dan blijkt dat de onderliggende winstmarge van de Bank veel lager was dan dat van de bancaire concurrenten.
- 1.16 Ook de 'cost to income' ratio inclusief de risicokosten van de consumentenkredietverstrekkers zijn hoog, en stijgen sterk in 2007 en 2008 ten opzichte van voorgaande jaren. De lage marge bij deze groep concurrenten wordt echter vooral veroorzaakt door de sterk stijgende waardeverminderingen op de leningenportefeuilles in 2007 en 2008.

BIJLAGE 6

1. ALGEMENE INFORMATIE DSB BANK EN DSB GROEP 2005 - 2009	1
1.1 Samenstelling RvB en RvC bij DSB Bank	1
<i>Raad van Bestuur</i>	1
<i>Raad van Commissarissen</i>	2
1.2 Samenstelling RvB en RvC bij DSB Ficoholding, DSB Beheer en DSB Verzekeringen	3
<i>DSB Ficoholding</i>	3
<i>DSB Beheer</i>	4
<i>DSB Schade</i>	4
<i>DSB Leven</i>	5
1.3 Organogram DSB Groep per 1 september 2005	6
1.4 Organogram DSB Groep per 1 november 2006	11
1.5 Organogram DSB Groep per 2 oktober 2009	12

1. ALGEMENE INFORMATIE DSB BANK EN DSB GROEP 2005 - 2009

1.1 Samenstelling RvB en RvC bij DSB Bank

Raad van Bestuur

1.1.1

Bestuurder	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
D. Scheringa	1-09-01	26-10-09													
J.J. van Dijk	1-04-02	12-11-07													
H.P.A.J. van Goor	1-09-03	26-10-09													
R.C. de Jong	1-11-06	2-05-08													
G. Zalm *	5-12-07	1-02-09													
F.H.G. de Grave	15-03-09	15-05-09													
R.G. Buwalda	8-07-09	26-10-09													
R.L.O. Linschoten	8-07-09	26-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

* Zalm was formeel bestuurder tot 1 februari 2009, maar heeft vanaf december 2008 geen werkzaamheden meer voor DSB verricht.

- 1.1.2 Uit het overzicht van de bestuurssamenstelling over de jaren 2005 - 2009 blijkt dat in het bijzonder de functie van CFO in die jaren enkele malen is overgegaan naar een nieuwe functionaris. In de eerste helft van 2009 was de functie enige tijd onbezet omdat Zalm vanaf december 2008 geen werkzaamheden voor DSB meer heeft verricht. De Grave moest bij zijn komst nog worden ingewerkt en moest reeds na korte tijd één van zijn belangrijkste medewerkers (Buwalda) laten gaan. Het duurde tot eind juni 2009 voordat de bezetting van de CFO-functie weer met een ervaren ingewerkte functionaris was geregeld.

BIJLAGE 6

Raad van Commissarissen

Commissaris	Van	Tot	Q3 2006	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
R.W.J.M. Bonnier	28-02-01	1-11-09														
R.G.H.A.M. Neelissen	1-01-04	11-10-09														
E.H.T.M. Nijpels	1-07-04	1-10-09														
J.F. Ariëns	24-12-05	1-09-06														
A. Offringa	3-04-06	1-11-09														
R.L.O. Linschoten	26-03-07	15-06-09														
A.M.H.T. Koemans	1-01-09	11-10-09														

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

1.1.3 Het overzicht laat zien dat er buiten het vertrek van Ariëns nauwelijks verloop is geweest in de RvC. In de loop der jaren is de raad tot twee maal toe versterkt met Linschoten en Koemans.

1.1.4 Uit het jaarverslag over 2008 ontleen wij de volgende gegevens:

De heer drs. R.W.J.M. Bonnier¹

De heer Bonnier was van 1983 tot en met 1997 lid van de Raad van Bestuur van KPN BT. De heer Bonnier vervult diverse commissariaten bij onder andere PCM Holding B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland, alsmede bij een aantal Orange Funds.

De heer drs. R.G.H.A.M. Neelissen

De heer Neelissen is directeur van Atlas Services Groep B.V. en Nelson Schoenen B.V. De Heer Neelissen is tevens directeur van AZ alsmede directeur van de vastgoedvennootschap van AZ. De heer Neelissen vervult diverse commissariaten bij onder andere DSB Beheer B.V.

De heer drs. E.H.T.M. Nijpels

De heer Nijpels is onder andere voorzitter van ONRI, Thuiswinkel.org, Ronald McDonald Kinderfonds, Stichting Milieu Centraal en Klimaatcentrum, Internationale Rode Kruis. De heer Nijpels vervult diverse commissariaten bij onder andere Maltha Recycling B.V., Peute Papierrecycling B.V., Siers Groep B.V. en Tinguely. Tevens bekleedt de heer Nijpels diverse bestuursfuncties bij het VNO-NCW (lid dagelijks en algemeen bestuur) en de Universiteit Utrecht.

De heer mr. drs. A. Offringa²

De heer Offringa was van 1979 tot 2005 werkzaam bij Friesland Bank, waarvan de laatste acht jaar als voorzitter van de Raad van Bestuur. Momenteel bekleedt de heer Offringa commissariaten bij onder meer Bloemers Nassau Groep, Verzekeringsmaatschappij Zevenwouden, PGM, Koninklijke Wagenborg B.V. en NDC/VBK De Uitgevers. Bij Greenfield Capital Fund II B.V. en NoorderHuys Participaties vervult hij de functie van voorzitter van de Raad van Commissarissen.

¹ Lid Audit & Compliance Comité

² Voorzitter Audit & Compliance Comité

BIJLAGE 6

*De heer R.L.O. Linschoten*³

De heer Linschoten is onder andere Kroonlid van de Sociaal Economische Raad (SER). Daarnaast is de heer Linschoten zelfstandig ondernemer en in die hoedanigheid directeur van Vemako Consultancy B.V. Hij vervult enkele commissariaten waaronder die van voorzitter van de Raad van Commissarissen PsyQ Nederland en ProgreSZ Hogeschool voor Sociale Zekerheid.

*De heer mr. A.M.H.Th. Koemans*⁴

De heer Koemans is van 1981 tot 2008 werkzaam geweest bij de NWB Bank als lid van de directie, waarvan de laatste 18 jaar als voorzitter van de directie. Hij bekleedt thans de volgende functies: lid van de Raad van Commissarissen van Omroep West, voorzitter van de Raad van Commissarissen van Intervolve Credit B.V. en Adviseur van de NWB Bank. Daarnaast vervult de heer Koemans diverse nevenfuncties waaronder die van vicevoorzitter/penningmeester Fonds Gehandicaptensport, lid Raad van Toezicht NWB Fonds en lid World Water Council Financial Expert Group.

1.2 Samenstelling RvB en RvC bij Ficoholding, DSB Beheer en DSB Verzekeringen

DSB Ficoholding

1.2.1 Raad van Bestuur

Bestuurder	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
D. Scheringa	31-12-04	26-10-09													
J.J. van Dijk	31-12-04	12-11-07													
H.P.A.J. van Goor	31-12-04	26-10-09													
R.C. de Jong	1-11-06	2-05-08													
G. Zalm *	5-12-07	1-02-09													
F.H.G. de Grave	15-03-09	15-05-09													
R.G. Buwalda	8-07-09	26-10-09													
R.L.O. Linschoten	8-07-09	26-10-09													
J.M.M. Poelwijk	26-10-09	heden													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

* Zalm was formeel bestuurder tot 1 februari 2009, maar heeft vanaf december 2008 geen werkzaamheden meer voor DSB verricht.

1.2.2 De bezetting van de RvB van Ficoholding is met uitzondering van de benoeming van Poelwijk op 26 oktober 2009, dus na het ingaan van de noodregeling voor DSB Bank, volledig gelijk met DSB Bank.

1.2.3 Raad van Commissarissen

Commissaris	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
R.W.J.M. Bonnier	31-12-04	27-04-10													
R.G.H.A.M. Neelissen	31-12-04	11-10-09													
E.H.T.M. Nijpels	31-12-04	1-10-09													
R.L.O. Linschoten	26-03-07	15-06-09													
A. Offringa	7-12-07	27-04-10													
A.M.H.T. Koemans	1-01-09	11-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

³ Lid Audit & Compliance Comité en teruggetreden per 15 juni 2009

⁴ Lid Audit & Compliance Comité

BIJLAGE 6

- 1.2.4 Met uitzondering van Ariëns is de bezetting van de RvC van DSB Ficoholding volledig gelijk met DSB Bank.

DSB Beheer

- 1.2.5 Raad van Bestuur

Bestuurder	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
D. Scheringa	9-12-91	26-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

- 1.2.6 Raad van Commissarissen

Commissaris	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
B. Scheringa - de Vries	1-09-94	26-10-09													
R.G.H.A.M. Neelissen	24-03-03	2-11-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

DSB Schade

- 1.2.7 Raad van Bestuur

Bestuurder	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
A.J. Borgman	4-10-02	1-03-05													
R.J.M. Straathof	29-12-04	7-12-07													
A.H.M. de Jong - Ruijgrok	1-03-05	7-12-07													
D. Scheringa	7-12-07	27-10-09													
H.P.A.J. van Goor	7-12-07	27-10-09													
R.C. de Jong	7-12-07	2-05-08													
G. Zalm *	5-12-07	1-02-09													
F.H.G. de Grave	15-03-09	15-05-09													
R.G. Buwalda	8-07-09	27-10-09													
R.L.O. Linschoten	8-07-09	27-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

* Zalm was formeel bestuurder tot 1 februari 2009, maar heeft vanaf december 2008 geen werkzaamheden meer voor DSB verricht.

- 1.2.8 Raad van Commissarissen

Commissaris	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
R.W.J.M. Bonnier	24-03-00	27-04-10													
J.J. van Dijk	4-10-02	12-11-07													
M.J. Savage	21-03-03	1-12-05													
D. Scheringa	1-05-06	7-12-07													
R.L.O. Linschoten	26-03-07	15-06-09													
R.G.H.A.M. Neelissen	7-12-07	11-10-09													
E.H.T.M. Nijpels	7-12-07	1-10-09													
A. Offringa	7-12-07	27-04-10													
A.M.H.T. Koemans	1-01-09	11-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

- 1.2.9 Neelissen was lid van de RvC van DSB Beheer, Ficoholding, DSB Verzekeringen en DSB Bank. Daarnaast was hij directeur van AZ en de vastgoedvennootschappen van AZ. Hij had daardoor, net zoals Scheringa, een volledig overzicht over de activiteiten van de vennootschappen van DSB.

BIJLAGE 6

DSB Leven

1.2.10 Raad van Bestuur

Bestuurder	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
A.J. Borgman	4-10-02	1-03-05													
R.J.M. Straathof	29-12-04	7-12-07													
A.H.M. de Jong - Ruijgrok	1-03-05	7-12-07													
D. Scheringa	7-12-07	27-10-09													
H.P.A.J. van Goor	7-12-07	27-10-09													
R.C. de Jong	7-12-07	2-05-08													
G. Zalm *	5-12-07	1-02-09													
F.H.G. de Grave	15-03-09	15-05-09													
R.G. Buwalda	8-07-09	27-10-09													
R.L.O. Linschoten	8-07-09	27-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

* Zalm was formeel bestuurder tot 1 februari 2009, maar heeft vanaf december 2008 geen werkzaamheden meer voor DSB verricht.

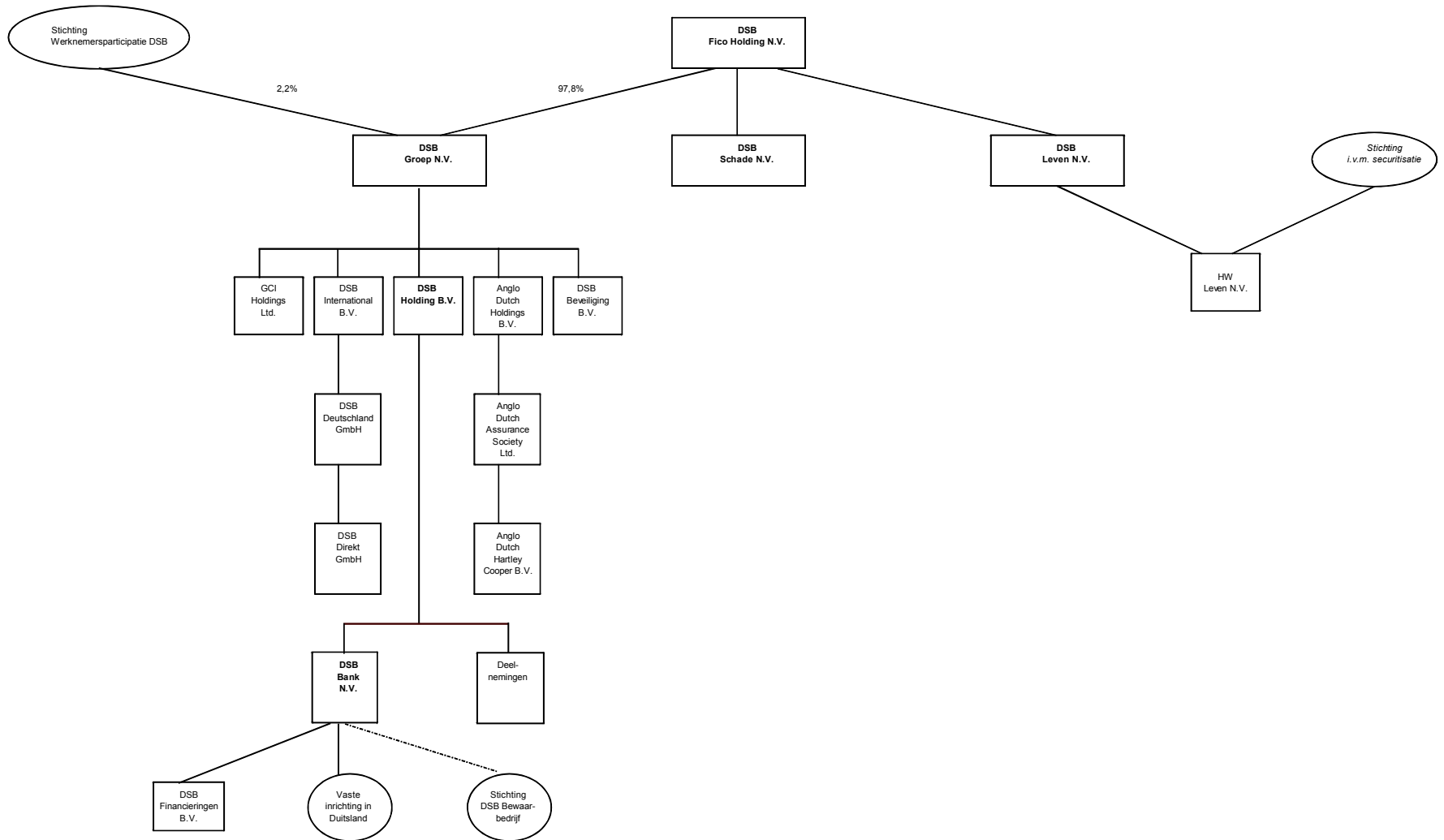
1.2.11 Commissarissen

Commissaris	Van	Tot	Q4 2006	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009
R.W.J.M. Bonnier	1-04-00	27-04-10													
J.J. van Dijk	4-10-02	12-11-07													
M.J. Savage	21-03-03	1-12-05													
D. Scheringa	1-05-06	7-12-07													
R.L.O. Linschoten	26-03-07	15-06-09													
R.G.H.A.M. Neelissen	7-12-07	11-10-09													
E.H.T.M. Nijpels	7-12-07	1-10-09													
A. Offringa	7-12-07	27-04-10													
A.M.H.T. Koemans	1-01-09	11-10-09													

Bron: uittrekselinformatie Internet KvK

BIJLAGE 6

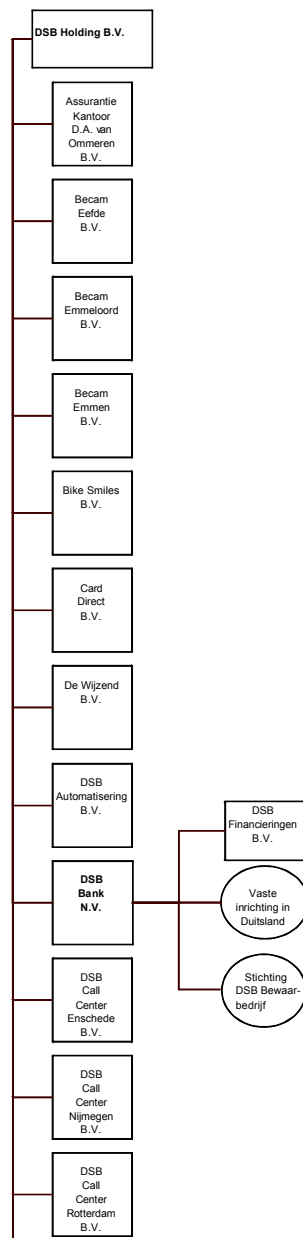
1.3 Organogram DSB Groep per 1 september 2005
aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 6

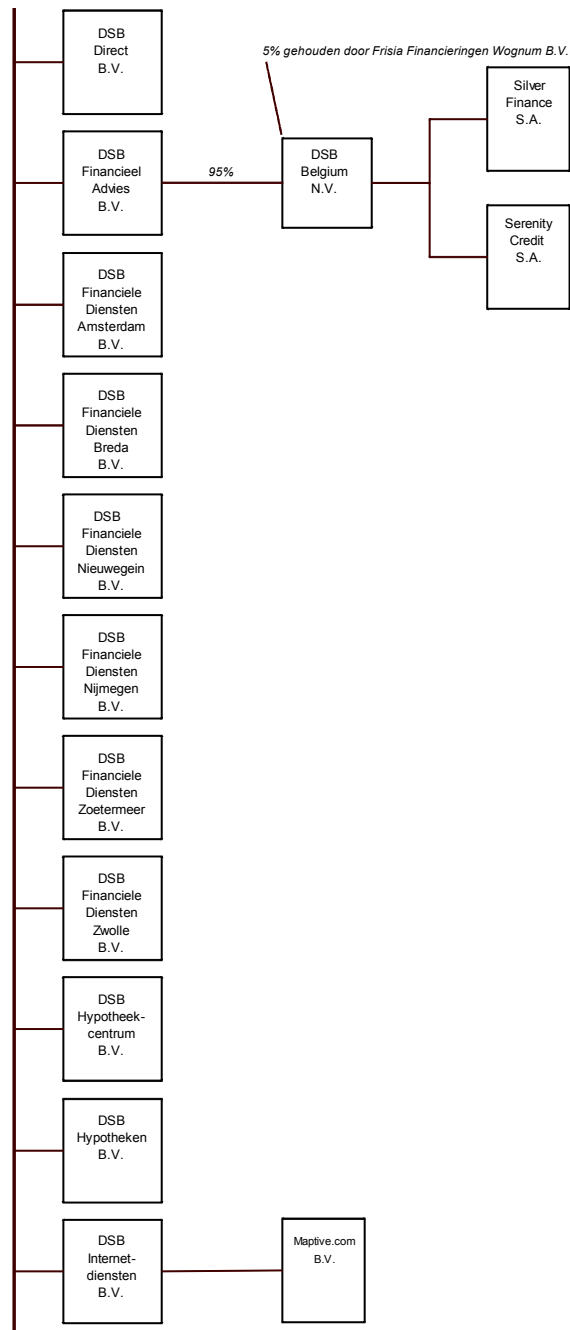
Organogram DSB Holding B.V. en deelnemingen

per 1 september 2005 - aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 6

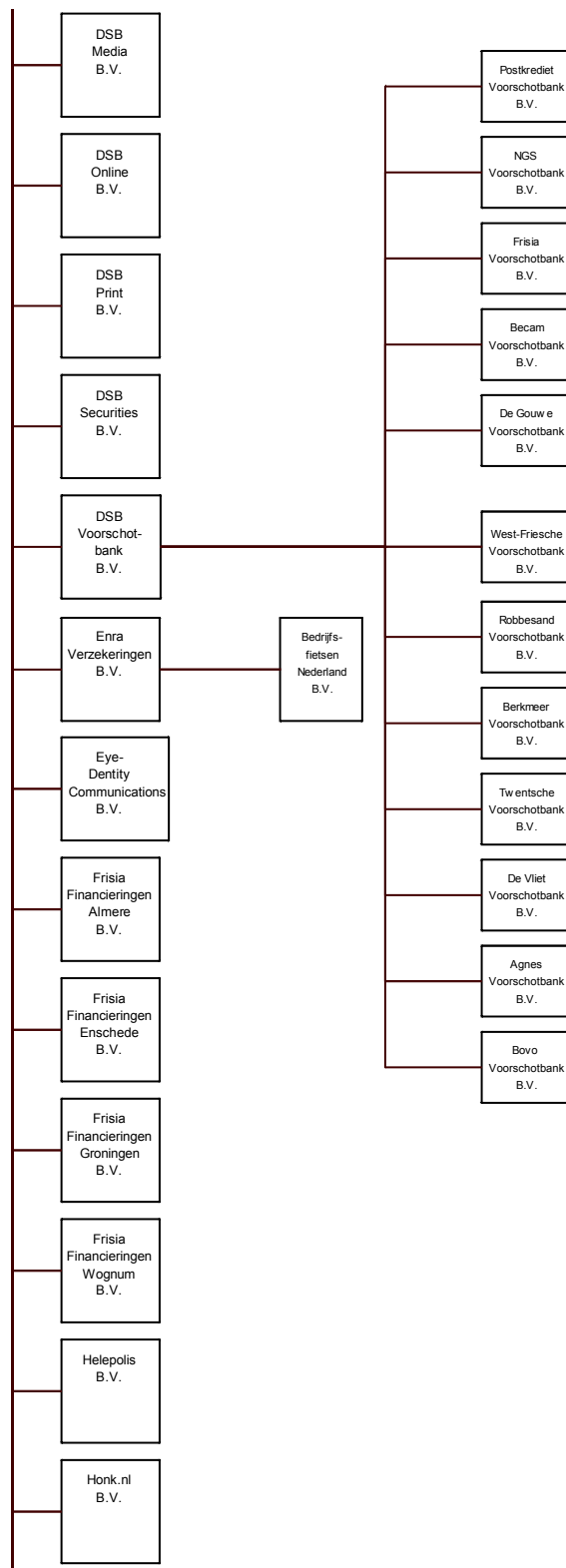
vervolg, zie pagina 37

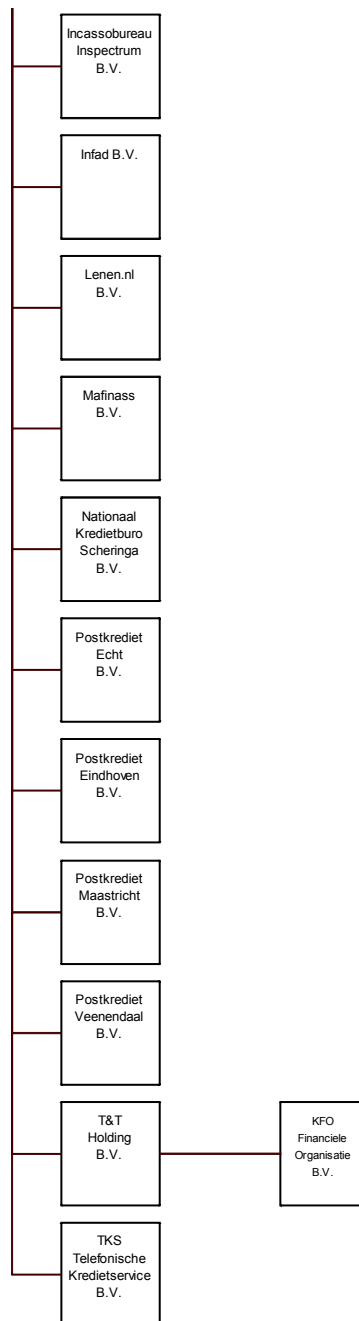
BIJLAGE 6

vervolg, zie pagina 37

BIJLAGE 6

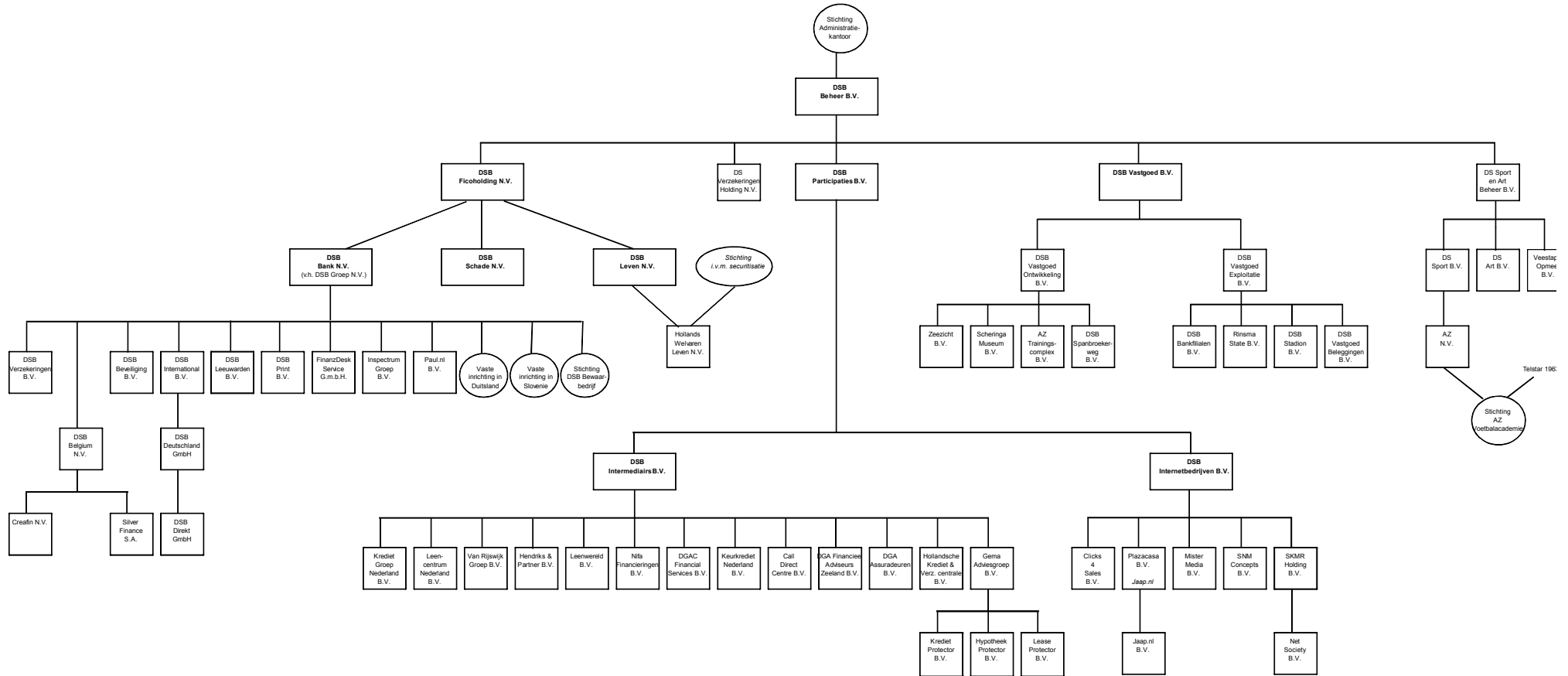
vervolg, zie pagina 37

BIJLAGE 6

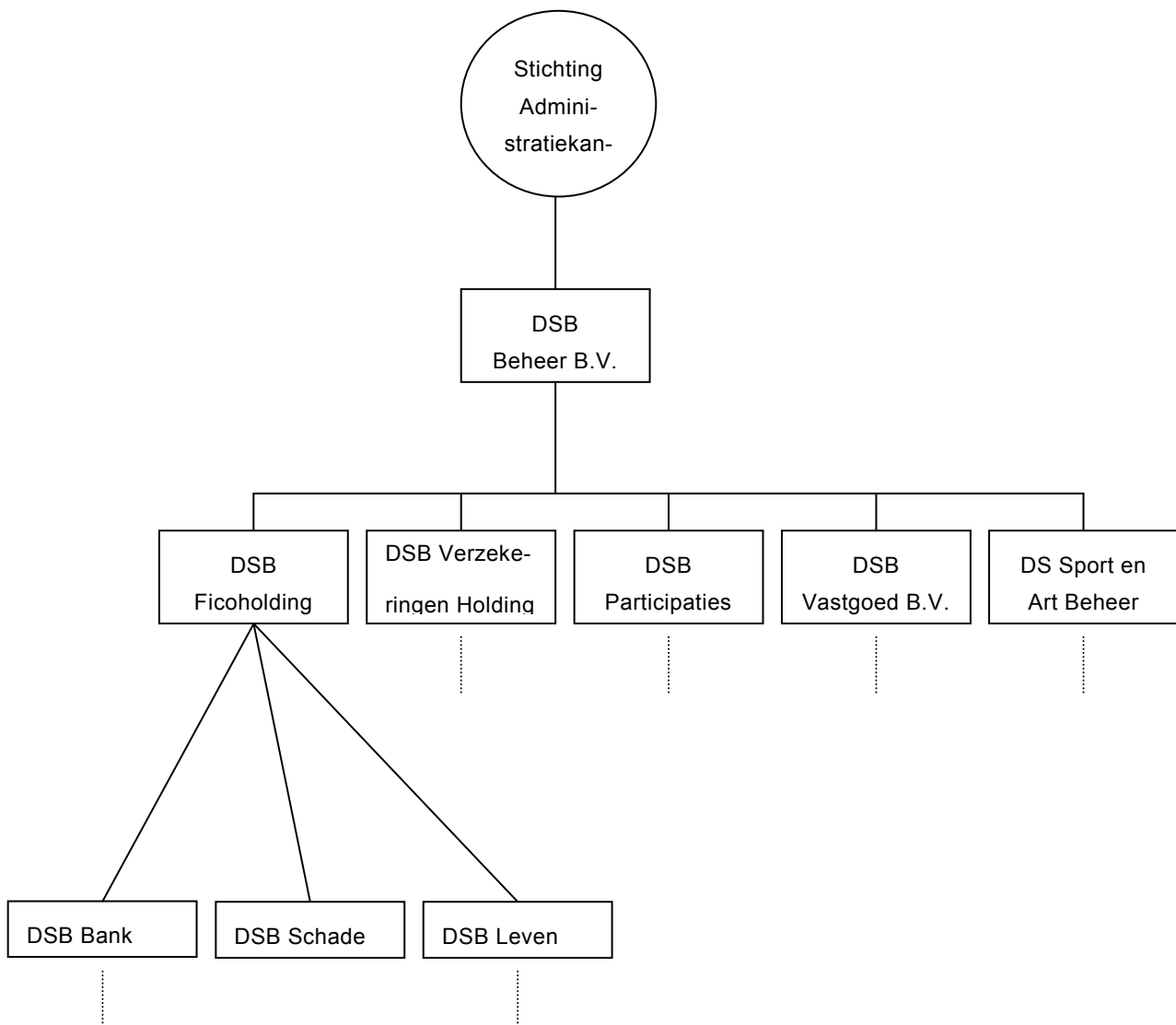
1.5 Organogram DSB Groep per 2 oktober 2009
aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 6

ORGANOGRAM DSB GROEP

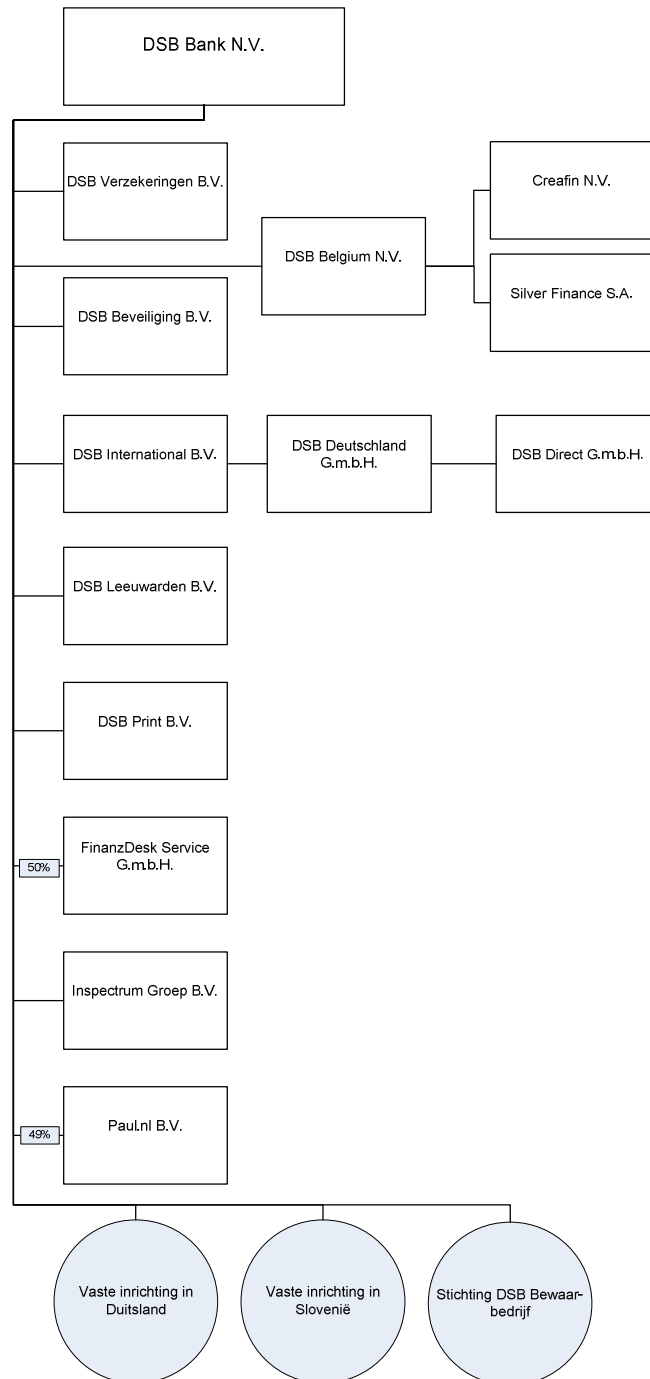
per 2 oktober 2009 - aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 6

ORGANOGRAM DSB BANK N.V. EN DEELNEMINGEN

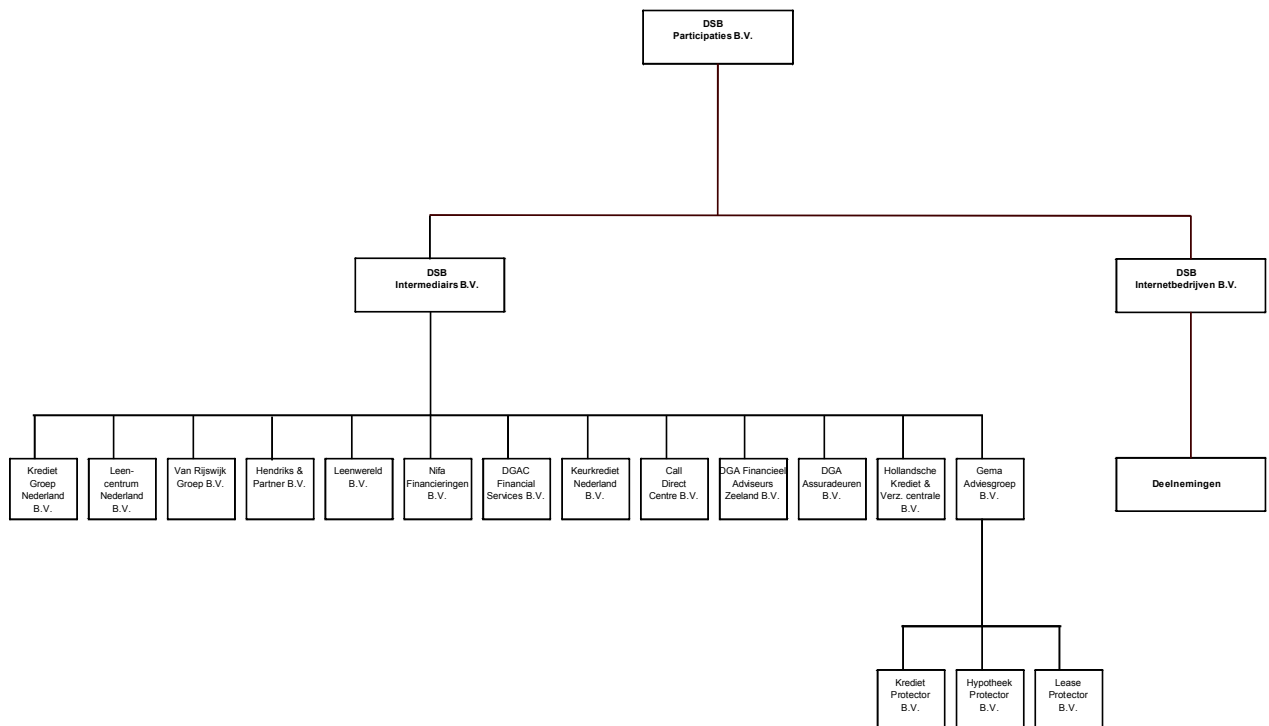
per 2 oktober 2009 - aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 6

ORGANOGRAM DSB PARTICIPATIES B.V. EN DEELNEMINGEN

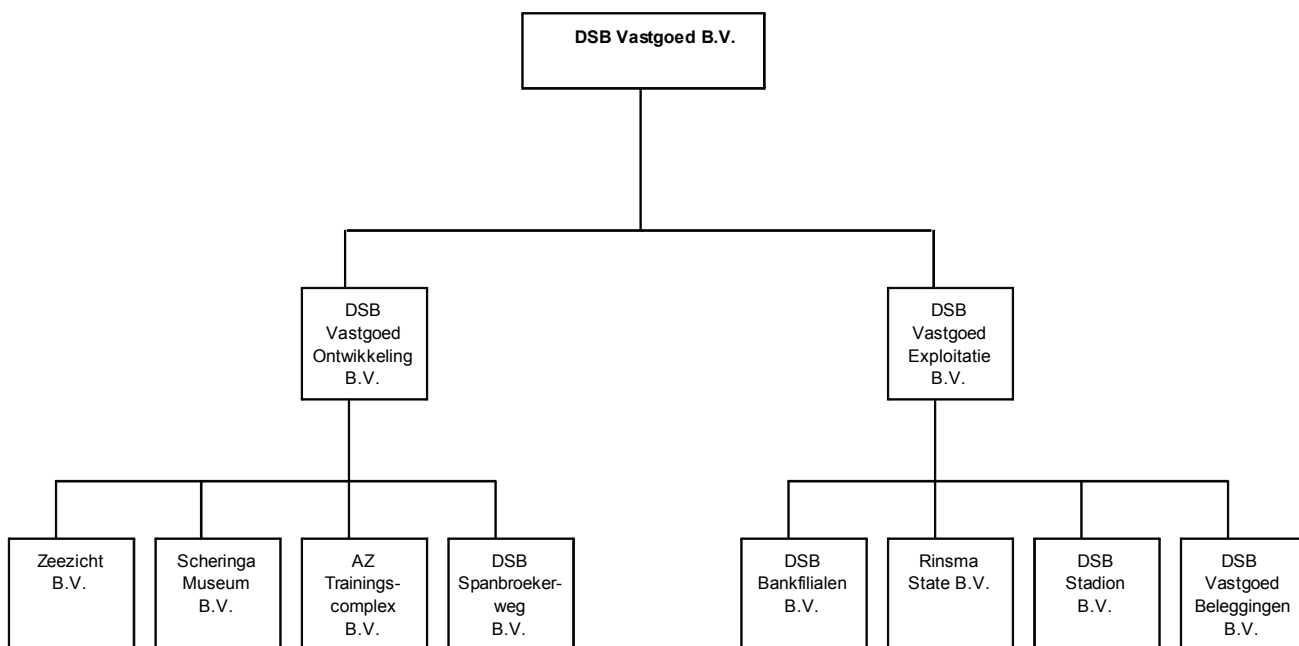
per 2 oktober 2009 - aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 6

ORGANOGRAM DSB VASTGOED B.V. EN DEELNEMINGEN

per 2 oktober 2009 - aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

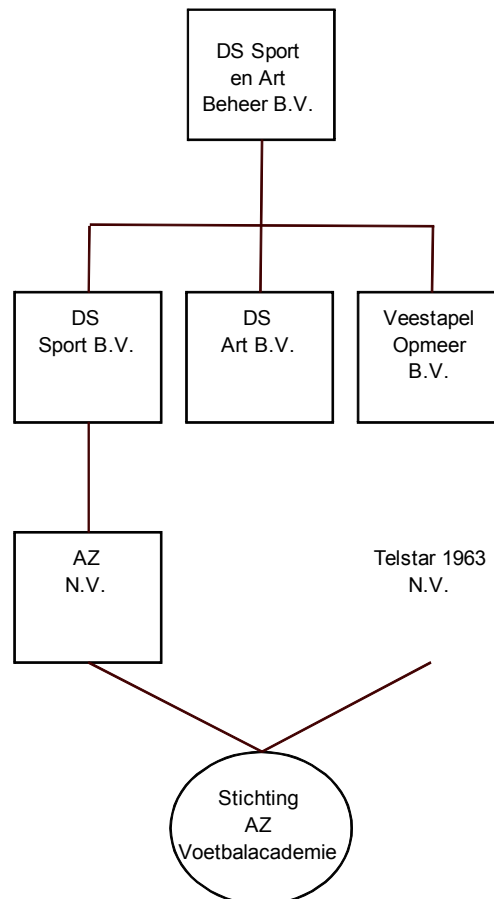

BIJLAGE 6

ORGANOGRAM DS SPORT EN ART BEHEER B.V. EN DEELNEMINGEN

per 2 oktober 2009 - aandelenverhoudingen zijn 100%, tenzij anders aangegeven

BIJLAGE 7

Gerapporteerde resultaten en genormaliseerde resultaten

- 1.1 Hieronder een overzicht van het genormaliseerde resultaat vóór belasting en de belangrijkste verschillen met het gerapporteerde resultaat vóór belasting. Posten die genormaliseerd zijn, betreffen posten met een incidenteel of buitengewoon karakter:

Overzicht kwaliteit van het gerapporteerd resultaat

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-9-2009
	NL GAAP	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Gerapporteerd resultaat voor belastingen	65,6	20,2	36,3	53,1	21,6
Normalisaties					
a) Goodwill	0,4	-	-	0,7	-
b) Schattingswijziging voorziening oninbaarheid	5,0	(0,5)	-	-	-
c) Verkoop van Cards portefeuille	-	-	-	(2,4)	-
d) Waardeverandering financiële instrumenten	-	(12,0)	(12,9)	13,5	13,6
e) Schattingswijziging voorziening provisierestitutie	-	PM	-	-	-
f) Schattingswijziging voorziening administratiekosten	-	(0,4)	-	-	-
g) Resultaat op verkoop ENRA	-	-	(22,4)	-	-
h) Voorwerkkosten Inspectrum	-	-	-	(0,6)	(0,6)
i) Inkoop schuldpapier van eigen securitisatieprogramma's	-	-	-	(37,4)	(36,5)
j) Verkoop deelneming	-	-	-	-	1,2
k) Dotatie aan voorziening wegens claims	-	-	-	2,6	-
l) Click4Sales earn-out	-	-	-	1,1	-
m) Wadwaytransacties	-	23,9	21,4	6,6	-
n) Wijziging in verantwoording van provisie opbrengsten	-	-	-	-	(3,7)
Totale normalisatie voor belastingen	5,4	11,0	(13,9)	(15,8)	(26,0)
Genormaliseerd resultaat voor belastingen	71,0	31,2	22,4	37,3	(4,4)

Bron: jaarrekening 2005, 2007, 2008 en management rapportage september 2009 + overige financiële overzichten van Finance & Control

- De normalisatie in 2005 houdt verband met een stelselwijziging ten aanzien van het verwerken van goodwill in 2006. Tot 2006 wordt goodwill geactiveerd en periodiek afgeschreven. Onder IFRS wordt goodwill ook geactiveerd maar niet langer periodiek afgeschreven. Afboeking van goodwill vindt alleen plaats wanneer de goodwill "impaired" is en er een afwaardering dient plaats te vinden. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid hebben Curatoren de in 2005 gerapporteerde afschrijvingen ten aanzien van goodwill ongedaan gemaakt. De normalisatie in 2008 heeft betrekking op de afwaardering van € 0,7 miljoen van de goodwill die is betaald bij de acquisitie van DSB Leeuwarden. Curatoren hebben de afwaardering beschouwd als een incidentele post, en deze daarom ongedaan gemaakt.
- In 2005 is een schattingswijziging doorgevoerd betreffende de bepaling van de hoogte van de voorziening voor oninbaarheid van leningen. Deze wijziging heeft in 2005 geleid tot een incidentele last van € 5 miljoen die Curatoren voor de normalisatie hebben weggelaten. In 2006 is de grondslag voor de opname van een voorziening voor oninbaarheid voor 1H bijgesteld. Dit heeft een verlagend effect gehad op deze voorziening van € 0,5 miljoen. Curatoren hebben dit bedrag voor de normalisatie weer als verlies aangemerkt.
- In 2008 heeft DSB Bank de Cards-portefeuille verkocht. Het gerealiseerde resultaat op deze verkoop bedroeg € 2,4 miljoen. De incidentele opbrengst is als normalisatiecorrectie opgenomen.

BIJLAGE 7

- d. In de jaren 2006 tot en met 2009 zijn resultaten uit hoofde van de herwaardering van financiële instrumenten (renteswaps) geboekt. Deze financiële instrumenten werden aangehouden voor het afdekken van het renterisico op de hypotheekportefeuille en niet voor handelsdoeleinden. In de gerapporteerde resultaten over 2006 en 2007 op basis van IFRS is geen zogenoemde 'hedge accounting' toegepast. Derivaten werden toen gewaardeerd tegen reële waarde en de reële waarde-mutaties werden in het resultaat verantwoord. In 2008 en 2009 is wel 'hedge accounting' toegepast. Bij toepassing van 'hedge accounting' komen alleen die waardemutaties in het netto resultaat tot uitdrukking, die het gevolg zijn van het niet volledig effectief zijn van de afgesloten hedges (dat houdt in dat de waardemutatie op de renteswaps niet geheel gelijk is aan de waardemutatie op de onderliggende waarde die de hedges afdekken. Om het onderliggende resultaat op de bedrijfsactiviteiten beter tot uitdrukking te laten komen zijn deze resultaten op renteswaps in de normalisatie teruggedraaid, met als gevolg dat de genormaliseerde resultaten in 2006 en 2007 € 12 miljoen respectievelijk € 12,9 miljoen lager uitkomen en in 2008 en 2009 € 13,5 miljoen respectievelijk € 13,6 miljoen hoger uitkomen.
- e. In 2006 is er een schattingswijziging doorgevoerd betreffende de bepaling van de voorziening provisie-restitutie. Het eenmalige effect van de schattingswijziging is toen niet bepaald. De voorziening voor provisie-restitutie bedraagt eind 2004 € 3,5 miljoen, 2005 € 8,5 miljoen, 2006 € 11,1 miljoen en 2007 € 18,8 miljoen. Bij de normalisatie wordt dit aspect als p.m. genoemd.
- f. De voorziening administratiekosten heeft gedeeltelijk een langlopend karakter. In 2006 is de voorziening gewaardeerd tegen contante waarde in plaats van tegen nominale waarde. Dit resulteert in een eenmalig positief effect op het resultaat van € 409.000. Dit eenmalige effect is terug gedraaid.
- g. Eind 2007 heeft DSB Bank ENRA inclusief de bijbehorende deelnemingen verkocht. De verkoop heeft geresulteerd in een eenmalige boekwinst van € 22,4 miljoen die voor de normalisatie is weggelaten.
- h. In 2008 en 2009 worden er door Inspectrum incassokosten doorbelast aan DSB Bank. Deze incassokosten werden door DSB Bank toegevoegd aan het uitstaande saldo van de lening, en direct in het resultaat verantwoord. Gezien de 'default status' van het hypothecair krediet (langer dan drie maanden achterstallige betalingen) werd tegelijkertijd een deel van deze vordering voorzien. Er is aangenomen dat daardoor 50% van de totale in rekening gebrachte incassokosten als bate verantwoord zal zijn. Aangezien de kosten voor het incasso van de achterstallige post voor een deel nog in de toekomst gemaakt moeten worden en de inning van het opgeboekte saldo onzeker is, is deze geboekte bate van € 0,6 miljoen zowel in 2008 en 2009 in het bovenstaande overzicht weggelaten.
- i. In 2008 is DSB Bank begonnen met de inkoop van schuldbewijzen van investeerders in de securitisatie-vennootschappen. Omdat door de marktomstandigheden de reële waarde van de schuldbewijzen lager was dan de geamortiseerde kostprijs, leidde de inkoop tot positieve boekresultaten. Gezien het eenmalige karakter van deze baten zijn ze in overzicht bij 1.1 teruggedraaid.

BIJLAGE 7

- j. De verkoop van een deelneming in 2009 heeft geresulteerd in een verlies van € 1,2 miljoen. Gezien het eenmalige karakter van dit resultaat, is hiervoor een correctie opgenomen.
- k. In 2008 is er een voorziening getroffen voor specifieke claimrisico's (bij HWS voor € 1,9 miljoen en bij de Tros Radar-claims voor € 0,5 miljoen). Gezien het buitengewone karakter van deze posten is deze dotatie teruggedraaid.
- l. In 2009 is als gevolg van een gesloten earn out-regeling ten tijde van de acquisitie van Clicks4Sales door DSB Bank een aanvullende betaling gedaan aan de verkoper. Tussen DSB Bank en DSB Beheer ontstond discussie over wie de last moest dragen. Uiteindelijk is de afkoop van de earn out-regeling van € 2,6 miljoen door DSB Bank betaald, en gedurende de rest van 2009 ten laste van het resultaat gebracht. In ruil hoefde DSB Bank daarna in 2009 niet meer te betalen voor leads van Clicks4Sales (zie ook paragraaf 2.8.20 en 5.4.19). Het bedrag van de ten laste van het resultaat gebrachte afschrijvingen, gecorrigeerd voor het bedrag dat in de jaren ervoor gemiddeld aan leads besteed werd bedraagt ongeveer € 1,1 miljoen en is gecorrigeerd als buitengewone post.
- m. Van 2005 tot en met 2008 hebben de Wadway I en Wadway II-transacties tot resultaten geleid in de winst- en verliesrekening, en met name de verantwoorde rentebaten, -lasten en de belastingen sterk beïnvloed. Deze beïnvloeding bestaat vooral uit het feit dat de transacties resulteerden in een verantwoording van baten waarover geen belastingafdracht werd geboekt, en een rentelast waarover wel een belastingaftrek werd verantwoord. In het resultaat vóór belasting resulteerden deze transacties daarom in een significant negatief resultaat. In de belastinglijn in de gerapporteerde winst- en verliesrekening resulteerden de transacties echter in significante baten. Gezien het fiscaal gedreven karakter van deze transacties en het feit dat de transacties in het resultaat voor belasting en de ratio's binnen het resultaat voor een belangrijke vertekening zorgen is ervoor gekozen om het behaalde belastingvoordeel te brutoeren op de rentebaten, zodat per saldo ook in het renteresultaat het volledige resultaatteffect van de transacties tot uitdrukking komt.
- n. In 2009 is in de verantwoording van de provisie-inkomsten op doorlopende premies een wijziging aangebracht. Tot en met 2008 werd deze provisie in de winst- en verliesrekening verantwoord op het moment dat de betreffende premietermijn verschuldigd werd. Vanaf april 2009 werd voor nieuwe productie de contante waarde van de verwachte toekomstige provisie en tekencommissie op gesloten verzekeringen met een doorlopende premie geactiveerd, en als omzet verantwoord. Op de contante waarde van de verwachte te ontvangen tekencommissie was een afslag van 50% toegepast omdat de dienst die DSB Verzekeringen levert, niet volledig is verricht bij het afsluiten van de verzekering. Daarnaast werd rekening gehouden met een afslag voor verval en prudentie. Het actief wordt opgerent en op moment van ontvangst wordt het actief afgeboekt. In totaal is in de management accounts van 2009 € 3,7 miljoen aan provisies geactiveerd, wat ten gunste van het resultaat is geboekt. In het overzicht wordt gecorrigeerd voor het effect van deze stelselwijziging.

BIJLAGE 7

- 1.2 De volgende zaken zijn niet opgenomen als normalisatie correctie:
- Belastingen
DSB Bank heeft per eind 2006 een naheffingsaanslag voor de omzetbelasting voor de jaren 2001 - 2004 van € 21,4 miljoen opgelegd gekregen. Daarnaast is er een naheffingsaanslag opgelegd voor de loonheffing van € 6,3 miljoen. Voor deze naheffingsaanslagen is door DSB Bank geen voorziening getroffen.
  - Kredietvoorzieningen
In 2008 is de dotatie aan de voorziening voor kredieten aanmerkelijk lager dan in andere jaren. In welke mate deze verlaging een eenmalig effect van de verhoogde incasso-inspanningen van de Bank is, of een structureel effect door inzet van andere incassomiddelen, is niet vast te stellen.
  - Eventuele additionele voorzieningen te treffen. Voorzieningen voor zorgplicht en dergelijke.
- 1.3 De bovenstaande normalisaties a) tot en met n) resulteren in het volgende overzicht van gerapporteerde resultaten ten opzichte van genormaliseerde resultaten:

BIJLAGE 7

1.4

Overzicht gerapporteerde resultaten

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-9-2009
	NL GAAP	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Rentebaten	217,3	284,1	384,7	478,1	321,9
Rentelasten	130,6	236,1	314,0	359,4	236,4
Renteresultaat	86,8	48,0	70,7	118,7	85,5
Provisieresultaat	128,9	118,5	117,8	81,4	29,4
Overige bedrijfsopbrengsten	0,5	0,4	25,8	40,6	39,1
Waardeverandering financiële instrumenten	-	12,0	12,9	(13,5)	(13,6)
Bedrijfsopbrengsten	216,2	178,9	227,2	227,2	140,4
Personeelskosten	44,6	51,4	68,9	69,3	49,0
Andere beheerskosten	72,8	80,2	91,1	92,1	51,7
Afschrijvingen op vaste activa	5,7	6,6	9,7	8,2	5,4
Waardeveranderingen van vorderingen	27,5	20,5	21,2	4,5	12,7
Bedrijfslasten	150,6	158,7	190,9	174,1	118,8
Resultaat voor belastingen	65,6	20,2	36,3	53,1	21,6
Belastingen	20,3	(13,0)	(18,6)	7,6	5,5
Resultaat na belastingen	45,3	33,2	54,9	45,5	16,1
Verhouding renteresultaat/ rentebaten	40%	17%	18%	25%	27%
Verhouding renteresultaat/ bedrijfsopbrengsten	40%	27%	31%	52%	61%
Verhouding bedrijfslasten (excl risicokosten)/ bedrijfsopbrengsten	57%	77%	75%	75%	76%
Verhouding risicokosten / renteresultaat	32%	43%	30%	4%	15%
Verhouding totale lasten / totale opbrengsten	70%	89%	84%	77%	85%

Overzicht genormaliseerde resultaten

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-9-2009
	NL GAAP	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Rentebaten	300,0	308,0	406,1	484,7	321,9
Rentelasten	213,3	236,1	314,0	359,4	236,4
Renteresultaat	86,7	71,9	92,1	125,3	85,5
Provisieresultaat	128,9	118,5	117,8	80,9	25,2
Overige bedrijfsopbrengsten	0,5	-	3,4	3,2	2,6
Waardeverandering financiële instrumenten	-	-	-	-	-
Bedrijfsopbrengsten	216,2	190,4	213,3	209,4	113,3
Personeelskosten	44,6	51,4	68,9	69,3	49,0
Andere beheerskosten	72,8	80,2	91,1	88,4	50,5
Afschrijvingen op vaste activa	5,3	6,6	9,7	7,5	5,4
Waardeveranderingen van vorderingen	22,5	21,0	21,2	6,9	12,7
Bedrijfslasten	145,2	159,2	190,9	172,1	117,6
Genormaliseerd resultaat voor belastingen	71,0	31,2	22,4	37,3	(4,3)
Belastingen	22,0	7,1	(6,4)	8,8	0,1
Resultaat na belastingen	49,0	24,1	28,7	28,5	(4,4)
Verhouding renteresultaat/ rentebaten	29%	23%	23%	26%	27%
Verhouding renteresultaat/ bedrijfsopbrengsten	40%	38%	43%	60%	75%
Verhouding bedrijfslasten (excl risicokosten)/ bedrijfsopbrengsten	57%	73%	80%	79%	93%
Verhouding risicokosten / renteresultaat	26%	29%	23%	6%	15%
Verhouding totale lasten / totale opbrengsten	67%	84%	90%	82%	104%

Bron: jaarrekening 2005, 2007 en 2008 en maandrapportage september 2009

BIJLAGE 7

Overzicht van impact normalisaties

€ in miljoenen	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	30-09-2009
Rentebaten	82,7	23,9	21,4	6,6	-
Rentelasten	82,7	-	-	-	-
Renteresultaat	(0,0)	23,9	21,4	6,6	-
Provisieresultaat	-	-	-	(0,5)	(4,3)
Overige bedrijfsopbrengsten	-	(0,4)	(22,4)	(37,4)	(36,5)
Waardeverandering financiële instrumenten	-	(12,0)	(12,9)	13,5	13,6
Bedrijfsopbrengsten	(0,0)	11,5	(13,9)	(17,9)	(27,1)
Personeelskosten	-	-	-	-	-
Andere beheerskosten	-	-	-	(3,7)	(1,2)
Afschrijvingen op vaste activa	(0,4)	-	-	(0,7)	-
Waardeveranderingen van vorderingen	(5,0)	0,5	-	2,4	-
Bedrijfslasten	(5,4)	0,5	-	(2,0)	(1,2)
Resultaat voor belastingen	5,4	11,0	(13,9)	(15,9)	(25,9)
Belastingen	1,7	20,1	12,2	1,2	(5,4)
Resultaat na belastingen	3,7	(9,1)	(26,2)	(17,0)	(20,5)

Bron: jaarrekening 2005, 2007 en 2008 en maandrapportage september 2009

- 1.5 Zoals zichtbaar in de overzichten bij 1.4 resulteren de gemaakte normalisaties niet alleen tot een wijziging van het gerapporteerde resultaat vóór belasting. Doordat de beide Wadway-transacties een vertekening geven van de gerealiseerde rentemarge (een belangrijk deel van de marge op de transacties komt immers in uitdrukking op de belastinglijn en niet in het renteresultaat) zijn de rentebaten op de Wadway-transacties gebruteerd (zie n) onder 1.2), wat resulteert in een hogere genormaliseerde rentebaten dan de gerapporteerde rentebaten.

BIJLAGE 8**A. Reglement Raad van Bestuur DSB Bank N.V. d.d. 30 maart 2009**

REGLEMENT RAAD VAN BESTUUR DSB BANK N.V.¹

INHOUD

Artikel 1	Definities
Artikel 2	Grondslag en status
Artikel 3	Taken en werkwijze
Artikel 4	Samenstelling en deskundigheid
Artikel 5	Bevoegdheden en portefeuillevdeling
Artikel 6	Voorzitter
Artikel 7	Secretariaat
Artikel 8	Vergaderingen
Artikel 9	Tegenstrijdig belang
Artikel 10	Benoeming en bezoldiging
Artikel 11	Vertrouwelijkheid
Artikel 12	Integriteit
Artikel 13	Relatie met de RvC
Artikel 14	Relatie met de AvA
Artikel 15	Relatie met de OR

BIJLAGE A	Bankiersverklaring Bestuurder
BIJLAGE B	Profielschets voor de RvB
BIJLAGE C	Portefeuillevdeling binnen de RvB
BIJLAGE D	Commissie-structuur
BIJLAGE E	Aanhangsel van wijzigingen

---

¹ Dit Reglement is vastgesteld in overleg en met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van DSB Bank N.V. op 30 maart 2009 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op ..... 2009.

Artikel 1 Definities

AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de Vennootschap.
A&CC	Audit & Compliance Committee.
Bestuurder	Een door de AvA benoemde statutaire bestuurder volgens de bepalingen van boek 2 BW en de Statuten.
OR	Ondernemingsraad verbonden aan de Vennootschap.
Reglement	De in dit document neergelegde regels welke tezamen het reglement voor de Raad van Bestuur vormen.
RvB	Het bestuur van de Vennootschap zoals bedoeld in boek 2 BW en de Statuten.
RvB-reglement	Reglement
RvC	Raad van Commissarissen zoals bedoeld in boek 2 BW en de Statuten.
Statuten	Statuten van de Vennootschap zoals vastgesteld bij akte van oprichting en de wijzigingen daarop.
Toezichthouder	De bij wet of overheid aangestelde en bevoegde toezichthouders die toezicht houden op het bedrijf en de bedrijfsvoering van de Vennootschap.
Vennootschap	De naamloze vennootschap DSB Bank N.V.

Artikel 2 Grondslag en status

- 2.1** Dit Reglement geeft invulling aan en aanvulling op de wettelijke en statutaire bepalingen en gedragscodes, welke hier ten dele worden herhaald. De bepalingen van het Reglement beheersen de bevoegdheden van de RvB en de Bestuurders, alsmede de grenzen daarvan met betrekking tot interne en externe aangelegenheden de Vennootschap betreffende. Tevens bevat dit Reglement gedragsbepalingen en aanbevelingen die gelden voor de RvB en de Bestuurders, zowel in als buiten de uitoefening van hun functie.
- 2.2** De Bestuurders hebben kennis genomen van dit Reglement en onderschrijven, voor zover van belang, de daarin opgenomen bepalingen; zij verklaren zich akkoord met de inhoud en verbinden zich de bepalingen na te leven. Ten bewijze wordt hiervan melding gemaakt in de notulen van de desbetreffende vergadering van de RvB.
- 2.3** Het Reglement is vastgesteld in overleg en met goedkeuring van de RvC.

- 2.4 Het Reglement kan steeds worden gewijzigd wanneer de RvB daartoe besluit. De RvB kan dit Reglement slechts wijzigen na voorafgaande goedkeuring van de RvC. De RvC kan een voorstel doen tot wijziging van het Reglement. Alle wijzigingen van dit Reglement worden opgenomen in het Aangangsel van Wijzigingen, welke als Bijlage E aan dit Reglement is gevoegd.
- 2.5 Een nieuw lid van de RvB zal voorafgaande aan zijn benoeming moeten verklaren met de inhoud van het Reglement akkoord te gaan en de daarin opgenomen regels na te zullen leven.
- 2.6 Wettelijke voorschriften gaan vóór de bepalingen van de Statuten, welke bepalingen op hun beurt prevaleren boven die van dit Reglement, voorzover de bepalingen daarmee onverenigbaar zijn. In geval van onverenigbaarheid zal dit Reglement worden aangepast.

Artikel 3   Taken en werkwijze

- 3.1 De RvB draagt bij haar handelen zorg voor een evenwichtige afweging van belangen van haar klanten, haar werknemers en haar aandeelhouders, de Vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, rekening houdend met de continuïteit van de Vennootschap en met de maatschappelijke omgeving waarin de Vennootschap functioneert.
- 3.2 Onverlet het bepaalde in lid 1 van dit artikel draagt de RvB er zorg voor dat de Vennootschap haar klanten zorgvuldig en fair behandelt. Hiertoe verankert de Vennootschap de zorgplicht voor de klant in de cultuur van de Vennootschap.
- 3.3 De leden van de RvB zetten zich in voor een beheerste en integere uitoefening van hun functie met inachtneming van wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten. Eveneens ziet de RvB, tezamen met de RvC, toe op correcte naleving van eisen van de Toezichthouder in verband met behoud van de aan de Vennootschap verstrekte vergunningen.
- 3.4 Ieder lid van de RvB ondertekent een moreel-ethische verklaring. In de verklaring komt ook tot uitdrukking dat de leden van de RvB zich zullen inspannen om het vertrouwen in het bankwezen te bevorderen en te behouden. Ieder (nieuw) lid van de RvB zal de als Bijlage A bij dit Reglement opgenomen Bankiersverklaring dienen te ondertekenen. De RvB draagt er zorg voor dat de principes opgenomen in de Bankiersverklaring zullen gelden als leidraad voor het handelen van alle medewerkers van de Vennootschap, waartoe een verwijzing naar deze principes zal worden opgenomen in de arbeidsovereenkomst.
- 3.5 De RvB is belast met het besturen van de Vennootschap, hetgeen onder meer betekent dat de RvB verantwoordelijk is voor het opstellen en realiseren van de doelstellingen van de Vennootschap, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Meer in het bijzonder draagt de RvB zorg voor de continuïteit en de uitbouw van de Vennootschap en voor de verdere ontwikkeling van het beleid. De RvB stuurt eveneens het beleid en de interactie aan van de tot de Vennootschap behorende ondernemingen. De RvB legt hierover verantwoording af aan de RvC en de AvA. De verantwoordelijkheid voor het besturen van de Vennootschap berust bij de RvB als collectief.

- 3.6** De RvB is verantwoordelijk voor een integere bedrijfsvoering, de naleving van alle relevante wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten, het beheersen van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten en voor de financiering van de Vennootschap. De RvB rapporteert hierover op hoofdlijnen aan de RvC en de A&CC en bespreekt de interne risicobeheersings- en controlesystemen met de A&CC en RvC.
- 3.7** De RvB is verantwoordelijk voor het instellen en handhaven van interne procedures die ervoor zorgen dat alle belangrijke financiële informatie bij de RvB bekend is, zodat de tijdigheid, volledigheid en juistheid van de externe financiële verslaggeving wordt gewaarborgd. Vanuit dit oogpunt zorgt de RvB ervoor dat de financiële informatie uit dochtervennootschappen van de Vennootschap en de aan die dochtervennootschappen verbonden ondernemingen, rechtstreeks aan hem wordt gerapporteerd, en dat de integriteit van de informatie niet wordt aangetast.
- 3.8** De RvB is verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het algehele risicobeleid van de Vennootschap. De *risk appetite* wordt op voorstel van de RvB minimaal een keer per jaar ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd. Tussentijdse materiële wijzigingen van de *risk appetite* dienen eveneens door de RvC goedgekeurd te worden.
- 3.9** De RvB zorgt er voor dat het risicobeheer zodanig adequaat is ingericht dat hij op de hoogte is van de materiële risico's die de Vennootschap loopt, Beslissingen die van materiële betekenis zijn voor het risicoprofiel, de kapitaalallocatie of het liquiditeitsbeslag, worden genomen door de RvB.
- 3.10** De RvB draagt zorg voor de inrichting van een *Product Approval Process* en is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van dat proces. Producten die het *Product Approval Process* binnen de Vennootschap doorlopen worden niet op de markt gebracht of gedistribueerd zonder een zorgvuldige afweging van de risico's en zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten. De Interne Accountants Dienst van de Vennootschap controleert of opzet en werking van het *Product Approval Process* effectief zijn en informeert de RvB en de A&CC omtrent de uitkomsten hiervan.
- 3.11** De RvB zorgt, met inachtneming van de door de RvC goedgekeurde *risk appetite*, voor een evenwichtige afweging tussen de commerciële belangen van de Vennootschap en de te nemen risico's.
- 3.12** De RvB, samen met de A&CC, beoordeelt tenminste eenmaal in de vier jaar de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant en het functioneren van de externe accountant. De belangrijkste conclusies hiervan worden aan de AvA medegedeeld ten behoeve van de (beoordeling van de voordracht tot) benoeming van de externe accountant. De RvB adviseert de RvC ten aanzien van de door de RvC te maken voordracht voor de benoeming van de externe accountant.

- 3.13** De RvB stelt tenminste eenmaal per jaar een jaarplan alsmede een begroting voor aan de RvC. De RvB kan het jaarplan en de begroting tussentijds bijstellen, waarvan de RvC dan in kennis zal worden gesteld. Het jaarplan bevat de beleidsvoornemens voor het komende kalenderjaar en verschaft inzicht in de daarbij behorende begroting en financieringsbehoefte. De begroting is onderworpen aan de goedkeuring van de RvC.²
- 3.14** De RvB stelt tenminste eenmaal per jaar en waar nodig tussentijds de RvC schriftelijk op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de Vennootschap.
- 3.15** Onverminderd het bepaalde in de Statuten zijn aan de goedkeuring van de RvC onderworpen besluiten van de RvB, in zijn hoedanigheid van Bestuurder van de Vennootschap, omtrent:
- het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap, welke deelneming in lijn ligt met de strategie van de Vennootschap, indien de koopsom € 17,5 miljoen of meer bedraagt;
  - het verstrekken van leningen voor een bedrag van € 100 miljoen of meer, alsmede het verbinden van de Vennootschap of een dochtermaatschappij dan wel haar eigendommen voor schulden van anderen dan haar groepsmaatschappijen door borgtocht dan wel door hypothecaire zekerheid of anderszins, indien met de rechtshandeling een waarde van € 100 miljoen of meer is gemeoid;
  - (een) transactie(s) waarbij (al dan niet gelijktijdig) sprake is van een combinatie van het nemen van een deelneming of participatie in een bepaalde entiteit en het verstrekken van een achtergestelde en/of converteerbare lening aan die entiteit, zodanig dat met de transactie(s) een bedrag van € 100 miljoen of meer is gemeoid.

Onverminderd het bepaalde in de Statuten wordt de RvC geïnformeerd omtrent het nemen van deelnemingen waarbij sprake is van nieuw beleid c.q. het entameren van nieuwe activiteiten.

Artikel 4 Samenstelling en deskundigheid

- 4.1** De RvB is zodanig samengesteld, dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegialiteit en diversiteit dragen bij aan een goede taakverdeling door de RvB.
- 4.2** Ieder lid van de RvB beschikt over gedegen kennis van de financiële sector in het algemeen en het bankwezen in het bijzonder. Voorts beschikt ieder lid van de RvB over grondige kennis om de hoofdlijnen van het totale beleid van de Vennootschap te kunnen beoordelen en zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te kunnen vormen over risico's die daarbij worden gelopen.
- 4.3** Teneinde de deskundigheid van de RvC en ieder van zijn leden te waarborgen draagt de voorzitter van de RvB de verantwoordelijkheid voor een programma van permanente educatie van ieder lid van de RvB. Deze permanente educatie heeft tot doel om de deskundigheid van de RvB op peil te houden.

² Op grond van het RvC-Reglement.

De educatie heeft betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de Vennootschap en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op risk management en op financiële verslaglegging.

- 4.4 De effectiviteit van dit programma zal minimaal eenmaal per jaar door de RvC, in overleg met de voorzitter van de RvB, worden getoetst.
- 4.5 De riskmanagement-functie is belegd bij de CRO. In deze functie is de CRO betrokken bij beslissingen die voor de Vennootschap van materiële betekenis zijn en bij beslissingen die een wijziging of een afwijking van de door de RvC goedgekeurde *risk appetite* tot gevolg kunnen hebben.
- 4.6 De CRO kan deze functie combineren met andere aandachtsgebieden op voorwaarde dat hij geen commerciële verantwoordelijkheid draagt en hij onafhankelijk functioneert van de commerciële taakgebieden. Bij het uitoefenen van de riskmanagement-functie wordt ook nadrukkelijk aandacht besteed aan de brede doelstelling van financiële stabiliteit en het mitigeren van systeemrisico.
- 4.7 Iedere Bestuurder zal zich onthouden van gedrag, binnen en buiten de Vennootschap, die aanleiding kan geven zijn betrouwbaarheid in twijfel te trekken.
- 4.8 Iedere Bestuurder is zich bewust van de statutaire en arbeidsrechtelijke consequenties die het ontbreken van de benodigde deskundigheid en betrouwbaarheid voor hem kunnen hebben.
- 4.9 Een Bestuurder bezit niet meer dan twee commissariaten bij andere vennootschappen, buiten de directe kring van de Vennootschap, tenzij de AvA hiervoor toestemming heeft verleend. Voor de aanvaarding van een commissariaat door een Bestuurder bij een andere vennootschap is de voorafgaande toestemming van de AvA vereist.

Artikel 5 Bevoegdheden en portefeuilleverdeling

- 5.1 De RvB vertegenwoordigt de Vennootschap, onverminderd het bepaalde hierover in de Statuten. De RvB bestaat uit ten minste twee Bestuurders. Onverminderd het beginsel van collegiaal bestuur, en onverminderd de taak van de voorzitter te streven naar optimale participatie van alle Bestuurders bij de werkzaamheden van de RvB, kunnen de Bestuurders hun werkzaamheden onderling verdelen.
- 5.2 De individuele portefeuilles per Bestuurder worden in onderling overleg vastgesteld, waarbij aansluiting plaats heeft met de, in overleg met de RvB, door de RvC opgestelde profielschets van de RvB, in die zin dat alle facetten van de werkzaamheden van de Vennootschap beheerst worden door de gezamenlijke RvB. De profielschets en de onderlinge portefeuilleverdeling zijn als Bijlage B en Bijlage C aan dit Reglement verbonden.
- 5.3 Tot de individuele portefeuilles van de Bestuurders valt tevens het voorzitterschap van de bij de Vennootschap ingestelde commissies, zoals nader toegelicht in Bijlage D bij dit Reglement.

- 5.4 Bij belet of ontstentenis van een Bestuurder wordt gehandeld conform de bepalingen van de Statuten.

Artikel 6 Voorzitter

- 6.1 Als voorzitter en vice-voorzitter(s) van de RvB fungeren de leden van de RvB die daartoe door de AvA worden aangewezen. De voorzitter coördineert alle activiteiten van de RvB.
- 6.2 De voorzitter is in beginsel permanent aanspreekbaar voor de overige leden van de RvB, de RvC en de OR. De voorzitter onderhoudt in beginsel de contacten met de RvC en de vice-voorzitter met de OR en zij houden de overige leden van de RvB van deze contacten nauwkeurig en regelmatig op de hoogte.

Artikel 7 Secretariaat

- 7.1 De RvB wordt bijgestaan door de secretaris van de Vennootschap.
- 7.2 De secretaris wordt, al dan niet uit zijn midden, benoemd en ontslagen door de RvB, na consultatie van de RvC.
- 7.3 De secretaris ziet erop toe dat juiste procedures worden gevolgd, dat besluitvorming op de juiste wijze plaatsvindt en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en de statutaire verplichtingen.
- 7.4 De secretaris is verantwoordelijk voor het secretariaat van de Vennootschap in de ruimste zin van het woord. Het secretariaat verzorgt en beheert in ieder geval een archief, waarin notulen en besluiten alsmede andere vergaderstukken, op de organisatie van de Vennootschap betrekking hebbende stukken, alsmede alle correspondentie en overige documentatie de RvB betreffende, worden bewaard, met uitzondering van die documentatie ten aanzien waarvan de RvB een afzonderlijke bewaring verlangt. Het secretariaat en het archief worden gehouden ten kantore van de Vennootschap.
- 7.5 De RvC kan van de RvB verlangen dat door de RvC aangewezen stukken afzonderlijk worden bewaard.

Artikel 8 Vergaderingen

- 8.1 De RvB vergadert zo dikwijls de voorzitter deze bijeen roept, doch in beginsel éénmaal per week. Wanneer een RvB-lid zulks veriangt, is de voorzitter verplicht tot bijeenroeping van de RvB. Van de vergaderingen en de daarin genomen besluiten wordt schriftelijk verslag gemaakt, hetgeen wordt bewaard in een notulenregister. Iedere Bestuurder heeft in de vergadering één stem, waarbij gestreefd wordt naar consensus van de stemmen. Blanco stemmen tellen niet mee bij berekening van het aantal uitgebrachte stemmen. Een geldig besluit kan slechts genomen worden bij meerderheid van stemmen, waarbij ten minste tweederde van de Bestuurders de gelegenheid moet hebben gehad zijn stem uit te brengen.

Bij het staken der stemmen beslist de voorzitter, die in dat geval een extra stem verkrijgt, tenzij er slechts twee leden van de RvB in functie zijn; alsdan is het voorstel verworpen. Ingeval er sprake is van een tegenstrijdig belang als gedefinieerd in artikel 9 geldt met betrekking tot de besluitvorming binnen de RvB hetgeen bepaald is in artikel 9. De vergadering wordt geleid door de voorzitter en bij diens afwezigheid door de vice-voorzitter.

- 8.2** Het Bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen. Voor een rechtsgeldig besluit buiten vergadering is nodig dat alle Bestuurders van het voorstel kennis nemen en hun stem schriftelijk, per fax of op (andere) gangbare elektronische wijze ten gunste van het voorstel uitbrengen. De secretaris bewaart de bescheiden, waaruit van het nemen van een zodanig besluit blijkt, bij het notulenregister van het Bestuur. Van het feit dat een besluit buiten vergadering is genomen en de inhoud van dit besluit, wordt in de notulen van de eerstvolgende vergadering van het Bestuur melding gedaan.
- 8.3** Aan de notulen wordt een aparte besluiten- en actielijst toegevoegd, uitdrukkelijk blijk gevende van de ter vergadering genomen besluiten en te nemen acties. De secretaris kan extracten uit de notulen verstrekken aan degenen die naar zijn oordeel belanghebbende(n) zijn. Voorts zal ieder genomen besluit worden vastgelegd in een zogenaamd Besluitenformulier.
- 8.4** De notulen zullen beknopt maar adequaat de ter vergadering behandelde onderwerpen, standpunten, overwegingen en besluiten weergeven op zodanige wijze, dat voor niet ter vergadering aanwezige leden van de RvB een duidelijk en volledig beeld wordt gegeven van het, voor zover relevant, ter vergadering besprokene.
- 8.5** Agenda's voor de vergaderingen worden door de secretaris, in overleg met de individuele leden van de RvB vastgesteld. Ten aanzien van elk agendapunt zullen de vergaderstukken een voorstel voor het te nemen besluit bevatten en zal een dergelijk voorstel vergezeld moeten gaan van een ingevuld Besluitenformulier. Indien vergaderstukken uitsluitend ter informatie strekken zal dit worden vermeld.

Artikel 9 Tegenstrijdig belang

- 9.1** Een lid van de RvB meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor de Vennootschap en/of voor het betrokken lid terstond aan de overige leden van de RvB en verschaft daarover alle relevante informatie. De RvB beoordeelt, buiten aanwezigheid van het betrokken lid van de RvB, of er sprake is van een tegenstrijdig belang.
- 9.2** Een tegenstrijdig belang bestaat in elk geval wanneer de Vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan:
- (i) met DSB Beheer B.V., haar dochtermaatschappijen DSB Participaties B.V., DSB Vastgoed B.V., DS Sport en Art Beheer B.V. en hun respectievelijke dochtermaatschappijen;
  - (ii) op het gebied van sponsoring met één van de onder (i) genoemde vennootschappen of daaronder vallende activiteiten;
  - (iii) met een rechtspersoon waarin een lid van de RvB persoonlijk een materieel financieel belang houdt; of

- (iv) met een rechtspersoon waarvan een bestuurder een familierechtelijke verhouding heeft met een lid van de RvB; (een familierechtelijke betrekking bestaat tussen een kind, diens ouders en hun bloedverwanten); of
- (v) met een rechtspersoon waarbij een lid van de RvB een bestuurs- of toezichthoudende functie vervult.

- 9.3** Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van een lid van de RvB spelen die van materiële betekenis zijn voor de Vennootschap en/of de betrokken leden van de RvB behoeven de unanieme goedkeuring van de overige leden van de RvB. De RvC zal over dergelijke transacties geïnformeerd worden..
- 9.4** Bij de uitoefening van haar taak neemt de RvB bij haar besluitvorming het door de Vennootschap vastgestelde en door de RvC goedgekeurde Beleidskader inzake de financiële relatie met DSB Beheer B.V. in acht. De RvC dient over alle transacties tussen de Vennootschap en de onder (i) van lid 2 van dit artikel vermelde vennootschappen te worden geïnformeerd.
- 9.5** Een lid van de RvB neemt geen deel aan de discussie en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij een tegenstrijdig belang heeft met de Vennootschap en het betreffende besluit en de daarmee verband houdende documenten zullen te allen tijde worden ondertekend door twee leden van de RvB, waarbij het lid van RvB met een tegenstrijdig belang wordt uitgesloten.

Artikel 10 Benoeming, ontslag en bezoldiging

- 10.1** De RvB wordt benoemd en ontslagen door de AvA. De AvA wijst verder vanuit de RvB een voorzitter en een vice-voorzitter aan, die eerstgenoemde bij diens afwezigheid vervangt. Iedere voorgenomen benoeming of ontslag van een lid van de RvB dient vooraf door de AvA voor advies aan de RvC te worden voorgelegd.
- 10.2** De Vennootschap voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam bezoldigingsbeleid dat in lijn is met haar strategie en *risk appetite*, doelstellingen en waarden en waarbij rekening wordt gehouden met de lange termijn belangen van de Vennootschap.
- 10.3** Het beleid op het gebied van bezoldiging van de leden van de RvB wordt vastgesteld door de AvA, na voorafgaand advies van de RvC. Dit beleid zal jaarlijks worden geëvalueerd door de RvC en waar nodig zullen aan de AvA bijstellingen worden voorgesteld. De hoogte en structuur van de bezoldiging is dusdanig dat gekwalificeerde en deskundige Bestuurders kunnen worden aangetrokken en behouden. Overeenkomstig het bepaalde in de Statuten worden het salaris en de verdere arbeidsvoorwaarden van de leden van de RvB met inachtneming van het beleid als bedoeld in de eerste zin, vastgesteld door de AvA. Een en ander wordt schriftelijk vastgelegd tussen de Vennootschap en de individuele leden van de RvB.

Artikel 11   Vertrouwelijkheid

- 11.1** De leden van de RvB zullen alle informatie en documentatie die zij in het kader van hun bestuursfunctie verkrijgen met de nodige discretie behandelen en in het geval van "vertrouwelijke" informatie met de nodige vertrouwelijkheid. "Vertrouwelijke" informatie zal niet gebracht worden buiten de kring van de RvB of de RvC, noch openbaar gemaakt worden of anderszins aan derden worden verstrekt, een en ander tenzij hiertoe een wettelijke verplichting bestaat. Informatie die openbaar is gemaakt door de Vennootschap en waarvan vast is komen te staan dat deze publiekelijk bekend is, is in ieder geval geen "vertrouwelijke" informatie.
- 11.2** Indien enig lid van de RvB informatie of signalen ontvangt die van belang zijn voor de RvB, dan brengt het desbetreffende lid deze zo spoedig mogelijk ter kennis van de RvB respectievelijk de voorzitter of in diens afwezigheid de vice-voorzitter.
- 11.3** Onverminderd het in de wet en Statuten bepaalde besluit de RvB met betrekking tot de verschaffing van informatie aan derden welke informatie ter beschikking zal worden gesteld, aan wie deze zal worden verschaft en op welke wijze dit zal geschieden.

Artikel 12   Integriteit

- 12.1** Leden van de RvB zijn verantwoordelijk voor een integere bedrijfsvoering in de Vennootschap. De RvB stelt hiertoe beleid vast en ziet toe op de implementatie en naleving.
- 12.2** Leden van de RvB zijn gebonden aan alle (toekomstige) regelingen op het gebied van integriteit waarvan wettelijk wordt voorgeschreven dat deze van toepassing zijn op de RvB dan wel waarvan de RvB in het kader van de hiervoor genoemde integere bedrijfsvoering en met het oog op de goede reputatie van de Vennootschap het noodzakelijk vindt deze vast te stellen en te implementeren in de organisatie van de Vennootschap.
- 12.3** De directeur Juridische Zaken & Compliance rapporteert elk half jaar aan de RvB over integriteit en integriteitsrisico's.
- 12.4** Tenminste eenmaal per jaar rapporteert de RvB over de naleving van integriteit en beheersing van risico's aan de RvC en het A&CC.

Artikel 13   Relatie met de RvC

- 13.1** De RvC oefent toezicht uit op de RvB. De RvB verschaft de RvC tijdig alle informatie die nodig en noodzakelijk is voor de uitoefening van het toezicht. Desgevraagd voorziet de RvB de RvC van door de RvC gevraagde en gewenste gegevens en informatie.
- 13.2** De RvB stelt de RvC in ieder geval op de hoogte van de operationele en financiële doelstelling van de Vennootschap en de strategie die moet leiden tot realisatie van de doelstellingen.

- 13.3** Een Bestuurder is in beginsel gehouden de vergadering van de RvC bij te wonen, tenzij de RvC anders besluit. De Bestuurders zijn verplicht aldaar de verlangde inlichtingen met betrekking tot de Vennootschap te verschaffen.

Artikel 14 Relatie met de AvA³

- 14.1** De RvB verschaft de AvA alle relevante informatie die zij behoeft voor de uitoefening van haar bevoegdheden. Voorts verschaft de RvB alle verlangde informatie aan de AvA, tenzij een zwaarwichtig belang van de Vennootschap zich daartegen verzet. Indien door de RvB op een zwaarwichtig belang een beroep wordt gedaan, wordt dit beroep gemotiveerd toegelicht.
- 14.2** De Bestuurders hebben als zodanig in de AvA's een raadgevende stem, tenzij zij verhinderd zijn deze vergaderingen bij te wonen als gevolg van zwaarwichtige redenen.

Artikel 15 Relatie met de OR

- 15.1** De RvB verschaft tijdig de benodigde informatie aan de OR teneinde deze in staat te stellen zijn rechten en bevoegdheden in het kader van de Wet op de Ondernemingsraden naar behoren te kunnen vervullen.
- 15.2** Onverminderd het bepaalde in lid 1 van dit artikel verschaft de RvB tijdig de ingevolge de Wet op de Ondernemingsraden verplichte informatie aan de OR en leeft de RvB ook overigens de bepalingen van de Wet op de Ondernemingsraden zorgvuldig na.

---

³ Zolang de huidige CEO (D. Scheringa) enig aandeelhouder van de Vennootschap is, is de informatievoorziening aan de AvA gewaarborgd.

BIJLAGE A   BANKIERSVERKLARING BESTUURDER

Voorafgaand aan de benoeming dient iedere Bestuurder een verklaring te ondertekenen waarin in ieder geval de volgende tekst zal zijn opgenomen:

"Ik verklaar dat ik mijn functie als bankier integer en zorgvuldig zal uitoefenen. Ik zal een zorgvuldige afweging maken tussen alle belangen die bij DSB Bank N.V. betrokken zijn, te weten die van de klanten, de werknemers, de aandeelhouders en de samenleving waarin DSB Bank N.V. opereert. Ik stel in die afweging het belang van de klant voorop en zal hem zo goed mogelijk inlichten. Ik zal mij gedragen naar de wetten, de reglementen en de gedragscodes die op mij als bankier van toepassing zijn. Ik zal geheim houden wat mij is toevertrouwd. Ik maak geen misbruik van mijn bancaire kennis. Ik zal mij open en toetsbaar opstellen en ik ken mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving. Ik zal mij inspannen om het vertrouwen in het bankwezen te behouden en te bevorderen. Ik zal zo het beroep van bankier in ere houden."

BIJLAGE B   PROFIELSCHETS VOOR DE RVB⁴

De samenstelling van de RvB zal zodanig zijn dat de combinatie van ervaring, deskundigheid en betrouwbaarheid van haar leden de RvB het best in staat stelt aan haar diverse verplichtingen jegens de Vennootschap en de bij de Vennootschap betrokkenen te voldoen. Alle Bestuurders beschikken over voldoende tijd om zijn of haar taak naar behoren te vervullen. Bij de selectie van Bestuurders wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling met betrekking tot verschillende vormen van bestuurservaring.

Rekening houdend met de aard van de onderneming en haar werkzaamheden, zal de samenstelling van de RvB – gelet op achtergrond, ervaring en vaardigheden - als volgt zijn: deskundigheid van de Bestuurders bestaat op het gebied van het besturen van ondernemingen, vraagstukken met betrekking tot de algemene economie, wet- en regelgeving en maatschappelijke kwesties, arbeids- en sociale verhoudingen binnen vennootschappen, retail banking, accountantscontrole, financiën en beheersing, risicobeheer, juridische zaken en corporate governance, bedrijfsintegriteit, informatietechnologie en e-business, human resources en management development en marketing, in het bijzonder gelet op financiële producten en diensten. Daarbij wordt ook gekeken naar inzicht in of ervaring met het leiden van een organisatie, inzicht in de belangen van bepaalde groepen klanten waarmee de Vennootschap in relatie staat, inzicht in of ervaring met menselijke verhoudingen binnen bedrijven en de verhoudingen tussen het bedrijfsleven en de maatschappij en inzicht in het bankwezen.

Om het kennisniveau van de RvB gelijke tred te doen houden met de ontwikkelingen binnen de Vennootschap dienen de leden van de RvB jaarlijks een verplicht permanent educatieprogramma te volgen welk programma door de voorzitter van de RvB, in overleg met de afdeling Training & Opleiding, wordt samengesteld.

---

⁴ Deze profielschets voor de RvB van de Vennootschap is door de AvA vastgesteld op 8 december 2008 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op ..... 2009.

BIJLAGE C**PORTEFEUILLEVERDELING BINNEN DE RVB****Chief Executive Officer (CEO)**

Acceptatie
Marketing
Internet
Sponsoring
IAD
Fusies & Overnames (strategie)
Facilitaire Zaken (beveiliging)

Webcare

Chief Financial Officer (CFO)

Fiscale Zaken
Finance & Control
Risk Management (met CRO)
Treasury
Facilitaire Zaken (m.u.v. beveiliging)
Fusies & Overnames (governance)

Chief Operational Officer (COO)

Back Office} zowel NL als internationaal
Front Office} zowel NL als internationaal
Personeelszaken
ICT
Incasso
Productontwikkeling
Fusies & Overnames (operationeel)

Chief Risk Officer (CRO)

Communicatiebeleid/strategie
Compliance
Juridische Zaken
Toezicht
Risk Management (met CFO)
Verzekeraars
Governance
Fusies & Overnames (governance)
Klachtenmanagement

BIJLAGE D COMMISSIE-STRUCTUUR

Risicobeheer

De beheersing van de risico's die de Vennootschap loopt vindt plaats vanuit een risicobeheerraamwerk. De RvB is binnen dit raamwerk eindverantwoordelijk voor het risicobeheer. Bij het bepalen van het beleid inzake risicobeheer neemt het bestuur naast het huidige businessmodel en het daaruit voortvloeiende risicoprofiel tevens de risico acceptatiegraad en de eventuele ambities (in termen van onder andere groei, organisatie, risicomangement en solvabiliteit) in ogenschouw. Binnen het raamwerk steunt de RvB op het lijnmanagement als eerst betrokkene in de beheersing van risico's, de risicobeheerafdelingen als tweede laag in de lijn van risicobeheersing en tot slot op de Interne Accountants Dienst. De RvB wordt in de bewaking en monitoring van de risico's ondersteund en geadviseerd door een drietal risicocommissies:

- Assets & Liabilities Management Commissie
- Kredietrisico Commissie
- Compliance, Operationeel Risico & Communicatie Commissie.

Deze commissies hebben een adviserende rol richting de RvB. De commissies monitoren de relevante risico's, bereiden beleid voor en adviseren ten aanzien van het gebruik van risicomodellen en technieken.

Assets & Liabilities Management Commissie (ALCO)

De ALCO heeft als aandachtsgebieden renterisico, liquiditeitsrisico en kapitaaltoereikendheidsrisico (solvabiliteit). Nauw gerelateerd aan deze risico's neemt zij tevens het securitisatierisico in ogenschouw alsmede in het kader van het uitzettingenbeleid (anders dan de reguliere kredietverlening) het tegenpartijrisico en het concentratierisico. Met behulp van ondermeer jaarplannen, scenario analyses en stresstesten worden ontwikkelingen in voornoemde risico's bewaakt.

De commissie vergadert tweewekelijks en adviseert de RvB over te nemen maatregelen en besluiten. Besluitvorming over ALCO-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling ALCO

Voorzitter	:	CFO			
Deelnemers	:	CRO/directeur	IAD/directeur	Risk Management/directeur	Verzekeringen/directeur
			Treasury/directeur	Finance & Control/hoofd	Actuarieel

Kredietrisico Commissie (KRC)

De Kredietrisico Commissie richt zich op de beheersing van kredietrisico en vergadert hiertoe maandelijks. De commissie heeft een adviserende rol richting de RvB omtrent acceptatiecriteria en in verband daarmee te nemen maatregelen en besluiten. De Kredietrisico Commissie analyseert ondermeer de ontwikkeling in betalingsachterstanden van cliënten, de ontwikkeling van de kwaliteit van nieuw verstrekte kredieten alsmede de ontwikkeling in de kwaliteit van de bestaande portefeuille. Tevens worden met behulp van (stress) scenario's analyses gemaakt van de mogelijk toekomstige ontwikkeling van de kredietportefeuille.

De commissie vergadert maandelijks en adviseert de RvB over te nemen maatregelen en besluiten. Besluitvorming over KC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling KRC

Voorzitter : CRO
 Deelnemers : CFO/directeur IAD/directeur Acceptatie/Manager Centrale Acceptatie & Centrale Controle/directeur Juridische Zaken & Compliance/directeur Risk Management/Kwaliteitsmanager/directeur Incasso/Senior ICT adviseur/directeur Treasury/directeur Finance & Control

Compliance, Operationeel Risico & Communicatie Commissie (CORC)

De Compliance, Operationeel Risico & Communicatie Commissie richt zich op compliance risico's, operationele risico's, integriteit en reputatierisico. De commissie vergadert maandelijks en heeft een adviserende rol richting de RvB. Besluitvorming over CORC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling CORC

Voorzitter : CRO
 Deelnemers : CFO/directeur IAD/directeur Juridische Zaken & Compliance/directeur Risk Management/directeur Personeelszaken/directeur Communicatie

Overige commissies**Krediet Commissie (KC)**

De Krediet Commissie beoordeelt bijzondere klantendossiers die door de afdeling Acceptatie aan haar worden voorgelegd. De criteria waaraan een dergelijk bijzonder dossier dient te voldoen worden bepaald door de Krediet Commissie en worden regelmatig geëvalueerd en waar nodig herzien. De Krediet Commissie vergadert op ad hoc basis indien en zodra zich de een bijzonder klantdossier voordoet. Besluitvorming over KC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling Krediet Commissie

Voorzitter : CFO
 Deelnemers : COO/directeur Acceptatie/directeur Juridische Zaken & Compliance/directeur Risk

Beleidscommissie (BC)

De Beleidscommissie bundelt alle beleidsrelevante informatie van binnen en buiten de organisatie van de Vennootschap en adviseert de RvB over de te nemen maatregelen en besluiten. Besluitvorming over BC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling Beleidscommissie

Voorzitter : CRO
 Deelnemers : Wisselend, naar gelang het onderwerp

BIJLAGE 8**B. Reglement Raad van Bestuur DSB Bank N.V. d.d. 24 augustus 2009**

REGLEMENT RAAD VAN BESTUUR DSB BANK N.V.

REGLEMENT RAAD VAN BESTUUR DSB BANK N.V.¹

INHOUD

Artikel 1	Definities
Artikel 2	Grondslag en status
Artikel 3	Taken en werkwijze
Artikel 4	Samenstelling en deskundigheid
Artikel 5	Bevoegdheden en portefeuillevdeling
Artikel 6	Voorzitter
Artikel 7	Secretariaat
Artikel 8	Vergaderingen
Artikel 9	Tegenstrijdig belang
Artikel 10	Benoeming en bezoldiging
Artikel 11	Vertrouwelijkheid
Artikel 12	Integriteit
Artikel 13	Relatie met de RvC
Artikel 14	Relatie met de AvA
Artikel 15	Relatie met de OR

BIJLAGE A Bankiersverklaring Bestuurder

BIJLAGE B Profielschets voor de RvB

BIJLAGE C Portefeuillevdeling binnen de RvB

BIJLAGE D Commissie-structuur

BIJLAGE E Aanhangsel van wijzigingen

---

¹ Dit Reglement is vastgesteld in overleg en met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van DSB Bank N.V. op 30 maart 2009 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 24 augustus 2009.

Artikel 1 Definities

AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de Vennootschap.
A&CC	Audit & Compliance Committee.
Bestuurder	Een door de AvA benoemde statutaire bestuurder volgens de bepalingen van boek 2 BW en de Statuten.
OR	Ondernemingsraad verbonden aan de Vennootschap.
Reglement	De in dit document neergelegde regels welke tezamen het reglement voor de Raad van Bestuur vormen.
RvB	Het bestuur van de Vennootschap zoals bedoeld in boek 2 BW en de Statuten.
RvB-reglement	Reglement
RvC	Raad van Commissarissen zoals bedoeld in boek 2 BW en de Statuten.
Statuten	Statuten van de Vennootschap zoals vastgesteld bij akte van oprichting en de wijzigingen daarop.
Toezichthouder	De bij wet of overheid aangestelde en bevoegde toezichthouders die toezicht houden op het bedrijf en de bedrijfsvoering van de Vennootschap.
Vennootschap	De naamloze vennootschap DSB Bank N.V.

Artikel 2 Grondslag en status

- 2.1** Dit Reglement geeft invulling aan en aanvulling op de wettelijke en statutaire bepalingen en gedragscodes, welke hier ten dele worden herhaald. De bepalingen van het Reglement beheersen de bevoegdheden van de RvB en de Bestuurders, alsmede de grenzen daarvan met betrekking tot interne en externe aangelegenheden de Vennootschap betreffende. Tevens bevat dit Reglement gedragsbepalingen en aanbevelingen die gelden voor de RvB en de Bestuurders, zowel in als buiten de uitoefening van hun functie.
- 2.2** De Bestuurders hebben kennis genomen van dit Reglement en onderschrijven, voor zover van belang, de daarin opgenomen bepalingen; zij verklaren zich akkoord met de inhoud en verbinden zich de bepalingen na te leven. Ten bewijze wordt hiervan melding gemaakt in de notulen van de desbetreffende vergadering van de RvB.
- 2.3** Het Reglement is vastgesteld in overleg en met goedkeuring van de RvC.

- 2.4 Het Reglement kan steeds worden gewijzigd wanneer de RvB daartoe besluit. De RvB kan dit Reglement slechts wijzigen na voorafgaande goedkeuring van de RvC. De RvC kan een voorstel doen tot wijziging van het Reglement. Alle wijzigingen van dit Reglement worden opgenomen in het Aanhangsel van Wijzigingen, welke als Bijlage E aan dit Reglement is gevoegd.
- 2.5 Een nieuw lid van de RvB zal voorafgaande aan zijn benoeming moeten verklaren met de inhoud van het Reglement akkoord te gaan en de daarin opgenomen regels na te zullen leven.
- 2.6 Wettelijke voorschriften gaan vóór de bepalingen van de Statuten, welke bepalingen op hun beurt prevaleren boven die van dit Reglement, voorzover de bepalingen daarmee onverenigbaar zijn. In geval van onverenigbaarheid zal dit Reglement worden aangepast.

Artikel 3   Taken en werkwijze

- 3.1 De RvB draagt bij haar handelen zorg voor een evenwichtige afweging van belangen van haar klanten, haar werknemers en haar aandeelhouders, de Vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, rekening houdend met de continuïteit van de Vennootschap en met de maatschappelijke omgeving waarin de Vennootschap functioneert.
- 3.2 Onverlet het bepaalde in lid 1 van dit artikel draagt de RvB er zorg voor dat de Vennootschap haar klanten zorgvuldig en fair behandelt. Hiertoe verankert de Vennootschap de zorgplicht voor de klant in de cultuur van de Vennootschap.
- 3.3 De leden van de RvB zetten zich in voor een beheerste en integere uitoefening van hun functie met inachtneming van wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten. Eveneens ziet de RvB, tezamen met de RvC, toe op correcte naleving van eisen van de Toezichthouder in verband met behoud van de aan de Vennootschap verstrekte vergunningen.
- 3.4 Ieder lid van de RvB ondertekent een moreel-ethische verklaring. In de verklaring komt ook tot uitdrukking dat de leden van de RvB zich zullen inspannen om het vertrouwen in het bankwezen te bevorderen en te behouden. Ieder (nieuw) lid van de RvB zal de als Bijlage A bij dit Reglement opgenomen Bankiersverklaring dienen te ondertekenen. De RvB draagt er zorg voor dat de principes opgenomen in de Bankiersverklaring zullen gelden als leidraad voor het handelen van alle medewerkers van de Vennootschap, waartoe een verwijzing naar deze principes zal worden opgenomen in de arbeidsovereenkomst.
- 3.5 De RvB is belast met het besturen van de Vennootschap, hetgeen onder meer betekent dat de RvB verantwoordelijk is voor het opstellen en realiseren van de doelstellingen van de Vennootschap, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Meer in het bijzonder draagt de RvB zorg voor de continuïteit en de uitbouw van de Vennootschap en voor de verdere ontwikkeling van het beleid. De RvB stuurt eveneens het beleid en de interactie aan van de tot de Vennootschap behorende ondernemingen. De RvB legt hierover verantwoording af aan de RvC en de AvA. De verantwoordelijkheid voor het besturen van de Vennootschap berust bij de RvB als collectief.

- 3.6 De RvB is verantwoordelijk voor een integere bedrijfsvoering, de naleving van alle relevante wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten, het beheersen van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten en voor de financiering van de Vennootschap. De RvB rapporteert hierover op hoofdlijnen aan de RvC en de A&CC en bespreekt de interne risicobeheersings- en controlesystemen met de A&CC en RvC.
- 3.7 De RvB is verantwoordelijk voor het instellen en handhaven van interne procedures die ervoor zorgen dat alle belangrijke financiële informatie bij de RvB bekend is, zodat de tijdigheid, volledigheid en juistheid van de externe financiële verslaggeving wordt gewaarborgd. Vanuit dit oogpunt zorgt de RvB ervoor dat de financiële informatie uit dochtervennootschappen van de Vennootschap en de aan die dochtervennootschappen verbonden ondernemingen, rechtstreeks aan hem wordt gerapporteerd, en dat de integriteit van de informatie niet wordt aangetast.
- 3.8 De RvB is verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het algehele risicobeleid van de Vennootschap. De *risk appetite* wordt op voorstel van de RvB minimaal een keer per jaar ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd. Tussentijdse materiële wijzigingen van de *risk appetite* dienen eveneens door de RvC goedgekeurd te worden.
- 3.9 De RvB zorgt er voor dat het risicobeheer zodanig adequaat is ingericht dat hij op de hoogte is van de materiële risico's die de Vennootschap loopt, Beslissingen die van materiële betekenis zijn voor het risicoprofiel, de kapitaalallocatie of het liquiditeitsbeslag, worden genomen door de RvB.
- 3.10 De RvB draagt zorg voor de inrichting van een *Product Approval Process* en is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van dat proces. Producten die het *Product Approval Process* binnen de Vennootschap doorlopen worden niet op de markt gebracht of gedistribueerd zonder een zorgvuldige afweging van de risico's en zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten. De Interne Accountants Dienst van de Vennootschap controleert of opzet en werking van het *Product Approval Process* effectief zijn en informeert de RvB en de A&CC omtrent de uitkomsten hiervan.
- 3.11 De RvB zorgt, met inachtneming van de door de RvC goedgekeurde *risk appetite*, voor een evenwichtige afweging tussen de commerciële belangen van de Vennootschap en de te nemen risico's.
- 3.12 De RvB, samen met de A&CC, beoordeelt tenminste eenmaal in de vier jaar de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant en het functioneren van de externe accountant. De belangrijkste conclusies hiervan worden aan de AvA medegedeeld ten behoeve van de (beoordeling van de voordracht tot) benoeming van de externe accountant. De RvB adviseert de RvC ten aanzien van de door de RvC te maken voordracht voor de benoeming van de externe accountant.

- 3.13** De RvB stelt tenminste eenmaal per jaar een jaarplan alsmede een begroting voor aan de RvC. De RvB kan het jaarplan en de begroting tussentijds bijstellen, waarvan de RvC dan in kennis zal worden gesteld. Het jaarplan bevat de beleidsvoornemens voor het komende kalenderjaar en verschaft inzicht in de daarbij behorende begroting en financieringsbehoefte. De begroting is onderworpen aan de goedkeuring van de RvC.²
- 3.14** De RvB stelt tenminste eenmaal per jaar en waar nodig tussentijds de RvC schriftelijk op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de Vennootschap.
- 3.15** Onverminderd het bepaalde in de Statuten zijn aan de goedkeuring van de RvC onderworpen besluiten van de RvB, in zijn hoedanigheid van Bestuurder van de Vennootschap, omtrent:
- a. het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap, welke deelneming in lijn ligt met de strategie van de Vennootschap, indien de koopsom € 17,5 miljoen of meer bedraagt;
  - b. Onverminderd het bepaalde in de Statuten wordt de RvC steeds geïnformeerd omtrent het nemen van deelnemingen waarbij sprake is van nieuw beleid c.q. het entameren van nieuwe activiteiten, ongeacht de omvang van de deelneming. Voor deelnemingen waarbij sprake is van nieuw beleid c.q. het entameren van nieuwe activiteiten en waarvan de koopsom € 17,5 miljoen of meer bedraagt geldt hetgeen bepaald is onder a.
  - c. het verstrekken van leningen voor een bedrag van € 100 miljoen of meer, alsmede het verbinden van de Vennootschap of een dochtermaatschappij dan wel haar eigendommen voor schulden van anderen dan haar groepsmaatschappijen door borgtocht dan wel door hypothecaire zekerheid of anderszins, indien met de rechtshandeling een waarde van € 100 miljoen of meer is gemoeid;
  - d. (een) transactie(s) waarbij (al dan niet gelijktijdig) sprake is van een combinatie van het nemen van een deelneming of participatie in een bepaalde entiteit en het verstrekken van een achtergestelde en/of converteerbare lening aan die entiteit, zodanig dat met de transactie(s) een bedrag van € 100 miljoen of meer is gemoeid.

Artikel 4 Samenstelling en deskundigheid

- 4.1** De RvB is zodanig samengesteld, dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegialiteit en diversiteit dragen bij aan een goede taakverdeling door de RvB.
- 4.2** Ieder lid van de RvB beschikt over gedegen kennis van de financiële sector in het algemeen en het bankwezen in het bijzonder. Voorts beschikt ieder lid van de RvB over grondige kennis om de hoofdlijnen van het totale beleid van de Vennootschap te kunnen beoordelen en zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te kunnen vormen over risico's die daarbij worden gelopen.

² Op grond van het RvC-Reglement.

- 4.3 Teneinde de deskundigheid van de RvB en ieder van zijn leden te waarborgen draagt de voorzitter van de RvB de verantwoordelijkheid voor een programma van permanente educatie van ieder lid van de RvB. Deze permanente educatie heeft tot doel om de deskundigheid van de RvB op peil te houden.

De educatie heeft betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de Vennootschap en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op risk management en op financiële verslaglegging.

- 4.4 De effectiviteit van dit programma zal minimaal eenmaal per jaar door de RvC, in overleg met de voorzitter van de RvB, worden getoetst.
- 4.5 De riskmanagement-functie is belegd bij de CRO. In deze functie is de CRO betrokken bij beslissingen die voor de Vennootschap van materiële betekenis zijn en bij beslissingen die een wijziging of een afwijking van de door de RvC goedgekeurde *risk appetite* tot gevolg kunnen hebben.
- 4.6 De CRO kan deze functie combineren met andere aandachtsgebieden op voorwaarde dat hij geen commerciële verantwoordelijkheid draagt en hij onafhankelijk functioneert van de commerciële taakgebieden. Bij het uitoefenen van de riskmanagement-functie wordt ook nadrukkelijk aandacht besteed aan de brede doelstelling van financiële stabiliteit en het mitigeren van systeemrisico.
- 4.7 iedere Bestuurder zal zich onthouden van gedrag, binnen en buiten de Vennootschap, die aanleiding kan geven zijn betrouwbaarheid in twijfel te trekken.
- 4.8 Iedere Bestuurder is zich bewust van de statutaire en arbeidsrechtelijke consequenties die het ontbreken van de benodigde deskundigheid en betrouwbaarheid voor hem kunnen hebben.
- 4.9 Een Bestuurder bezit niet meer dan twee commissariaten bij andere vennootschappen, buiten de directe kring van de Vennootschap, tenzij de AvA hiervoor toestemming heeft verleend. Voor de aanvaarding van een commissariaat door een Bestuurder bij een andere vennootschap is de voorafgaande toestemming van de AvA vereist.

Artikel 5 Bevoegdheden en portefeuilleverdeling

- 5.1 De RvB vertegenwoordigt de Vennootschap, onverminderd het bepaalde hierover in de Statuten. De RvB bestaat uit ten minste twee Bestuurders. Onverminderd het beginsel van collegiaal bestuur, en onverminderd de taak van de voorzitter te streven naar optimale participatie van alle Bestuurders bij de werkzaamheden van de RvB, kunnen de Bestuurders hun werkzaamheden onderling verdelen.
- 5.2 De individuele portefeuilles per Bestuurder worden in onderling overleg vastgesteld, waarbij aansluiting plaats heeft met de, in overleg met de RvB, door de RvC opgestelde profielschets van de RvB, in die zin dat alle facetten van de werkzaamheden van de Vennootschap beheerst worden door de gezamenlijke RvB. De profielschets en de onderlinge portefeuilleverdeling zijn als Bijlage B en Bijlage C aan dit Reglement verbonden.

- 5.3 Tot de individuele portefeuilles van de Bestuurders valt tevens het voorzitterschap van de bij de Vennootschap ingestelde commissies, zoals nader toegelicht in Bijlage D bij dit Reglement.
- 5.4 Bij belet of ontstentenis van een Bestuurder wordt gehandeld conform de bepalingen van de Statuten.

Artikel 6 Voorzitter

- 6.1 Als voorzitter en vice-voorzitter(s) van de RvB fungeren de leden van de RvB die daartoe door de AvA worden aangewezen. De voorzitter coördineert alle activiteiten van de RvB.
- 6.2 De voorzitter is in beginsel permanent aanspreekbaar voor de overige leden van de RvB, de RvC en de OR. De voorzitter onderhoudt in beginsel de contacten met de RvC en de vice-voorzitter met de OR en zij houden de overige leden van de RvB van deze contacten nauwkeurig en regelmatig op de hoogte.

Artikel 7 Secretariaat

- 7.1 De RvB wordt bijgestaan door de secretaris van de Vennootschap.
- 7.2 De secretaris wordt, al dan niet uit zijn midden, benoemd en ontslagen door de RvB, na consultatie van de RvC.
- 7.3 De secretaris ziet erop toe dat juiste procedures worden gevolgd, dat besluitvorming op de juiste wijze plaatsvindt en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en de statutaire verplichtingen.
- 7.4 De secretaris is verantwoordelijk voor het secretariaat van de Vennootschap in de ruimste zin van het woord. Het secretariaat verzorgt en beheert in ieder geval een archief, waarin notulen en besluiten alsmede andere vergaderstukken, op de organisatie van de Vennootschap betrekking hebbende stukken, alsmede alle correspondentie en overige documentatie de RvB betreffende, worden bewaard, met uitzondering van die documentatie ten aanzien waarvan de RvB een afzonderlijke bewaring verlangt. Het secretariaat en het archief worden gehouden ten kantore van de Vennootschap.
- 7.5 De RvC kan van de RvB verlangen dat door de RvC aangewezen stukken afzonderlijk worden bewaard.

Artikel 8 Vergaderingen

- 8.1 De RvB vergadert zo dikwijls de voorzitter deze bijeen roept, doch in beginsel éénmaal per week. Wanneer een RvB-lid zulks verlangt, is de voorzitter verplicht tot bijeenroeping van de RvB. Van de vergaderingen en de daarin genomen besluiten wordt schriftelijk verslag gemaakt, hetgeen wordt bewaard in een notulenregister. Iedere Bestuurder heeft in de vergadering één stem, waarbij gestreefd wordt naar consensus van de stemmen.

Blanco stemmen tellen niet mee bij berekening van het aantal uitgebrachte stemmen. Een geldig besluit kan slechts genomen worden bij meerderheid van stemmen, waarbij ten minste tweederde van de Bestuurders de gelegenheid moet hebben gehad zijn stem uit te brengen. Bij het staken der stemmen beslist de voorzitter, die in dat geval een extra stem verkrijgt, tenzij er slechts twee leden van de RvB in functie zijn; alsdan is het voorstel verworpen. Ingeval er sprake is van een tegenstrijdig belang als gedefinieerd in artikel 9 geldt met betrekking tot de besluitvorming binnen de RvB hetgeen bepaald is in artikel 9. De vergadering wordt geleid door de voorzitter en bij diens afwezigheid door de vice-voorzitter.

- 8.2 Het Bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen. Voor een rechtsgeldig besluit buiten vergadering is nodig dat alle Bestuurders van het voorstel kennis nemen en hun stem schriftelijk, per fax of op (andere) gangbare elektronische wijze ten gunste van het voorstel uitbrengen. De secretaris bewaart de bescheiden, waaruit van het nemen van een zodanig besluit blijkt, bij het notulenregister van het Bestuur. Van het feit dat een besluit buiten vergadering is genomen en de inhoud van dit besluit, wordt in de notulen van de eerstvolgende vergadering van het Bestuur melding gedaan.
- 8.3 Aan de notulen wordt een aparte besluiten- en actielijst toegevoegd, uitdrukkelijk blijk gevende van de ter vergadering genomen besluiten en te nemen acties. De secretaris kan extracten uit de notulen verstrekken aan degenen die naar zijn oordeel belanghebbende(n) zijn. Voorts zal ieder genomen besluit worden vastgelegd in een zogenaamd Besluitenformulier.
- 8.4 De notulen zullen beknopt maar adequaat de ter vergadering behandelde onderwerpen, standpunten, overwegingen en besluiten weergeven op zodanige wijze, dat voor niet ter vergadering aanwezige leden van de RvB een duidelijk en volledig beeld wordt gegeven van het, voor zover relevant, ter vergadering besprokene.
- 8.5 Agenda's voor de vergaderingen worden door de secretaris, in overleg met de individuele leden van de RvB vastgesteld. Ten aanzien van elk agendapunt zullen de vergaderstukken een voorstel voor het te nemen besluit bevatten en zal een dergelijk voorstel vergezeld moeten gaan van een ingevuld Besluitenformulier. Indien vergaderstukken uitsluitend ter informatie strekken zal dit worden vermeld.

Artikel 9 Tegenstrijdig belang

- 9.1 Een lid van de RvB meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor de Vennootschap en/of voor het betrokken lid terstond aan de overige leden van de RvB en verschaft daarover alle relevante informatie. De RvB beoordeelt, buiten aanwezigheid van het betrokken lid van de RvB, of er sprake is van een tegenstrijdig belang.
- 9.2 Een tegenstrijdig belang bestaat in elk geval wanneer de Vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan:
- (i) met DSB Beheer B.V., haar dochtermaatschappijen DSB Participaties B.V., DSB Vastgoed B.V., DS Sport en Art Beheer B.V. en hun respectievelijke dochtermaatschappijen;
  - (ii) op het gebied van sponsoring met één van de onder (i) genoemde vennootschappen of daaronder vallende activiteiten;

- (iii) met een rechtspersoon waarin een lid van de RvB persoonlijk een materieel financieel belang houdt; of
- (iv) met een rechtspersoon waarvan een bestuurder een familierechtelijke verhouding heeft met een lid van de RvB; (een familierechtelijke betrekking bestaat tussen een kind, diens ouders en hun bloedverwanten); of
- (v) met een rechtspersoon waarbij een lid van de RvB een bestuurs- of toezichthoudende functie vervult.

9.3 Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van een lid van de RvB spelen die van materiële betekenis zijn voor de Vennootschap en/of de betrokken leden van de RvB behoeven de unanieme goedkeuring van de overige leden van de RvB. De RvC zal over dergelijke transacties geïnformeerd worden..

9.4 Bij de uitoefening van haar taak neemt de RvB bij haar besluitvorming het door de Vennootschap vastgestelde en door de RvC goedgekeurde Beleidskader inzake de financiële relatie met DSB Beheer B.V. in acht. De RvC dient over alle transacties tussen de Vennootschap en de onder (i) van lid 2 van dit artikel vermelde vennootschappen te worden geïnformeerd.

9.5 Een lid van de RvB neemt geen deel aan de discussie en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij een tegenstrijdig belang heeft met de Vennootschap en het betreffende besluit en de daarmee verband houdende documenten zullen te allen tijde worden ondertekend door twee leden van de RvB, waarbij het lid van RvB met een tegenstrijdig belang wordt uitgesloten.

Artikel 10 Benoeming, ontslag en bezoldiging

10.1 De RvB wordt benoemd en ontslagen door de AvA. De AvA wijst verder vanuit de RvB een voorzitter en een vice-voorzitter aan, die eerstgenoemde bij diens afwezigheid vervangt. Iedere voorgenomen benoeming of ontslag van een lid van de RvB dient vooraf door de AvA voor advies aan de RvC te worden voorgelegd.

10.2 De Vennootschap voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam bezoldigingsbeleid dat in lijn is met haar strategie en *risk appetite*, doelstellingen en waarden en waarbij rekening wordt gehouden met de lange termijn belangen van de Vennootschap.

10.3 Het beleid op het gebied van bezoldiging van de leden van de RvB wordt vastgesteld door de AvA, na voorafgaand advies van de RvC. Dit beleid zal jaarlijks worden geëvalueerd door de RvC en waar nodig zullen aan de AvA bijstellingen worden voorgesteld. De hoogte en structuur van de bezoldiging is dusdanig dat gekwalificeerde en deskundige Bestuurders kunnen worden aangetrokken en behouden. Overeenkomstig het bepaalde in de Statuten worden het salaris en de verdere arbeidsvoorwaarden van de leden van de RvB met inachtneming van het beleid als bedoeld in de eerste zin, vastgesteld door de AvA. Een en ander wordt schriftelijk vastgelegd tussen de Vennootschap en de individuele leden van de RvB.

Artikel 11   Vertrouwelijkheid

- 11.1 De leden van de RvB zullen alle informatie en documentatie die zij in het kader van hun bestuursfunctie verkrijgen met de nodige discretie behandelen en in het geval van "vertrouwelijke" informatie met de nodige vertrouwelijkheid. "Vertrouwelijke" informatie zal niet gebracht worden buiten de kring van de RvB of de RvC, noch openbaar gemaakt worden of anderszins aan derden worden verstrekt, een en ander tenzij hiertoe een wettelijke verplichting bestaat. Informatie die openbaar is gemaakt door de Vennootschap en waarvan vast is komen te staan dat deze publiekelijk bekend is, is in ieder geval geen "vertrouwelijke" informatie.
- 11.2 Indien enig lid van de RvB informatie of signalen ontvangt die van belang zijn voor de RvB, dan brengt het desbetreffende lid deze zo spoedig mogelijk ter kennis van de RvB respectievelijk de voorzitter of in diens afwezigheid de vice-voorzitter.
- 11.3 Onverminderd het in de wet en Statuten bepaalde besluit de RvB met betrekking tot de verschaffing van informatie aan derden welke informatie ter beschikking zal worden gesteld, aan wie deze zal worden verschaft en op welke wijze dit zal geschieden.

Artikel 12   Integriteit

- 12.1 Leden van de RvB zijn verantwoordelijk voor een integere bedrijfsvoering in de Vennootschap. De RvB stelt hiertoe beleid vast en ziet toe op de implementatie en naleving.
- 12.2 Leden van de RvB zijn gebonden aan alle (toekomstige) regelingen op het gebied van integriteit waarvan wettelijk wordt voorgeschreven dat deze van toepassing zijn op de RvB dan wel waarvan de RvB in het kader van de hiervoor genoemde integere bedrijfsvoering en met het oog op de goede reputatie van de Vennootschap het noodzakelijk vindt deze vast te stellen en te implementeren in de organisatie van de Vennootschap.
- 12.3 De directeur Juridische Zaken & Compliance rapporteert elk half jaar aan de RvB over integriteit en integriteitsrisico's.
- 12.4 Tenminste eenmaal per jaar rapporteert de RvB over de naleving van integriteit en beheersing van risico's aan de RvC en het A&CC.

Artikel 13   Relatie met de RvC

- 13.1 De RvC oefent toezicht uit op de RvB. De RvB verschaft de RvC tijdig alle informatie die nodig en noodzakelijk is voor de uitoefening van het toezicht. Desgevraagd voorziet de RvB de RvC van door de RvC gevraagde en gewenste gegevens en informatie.
- 13.2 De RvB stelt de RvC in ieder geval op de hoogte van de operationele en financiële doelstelling van de Vennootschap en de strategie die moet leiden tot realisatie van de doelstellingen.

- 13.3 Een Bestuurder is in beginsel gehouden de vergadering van de RvC bij te wonen, tenzij de RvC anders besluit. De Bestuurders zijn verplicht aldaar de verlangde inlichtingen met betrekking tot de Vennootschap te verschaffen.

Artikel 14 Relatie met de AvA³

- 14.1 De RvB verschaft de AvA alle relevante informatie die zij behoeft voor de uitoefening van haar bevoegdheden. Voorts verschaft de RvB alle verlangde informatie aan de AvA, tenzij een zwaarwichtig belang van de Vennootschap zich daartegen verzet. Indien door de RvB op een zwaarwichtig belang een beroep wordt gedaan, wordt dit beroep gemotiveerd toegelicht.
- 14.2 De Bestuurders hebben als zodanig in de AvA's een raadgevende stem, tenzij zij verhinderd zijn deze vergaderingen bij te wonen als gevolg van zwaarwichtige redenen.

Artikel 15 Relatie met de OR

- 15.1 De RvB verschaft tijdig de benodigde informatie aan de OR teneinde deze in staat te stellen zijn rechten en bevoegdheden in het kader van de Wet op de Ondernemingsraden naar behoren te kunnen vervullen.
- 15.2 Onverminderd het bepaalde in lid 1 van dit artikel verschaft de RvB tijdig de ingevolge de Wet op de Ondernemingsraden verplichte informatie aan de OR en leeft de RvB ook overigens de bepalingen van de Wet op de Ondernemingsraden zorgvuldig na.

---

³ Zolang de huidige CEO (D. Scheringa) enig aandeelhouder van de Vennootschap is, is de informatievoorziening aan de AvA gewaarborgd.

BIJLAGE A   BANKIERSVERKLARING BESTUURDER

Voorafgaand aan de benoeming dient iedere Bestuurder een verklaring te ondertekenen waarin in ieder geval de volgende tekst zal zijn opgenomen:

"Ik verklaar dat ik mijn functie als bankier integer en zorgvuldig zal uitoefenen. Ik zal een zorgvuldige afweging maken tussen alle belangen die bij DSB Bank N.V. betrokken zijn, te weten die van de klanten, de werknemers, de aandeelhouders en de samenleving waarin DSB Bank N.V. opereert. Ik stel in die afweging het belang van de klant voorop en zal hem zo goed mogelijk inlichten. Ik zal mij gedragen naar de wetten, de reglementen en de gedragscodes die op mij als bankier van toepassing zijn. Ik zal geheim houden wat mij is toevertrouwd. Ik maak geen misbruik van mijn bancaire kennis. Ik zal mij open en toetsbaar opstellen en ik ken mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving. Ik zal mij inspannen om het vertrouwen in het bankwezen te behouden en te bevorderen. Ik zal zo het beroep van bankier in ere houden."

BIJLAGE B   PROFIELSCHETS VOOR DE RVB⁴

De samenstelling van de RvB zal zodanig zijn dat de combinatie van ervaring, deskundigheid en betrouwbaarheid van haar leden de RvB het best in staat stelt aan haar diverse verplichtingen jegens de Vennootschap en de bij de Vennootschap betrokkenen te voldoen. Alle Bestuurders beschikken over voldoende tijd om zijn of haar taak naar behoren te vervullen. Bij de selectie van Bestuurders wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling met betrekking tot verschillende vormen van bestuurservaring.

Rekening houdend met de aard van de onderneming en haar werkzaamheden, zal de samenstelling van de RvB – gelet op achtergrond, ervaring en vaardigheden - als volgt zijn: deskundigheid van de Bestuurders bestaat op het gebied van het besturen van ondernemingen, vraagstukken met betrekking tot de algemene economie, wet- en regelgeving en maatschappelijke kwesties, arbeids- en sociale verhoudingen binnen vennootschappen, retail banking, accountantscontrole, financiën en beheersing, risicobeheer, juridische zaken en corporate governance, bedrijfsintegriteit, informatietechnologie en e-business, human resources en management development en marketing, in het bijzonder gelet op financiële producten en diensten. Daarbij wordt ook gekeken naar inzicht in of ervaring met het leiden van een organisatie, inzicht in de belangen van bepaalde groepen klanten waarmee de Vennootschap in relatie staat, inzicht in of ervaring met menselijke verhoudingen binnen bedrijven en de verhoudingen tussen het bedrijfsleven en de maatschappij en inzicht in het bankwezen.

Om het kennisniveau van de RvB gelijke tred te doen houden met de ontwikkelingen binnen de Vennootschap dienen de leden van de RvB jaarlijks een verplicht permanent educatieprogramma te volgen welk programma door de voorzitter van de RvB, in overleg met de afdeling Training & Opleiding, wordt samengesteld.

---

⁴ Deze profielschets voor de RvB van de Vennootschap is door de AvA vastgesteld op 8 december 2008 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 24 augustus 2009.

BIJLAGE C**PORTEFEUILLEVERDELING BINNEN DE RVB****Chief Executive Officer (CEO)**

Acceptatie
 Marketing
 Internet
 Sponsoring
 IAD
 Fusies & Overnames (strategie)
 Facilitaire Zaken (beveiliging)

Webcare

Chief Financial Officer (CFO)

Fiscale Zaken
 Finance & Control
 Risk Management (met CRO)
 Treasury
 Facilitaire Zaken (m.u.v. beveiliging)
 Fusies & Overnames (governance)

Chief Operational Officer (COO)

Back Office} zowel NL als internationaal
 Front Office} zowel NL als internationaal
 Personeelszaken
 ICT
 Incasso
 Productontwikkeling
 Fusies & Overnames (operationeel)

Chief Risk Officer (CRO)

Communicatiebeleid/strategie
 Compliance
 Juridische Zaken
 Toezicht
 Risk Management (met CFO)
 Verzekeraars
 Governance
 Fusies & Overnames (governance)
 Klachtenmanagement

BIJLAGE D COMMISSIE-STRUCTUUR

Risicobeheer

De beheersing van de risico's die de Vennootschap loopt vindt plaats vanuit een risicobeheerraamwerk. De RvB is binnen dit raamwerk eindverantwoordelijk voor het risicobeheer. Bij het bepalen van het beleid inzake risicobeheer neemt het bestuur naast het huidige businessmodel en het daaruit voortvloeiende risicoprofiel tevens de risico acceptatiegraad en de eventuele ambities (in termen van onder andere groei, organisatie, risicomangement en solvabiliteit) in ogenschouw. Binnen het raamwerk steunt de RvB op het lijnmanagement als eerst betrokkene in de beheersing van risico's, de risicobeheerafdelingen als tweede laag in de lijn van risicobeheersing en tot slot op de Interne Accountants Dienst. De RvB wordt in de bewaking en monitoring van de risico's ondersteund en geadviseerd door een drietal risicocommissies:

- Assets & Liabilities Management Commissie
- Kredietrisico Commissie
- Compliance, Operationeel Risico & Communicatie Commissie.

Deze commissies hebben een adviserende rol richting de RvB. De commissies monitoren de relevante risico's, bereiden beleid voor en adviseren ten aanzien van het gebruik van risicomodellen en technieken.

Assets & Liabilities Management Commissie (ALCO)

De ALCO heeft als aandachtsgebieden renterisico, liquiditeitsrisico en kapitaaltoereikendheidsrisico (solvabiliteit). Nauw gerelateerd aan deze risico's neemt zij tevens het securitisatierisico in ogenschouw alsmede in het kader van het uitzettingenbeleid (anders dan de reguliere kredietverlening) het tegenpartijrisico en het concentratierisico. Met behulp van ondermeer jaarplannen, scenario analyses en stresstesten worden ontwikkelingen in voornoemde risico's bewaakt.

De commissie vergadert tweewekelijks en adviseert de RvB over te nemen maatregelen en besluiten. Besluitvorming over ALCO-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling ALCO

Voorzitter : CFO
 Deelnemers : CRO/directeur Risk Management/directeur Verzekeringen/directeur Treasury/directeur Finance & Control/hoofd Actuarieel
 Toehoorder : directeur IAD

Kredietrisico Commissie (KRC)

De Kredietrisico Commissie richt zich op de beheersing van kredietrisico en vergadert hiertoe maandelijks. De commissie heeft een adviserende rol richting de RvB omtrent acceptatiecriteria en in verband daarmee te nemen maatregelen en besluiten. De Kredietrisico Commissie analyseert ondermeer de ontwikkeling in betalingsachterstanden van cliënten, de ontwikkeling van de kwaliteit van nieuw verstrekte kredieten alsmede de ontwikkeling in de kwaliteit van de bestaande portefeuille. Tevens worden met behulp van (stress) scenario's analyses gemaakt van de mogelijk toekomstige ontwikkeling van de kredietportefeuille.

De commissie vergadert maandelijks en adviseert de RvB over te nemen maatregelen en besluiten. Besluitvorming over KC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling KRC

Voorzitter : CRO
 Deelnemers : CFO/directeur Acceptatie/Manager Centrale Acceptatie & Centrale
 Controle/directeur Juridische Zaken & Compliance/directeur Risk
 Management/Kwaliteitsmanager/directeur Incasso/Senior ICT
 adviseur/directeur Treasury/directeur Finance & Control
 Toehoorder : directeur IAD

Compliance, Operationeel Risico & Communicatie Commissie (CORC)

De Compliance, Operationeel Risico & Communicatie Commissie richt zich op compliance risico's, operationele risico's, integriteit en reputatierisico. De commissie vergadert maandelijks en heeft een adviserende rol richting de RvB. Besluitvorming over CORC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling CORC

Voorzitter : CRO
 Deelnemers : CFO/directeur Juridische Zaken & Compliance/directeur Risk
 Management/directeur Personeelszaken/directeur Communicatie
 Toehoorder : directeur IAD

Overige commissies**Krediet Commissie (KC)**

De Krediet Commissie beoordeelt bijzondere klantendossiers die door de afdeling Acceptatie aan haar worden voorgelegd. De criteria waaraan een dergelijk bijzonder dossier dient te voldoen worden bepaald door de Krediet Commissie en worden regelmatig geëvalueerd en waar nodig herzien. De Krediet Commissie vergadert op ad hoc basis indien en zodra zich de een bijzonder klant dossier voordoet. Besluitvorming over KC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling Krediet Commissie

Voorzitter : CFO
 Deelnemers : COO/directeur Acceptatie/directeur Juridische Zaken &
 Compliance/directeur Risk

Beleidscommissie (BC)

De Beleidscommissie bundelt alle beleidsrelevante informatie van binnen en buiten de organisatie van de Vennootschap en adviseert de RvB over de te nemen maatregelen en besluiten. Besluitvorming over BC-voorstellen vindt plaats door de RvB.

Samenstelling Beleidscommissie

Voorzitter : CRO
 Deelnemers : Wisselend, naar gelang het onderwerp

BIJLAGE 8**C. Reglement Raad van Commissarissen DSB Bank N.V. d.d. 7 mei 2007**

REGLEMENT HOUDENDE PRINCIPES EN BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

DIT REGLEMENT is vastgesteld door de raad van commissarissen van DSB Bank N.V. op 31 augustus 2006 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 7 mei 2007.

Artikel 1

Status en inhoud van de regels

1.1 Dit reglement is opgesteld met inachtneming van artikel 16 van de statuten van DSB Bank N.V. en dient ter aanvulling op de regels en voorschriften die (van tijd tot tijd) op de raad van commissarissen van toepassing zijn op grond van Nederlands recht of de statuten van DSB Bank N.V.

1.2 Waar dit reglement strijdig is met Nederlands recht of de statuten van de vennootschap, zullen deze laatste prevaleren. Waar dit reglement verenigbaar is met de statuten, maar strijdig met Nederlands recht, zal dit laatste prevaleren. Indien een van de bepalingen uit dit reglement niet of niet meer geldig is, tast dit de geldigheid van de overige bepalingen niet aan. De raad van commissarissen zal de ongeldige bepalingen vervangen door geldige bepalingen waarvan het effect, gegeven de inhoud en strekking daarvan, zoveel mogelijk gelijk is aan die van de ongeldige bepalingen.

1.3 Bij dit reglement zijn de volgende bijlagen gevoegd, welke integraal onderdeel uitmaken van dit reglement:

Bijlage A: de profielschets van de omvang en samenstelling van de raad van commissarissen.

Bijlage B: het rooster van aftreden voor leden van de raad van commissarissen.

Bijlage C: het reglement voor de audit- en compliance commissie van de raad van commissarissen.

1.4 De raad van bestuur van DSB Bank N.V. (de "raad van bestuur") heeft bij unaniem besluit genomen op 27 maart 2006 verklaard:

- a) toepassing te geven aan, en zich gebonden te achten aan verplichtingen van, dit reglement voor zover dat op hem en zijn afzonderlijke leden van toepassing is;
- b) bij toetreding van nieuwe leden van de raad van bestuur, deze leden een verklaring als bedoeld sub a) hierboven te laten afleggen.

Artikel 2

Taak van de raad van commissarissen

2.1 De taak van de raad van commissarissen is het houden van toezicht op het bestuur van de vennootschap en de algemene gang van zaken betreffende de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en staat het bestuur met raad terzijde en geeft advies zo dikwijls daartoe aanleiding bestaat. De raad van commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming; de raad weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de bij de vennootschap betrokkenen (waaronder de aandeelhouders) af. De raad van commissarissen is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn functioneren.

2.2 Tot de taak van de raad van commissarissen wordt onder meer gerekend:

- a) het houden van toezicht en (al dan niet voorafgaande) controle op, en het adviseren van, de raad van bestuur omtrent: (i) de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, (ii) de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, (iii) de organisatie-inrichting op hoofdlijnen, de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, (iv) het financiële verslaggevingsproces en (v) de naleving van de wet- en regelgeving, alsmede de naleving van de regels en eisen van toezichthouders in verband met het behoud van de aan DSB Bank N.V. verstrekte vergunningen;
- b) het naleven en handhaven van de corporate governance structuur van de vennootschap;
- c) het ten blijke van instemming mede ondertekenen van de jaarrekening alsmede het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en belangrijke kapitaalinvesteringen van de vennootschap;
- d) het evalueren en beoordelen van het functioneren van de raad van bestuur en de raad van commissarissen alsmede van hun individuele leden (met inbegrip van een beoordeling van de profielschets voor de raad van commissarissen);
- e) het in behandeling nemen van, en beslissen omtrent, gemelde potentiële tegenstrijdige belangen als bedoeld in artikel 10;
- f) het op grond van artikel 15, lid 6 aanhef en onder e, jo. lid 7 van de Statuten DSB Bank N.V., goedkeuren dan wel onthouden van goedkeuring van het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap, welke deelneming in lijn ligt met de strategie van DSB Bank, indien de koopsom € 17.500.000,-- of meer bedraagt.

2.3 De raad van commissarissen zal jaarlijks na afloop van het boekjaar van de vennootschap een verslag over het functioneren en de werkzaamheden van de raad van commissarissen en zijn commissie in dat boekjaar opstellen en publiceren in de jaarrekening.

Artikel 3

Samenstelling, deskundigheid en onafhankelijkheid van de raad van commissarissen.

3.1 De raad van commissarissen bestaat uit het aantal leden zoals vastgesteld overeenkomstig de statuten van de vennootschap. De raad van commissarissen stelt een profielschets van zijn omvang en samenstelling op, rekening houdende met de aard van de onderneming, haar werkzaamheden en de gewenste deskundigheid, ervaring en onafhankelijkheid van zijn leden. De raad van commissarissen zal de profielschets jaarlijks evalueren. De huidige profielschets van de raad van commissarissen is weergegeven in Bijlage A bij dit reglement.

3.2 De samenstelling van de raad van commissarissen zal zodanig zijn dat de combinatie van ervaring, deskundigheid en onafhankelijkheid van zijn leden voldoet aan de profielschets zoals weergegeven in Bijlage A en de raad van commissarissen het best in staat stelt zijn diverse verplichtingen jegens de vennootschap en de bij de vennootschap betrokkenen (waaronder de aandeelhouders) te voldoen, in overeenstemming met toepasselijke wet- en regelgeving.

3.3 Bij de samenstelling van de raad van commissarissen moeten de volgende vereisten in acht worden genomen:

- a) elk van zijn leden moet in staat zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid van de vennootschap en haar onderneming te beoordelen;
- b) elk van zijn leden moet in de profielschets van Bijlage A passen en middels zijn/haar deelname aan de raad van commissarissen (bij (her)benoeming en nadien) zal de raad van commissarissen als geheel moeten zijn samengesteld in overeenstemming met artikel 3.2;
- c) ten minste één van zijn leden moet relevante kennis en ervaring hebben opgedaan op financieel administratief / accounting terrein bij onder toezichtstaande financiële instellingen;
- d) geen van zijn leden mag worden benoemd na de derde zittingsperiode van vier jaar, dan wel na het twaalfde jaar in functie;
- e) dat in voorkomend geval geen van zijn leden lid mag zijn van de raad van bestuur van het administratiekantoor dat de aandelen in het kapitaal van de vennootschap ten titel van beheer houdt en administreert.

3.4 De raad van commissarissen functioneert onafhankelijk ten opzichte van het bestuur van de vennootschap. Bestuurders van moederverenootschappen of andere groepsentiteiten kunnen commissaris van de vennootschap zijn. Het is niet toegestaan dat enkele van de bestuurders van de vennootschap op welke wijze dan ook de hiërarchisch meerdere is of zou kunnen zijn van enig lid van de raad van commissarissen van de vennootschap of op andere wijze zeggenschap zou kunnen hebben over diens stemgedrag in de raad.

3.5 Elk lid van de raad van commissarissen is verplicht de voorzitter van die raad de informatie te verschaffen die nodig is voor de vaststelling, en indien van toepassing, het bijhouden, van zijn/haar:

- a) beroep;
- b) hoofdfunctie;
- c) nevenfuncties voor zover relevant voor de vervulling van de taak als commissaris.

Artikel 4

Voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en de secretaris van de vennootschap.

4.1 De raad van commissarissen benoemt één van zijn leden tot voorzitter. De raad van commissarissen benoemt een plaatsvervangend voorzitter. De voorzitter bepaalt de agenda, leidt de vergaderingen van de raad van commissarissen, ziet toe op het naar behoren functioneren van de raad van commissarissen en zijn commissies, draagt zorg voor een adequate informatievoorziening aan de commissarissen, zorgt ervoor dat er voldoende tijd bestaat voor de besluitvorming, is namens de raad van commissarissen het voornaamste aanspreekpunt voor de raad van bestuur, initieert de evaluatie van het functioneren van de raad van commissarissen en van de raad van bestuur en draagt als voorzitter zorg voor een

ordelijk en efficiënt verloop op de algemene vergadering. De voorzitter van de raad van commissarissen ziet op het volgende toe;

- a) de tijdige en adequate informatieverschaffing aan de leden van de raad van commissarissen als nodig voor het naar behoren uitoefenen van hun taak;
- b) het zorgdragen voor ruimschoots voldoende tijd voor het inwinnen van advies, beraadslaging en besluitvorming door de raad van commissarissen;
- c) het aansturen van de commissies van de raad van commissarissen en het toezien op het naar behoren functioneren daarvan;
- d) het zorgdragen voor de jaarlijkse evaluatie en beoordeling van het functioneren van de leden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen;
- e) het zorgdragen voor de benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de raad van commissarissen;
- f) het naar behoren verlopen van contacten met de raad van bestuur en het tijdig en zorgvuldig informeren van de andere leden van de raad van commissarissen omtrent de uitkomsten daarvan;
- g) het ontvangen van, en het beslissen omtrent, meldingen van potentiële tegenstrijdige belangen als bedoeld in artikel 10.

4.2 De raad van commissarissen wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap. De secretaris van de vennootschap wordt al dan niet op initiatief van de raad van commissarissen benoemd en ontslagen door de raad van bestuur na verkregen goedkeuring van de raad van commissarissen. De secretaris van de vennootschap is met name verantwoordelijk voor:

- a) het volgen van de juiste procedures en het handelen in overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen (met inbegrip van de verplichtingen uit hoofde van dit reglement);
- b) het ondersteunen van de voorzitter van de raad van commissarissen in de daadwerkelijke organisatie van de raad van commissarissen (informatie, agendering, evaluatie, etc.).

Artikel 5

De raad van commissarissen en commissies

5.1 De raad van commissarissen beschikt over een audit- en compliance commissie. De commissie wordt door de raad van commissarissen uit zijn midden in- en samengesteld. De (gehele) raad van commissarissen blijft verantwoordelijk voor besluiten, ook als deze zijn voorbereid door de audit- en compliance commissie van de raad van commissarissen.

5.2 De raad van commissarissen stelt voor de audit- en compliance commissie een reglement op, houdende de commissies' principes en best practices (taak, samenstelling, vergaderingen, etc.). Het reglement van de audit- en compliance commissie is opgenomen in Bijlage C.

5.3 De samenstelling van de commissie, het aantal commissie vergaderingen en de belangrijkste vergaderonderwerpen daarin zullen worden vermeld in het verslag van de raad van commissarissen.

5.4 De bevindingen van de audit- en compliance commissie worden besproken in de plenaire raad van commissarissen.

Artikel 6

(Her)benoeming, zittingsperiode en aftreden

6.1 De leden van de raad van commissarissen worden benoemd en ontslagen op de wijze als voorzien in de statuten. De aanbeveling of voordracht tot (her)benoeming wordt gemotiveerd. Bij herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de kandidaat zijn taak als commissaris heeft vervuld. Commissarissen zullen in de raad van commissarissen zitting nemen voor een periode van maximaal vier jaar, en komen daarna in aanmerking voor herbenoeming, met dien verstande dat de zittingsperiode van een lid nooit langer kan zijn dan drie 4-jaarstermijnen, of indien van toepassing, twaalf jaar.

6.2 De raad van commissarissen zal een rooster van aftreden opstellen om te voorkomen, voor zover mogelijk, dat herbenoemingen tegelijkertijd plaatsvinden. Het huidige rooster van aftreden is weergegeven in Bijlage B bij dit reglement. Onverminderd artikel 6.3. zullen leden van de raad van commissarissen aftreden overeenkomstig het rooster van aftreden.

6.3 Leden van de raad van commissarissen zullen tussentijds aftreden bij onvoldoende functioneren, structurele onverenigbaarheid van belangen of wanneer dit anderszins naar het oordeel van de raad van commissarissen is geboden.

6.4 Leden van de raad van commissarissen die tijdelijk voorzien in het bestuur bij belet en ontstentenis van leden van de raad van bestuur treden (tijdelijk) uit de raad van commissarissen om de bestuurstaak op zich te nemen.

Artikel 7

Vergoeding

7.1 Overeenkomstig het bepaalde in artikel 16, tweede lid van de statuten wordt de vergoeding van de leden van de raad van commissarissen vastgesteld door de algemene vergadering. De vergoeding van de leden van de raad van commissarissen is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap.

7.2 De vergoeding, onkostenvergoeding en overige overeengekomen voorwaarden, waaronder de datum waarop de betreffende vergoedingen zullen worden gedaan, worden vastgesteld door de algemene vergadering en dienen schriftelijk te worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de vennootschap en de betreffende commissaris. De toelichting bij de jaarrekening zal in ieder geval de door de wet voorgeschreven informatie over de bezoldiging van de raad van commissarissen bevatten.

7.3 Leden van de raad van commissarissen zullen door de vennootschap worden gevrijwaard, onder de voorwaarden opgenomen in een daartoe op te stellen overeenkomst, voor alle boetes en kosten (daaronder begrepen advocaten honoraria, schikkingsbedragen, etc.) die zij hebben gemaakt in verband met civielrechtelijke, strafrechtelijke of

administratiefrechtelijke procedures waarin zij zijn betrokken vanwege het feit dat zij commissaris van de vennootschap zijn of waren.

Artikel 8

Vergaderingen van de raad van commissarissen (agenda, telefonisch vergaderen, deelname, notulen)

8.1 De raad van commissarissen zal ten minste zes keer per jaar vergaderen en voorts zo vaak als een of meer van zijn leden noodzakelijk acht. De vergaderingen zullen in de regel worden gehouden ten kantore van de vennootschap, maar mogen ook elders plaatsvinden. Vergaderingen kunnen ook telefonisch of middels video conferencing plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan.

8.2 Bij frequente afwezigheid wordt het betreffende lid van de raad van commissarissen daarop door de voorzitter aangesproken en om uitleg verzocht.

8.3 De vergaderingen van de raad van commissarissen zullen worden bijgewoond door alle leden van de raad van bestuur, met uitzondering van de vergaderingen die handelen over:

- a) de beoordeling van het functioneren van de raad van bestuur en zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
- b) de beoordeling van het functioneren van de raad van commissarissen en zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
- c) de potentiële tegenstrijdige belangen van bestuurders als bedoeld in artikel 10.

8.4 Vergaderingen zullen worden bijeengeroepen door de secretaris van de vennootschap namens de verzoekende commissaris. Voorzover praktisch uitvoerbaar zullen de aankondiging en de agenda van te bespreken onderwerpen 14 dagen voor aanvang van de vergadering aan de leden van de raad van commissarissen en de raad van bestuur worden verstrekt.

8.5 De secretaris van de vennootschap zal notulen van de vergadering opstellen. In de regel zullen deze worden vastgesteld tijdens de eerstvolgende vergadering; indien echter alle leden van de raad van commissarissen met de inhoud van de notulen instemmen kan de vaststelling daarvan ook eerder plaatsvinden. De notulen worden ten blijke van hun vaststelling getekend door de voorzitter en worden zo spoedig mogelijk aan de andere leden van de raad van commissarissen gezonden.

Artikel 9

Besluiten van de raad van commissarissen (quorum, stemmen, onderwerpen ter discussie)

9.1 De raad van commissarissen kan in vergadering slechts rechtsgeldige besluiten nemen indien de meerderheid van zijn leden aanwezig of vertegenwoordigd is, met dien verstande dat leden die een tegenstrijdig belang hebben als bedoeld in artikel 10 niet meetellen voor de berekening van dit quorum.

De raad van commissarissen kan ook buiten vergadering besluiten, mits het onderwerp in kwestie tijdig onder de aandacht van alle leden is gebracht en geen van de leden bezwaar heeft aangetekend tegen deze wijze van besluitvorming, met dien verstande dat leden die een tegenstrijdige belang hebben als bedoeld in artikel 10 niet deelnemen aan de besluitvorming. Het besluit dat op dergelijke wijze is genomen wordt schriftelijk vastgelegd en ondertekend door de voorzitter, waarbij eventuele schriftelijk ontvangen reacties worden aangehecht. Het nemen van een besluit buiten vergadering dient te worden gemeld in de eerst volgende vergadering van de raad van commissarissen.

9.2 Onverminderd artikel 10 kan de raad van commissarissen in of buiten vergadering rechtsgeldig besluiten nemen met algemene meerderheid van stemmen. Indien er sprake is van staking van de stemmen, heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.

9.3 In het vergaderschema zullen terugkerende vergaderonderwerpen worden vermeld.

9.4 De raad van commissarissen bespreekt ten minste éénmaal in het jaar:

- a) het functioneren van de raad van commissarissen en dat van zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
- b) het gewenste profiel, samenstelling en competentie van de raad van commissarissen;
- c) het functioneren van de raad van bestuur en dat van zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
- d) de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming en de uitkomsten van de beoordeling door de raad van bestuur van de opzet en de werking van de organisatie-inrichting op hoofdlijnen en de interne risicobeheersings- en controlesystemen, alsmede eventuele significante wijzigingen hierin.

Van het houden van de besprekingen wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen.

Artikel 10

Tegenstrijdig belang

Een commissaris neemt niet deel aan de discussie en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij/zij een tegenstrijdig belang met de vennootschap heeft als bedoeld in artikel 2:146 van het Burgerlijk Wetboek. Een dergelijke transactie zal uitsluitend mogen worden aangegaan onder ten minste in de branche gebruikelijk condities. De besluiten tot het aangaan van zo'n transactie behoeven de goedkeuring van de raad van commissarissen.

Artikel 11

Informatie, relatie met de raad van bestuur

11.1 De raad van commissarissen en zijn afzonderlijke leden hebben een eigen verantwoordelijkheid om van het bestuur en de externe accountant alle informatie te verlangen die de raad van commissarissen behoeft om zijn taak als toezichhoudend orgaan goed te kunnen uitoefenen. Indien de raad van commissarissen dit geboden acht kan hij informatie inwinnen van functionarissen en externe adviseurs van de vennootschap. De raad van bestuur stelt hiervoor de nodige middelen ter beschikking. De raad van commissarissen

kan verlangen dat functionarissen en externe adviseurs van de vennootschap bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.

11.2 De raad van bestuur verschaft de raad van commissarissen tijdig (zo mogelijk schriftelijk) informatie over de feiten en ontwikkelingen aangaande de vennootschap die de raad nodig mocht hebben voor het naar behoren uitoefenen van zijn taak.

11.3 Onverminderd het bovenstaande, zal de raad van bestuur de raad van commissarissen jaarlijks voorzien van een jaarplan voor het komende jaar, waarin meegenomen wordt het perspectief van zijn lange termijn visie en de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's, het beheers- en controlesysteem van de vennootschap en de naleving van alle relevante wet- en regelgeving. Tevens zal de raad van bestuur jaarlijks een verklaring afleggen dat hij de raad van commissarissen alle relevante informatie heeft verstrekt die nodig is voor het naar behoren uitoefenen van diens taak. Deze documenten zullen tijdig worden verstrekt opdat de raad van commissarissen uiterlijk in december van het lopende jaar daaraan zijn goedkeuring kan geven.

11.4 Indien een lid van de raad van commissarissen de beschikking krijgt over informatie (van een andere bron dan de raad van bestuur of de raad van commissarissen) die voor de raad van commissarissen nuttig is om diens taken naar behoren uit te oefenen, zal hij deze informatie zo spoedig mogelijk ter beschikking stellen aan de voorzitter van de raad van commissarissen. De voorzitter zal vervolgens de gehele raad van commissarissen en de raad van bestuur informeren.

Artikel 12

Conformereren

De leden van de raad van commissarissen conformeren zich aan de regels die uit hoofde van wet- en regelgeving, danwel nadere regels van toezichthouders, ook op hen van toepassing zijn. Het betreft met name:

- regeling bestuurderskredieten
- regeling privé beleggingstransacties
- bepalingen ten aanzien van het tegengaan van belangenverstremming
- richtlijnen voor de raad van commissarissen van de Nederlandsche Bank

Artikel 13

Geheimhouding

Elk lid van de raad van commissarissen is verplicht ten aanzien van alle informatie en documentatie verkregen in het kader van zijn lidmaatschap de nodige discretie en, waar het vertrouwelijke informatie betreft, geheimhouding in acht te nemen. Leden, en oud leden, van de raad van commissarissen zullen vertrouwelijke informatie niet buiten de raad van commissarissen of de raad van bestuur brengen of openbaar maken aan het publiek of op andere wijze ter beschikking van derden stellen, tenzij de vennootschap deze informatie openbaar heeft gemaakt of is vastgesteld dat deze informatie al bij het publiek bekend is.

Artikel 14

Incidentele buitenwerkingstelling, wijziging

15.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 1.2 kan de raad van commissarissen bij besluit incidenteel beslissen geen toepassing te geven aan dit reglement. Van een dergelijk besluit wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen.

15.2 Onverminderd het bepaalde in artikel 1.2 kan de raad van commissarissen dit reglement bij besluit wijzigen. Van een dergelijk besluit wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen.

Artikel 15

Toepasselijke recht en forum

15.1 Dit reglement is onderworpen aan, en moet worden uitgelegd door toepassing van, Nederlands recht.

15.2 De rechtbank te Alkmaar is bij uitsluiting bevoegd om kennis te nemen van ieder geschil (waaronder mede wordt verstaan geschillen betreffende het bestaan, de geldigheid en beëindiging van dit reglement) met betrekking tot dit reglement.

BIJLAGE A
PROFIELSCHETS VAN DE OMVANG EN SAMENSTELLING
VOOR DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Deze profielschets is vastgesteld op 31 augustus 2006 op grond van het bepaalde van artikel 3.1 van het reglement van de raad van commissarissen.

De raad van commissarissen zal bestaan uit het aantal leden zoals vastgesteld overeenkomstig de statuten van de vennootschap.

De samenstelling van de raad van commissarissen zal zodanig zijn dat de combinatie van ervaring, deskundigheid en onafhankelijkheid van zijn leden de raad van commissarissen het best in staat stelt zijn diverse verplichtingen jegens de vennootschap en de bij de vennootschap betrokkenen te voldoen. Alle leden van de raad van commissarissen beschikken over voldoende tijd om zijn of haar taak naar behoren te vervullen.

Rekening houdend met de aard van de onderneming en haar werkzaamheden, zal de samenstelling van de raad van commissarissen – gelet op achtergrond, ervaring en vaardigheden - als volgt zijn. Bij de selectie van commissarissen wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling met betrekking tot nationaliteit, geslacht, leeftijd en ervaring, actieve en niet meer actieve bestuurders. De raad van commissarissen kent een variatie van personen met bestuurservaring, bij voorkeur opgedaan in het bedrijfsleven en ervaring met de politieke en sociale omgeving van de financiële sector.

Deskundigheid van de leden van de raad van commissarissen bestaat op het gebied van het besturen van ondernemingen, vraagstukken met betrekking tot economie, wet- en regelgeving en maatschappelijke kwesties, arbeids- en sociale verhoudingen binnen vennootschappen, retail banking, accountantscontrole, financiën en beheersing, risicobeheer, juridische zaken en corporate governance, bedrijfsintegriteit, informatietechnologie en e-business, human resources en management development en marketing, in het bijzonder gelet op financiële producten en diensten.

Daarbij wordt ook gekeken naar inzicht in of ervaring met het leiden van een organisatie, die haar werkterrein zowel in het binnenland als in het buitenland heeft, inzicht in de belangen van bepaalde groepen klanten waarmee de bank in relatie staat, inzicht in of ervaring met menselijke verhoudingen binnen bedrijven en de verhoudingen tussen het bedrijfsleven en de maatschappij en inzicht in het bankwezen.

BIJLAGE B**ROOSTER VAN AFTREDEN**

Dit rooster van aftreden is op 31 augustus 2006 opgesteld op grond van het bepaalde in artikel 6.2 van het reglement van de raad van commissarissen en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 7 mei 2007, op 28 april 2008, op 2 februari 2009 en op 15 juni 2009.

Naam	Eerste benoeming	Laatste benoeming	Volgende herbenoeming	Definitief aftreden
R.W.J.M. Bonnier	28 februari 2001	24 maart 2008	--	24 maart 2012
R.G.H.A.M. Neelissen	1 januari 2004	1 januari 2008	1 januari 2012	1 januari 2016
E.H.T.M. Nijpels	1 juli 2004	1 juli 2008	1 juli 2012	1 juli 2016
A. Offringa	3 april 2006		3 april 2010	3 april 2018
A.M.H.Th. Koemans	1 januari 2009		1 januari 2013	1 januari 2021

BIJLAGE C REGLEMENT VAN DE AUDIT- EN COMPLIANCE COMMISSIE VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Dit reglement is op 31 augustus 2006 vastgesteld op grond van artikel 5.2 van het reglement van de raad van commissarissen en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 7 mei 2007.

Artikel 1

Taak van de audit- en compliance commissie

1.1 Onverminderd artikel 5.1 van het reglement van de raad van commissarissen, adviseert de audit- en compliance commissie de raad van commissarissen omtrent de in artikel 1.2 van dit reglement genoemde onderwerpen.

1.2 Tot de taak van de audit- en compliance commissie behoort het houden van toezicht en (al dan niet voorafgaande) controle op, en het adviseren van, de raad van bestuur omtrent de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en toezicht op de werking van gedragscodes. Daartoe zal de audit- en compliance commissie:

- a) toezicht houden op de financiële informatieverschaffing door de vennootschap;
- b) toezicht houden op de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van interne en externe accountants;
- c) toezicht houden op het functioneren van de interne accountantsdienst, in het bijzonder het mede vaststellen van het werkplan voor de interne accountantsdienst en het kennis nemen van haar beraadslagingen en bevindingen;
- d) toezicht houden op het functioneren van de compliance officer;
- e) toezicht houden op de toepassingen van informatie- en communicatietechnologie (ICT);
- f) regelmatige contacten onderhouden met, en toezicht houden op de relatie met, de externe accountant;
- g) voordracht houden tot (her)benoeming door de algemene vergadering van een externe accountant;
- h) advies uitbrengen aan de raad van commissarissen terzake van de jaarrekening;
- i) adviseren omtrent het dividendbeleid.

1.3 Ten minste éénmaal in de vier jaar zal de audit- en compliance commissie tezamen met de raad van bestuur een grondige beoordeling maken van ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant en het functioneren van de externe accountant. De belangrijkste conclusies hiervan worden aan de algemene vergadering medegedeeld ten behoeve van de voordracht tot benoeming van de externe accountant.

Artikel 2

Samenstelling, deskundigheid en onafhankelijkheid van de audit- en compliance commissie

2.1 De audit- en compliance commissie zal uit tenminste drie leden bestaan.

2.2 Onverminderd artikel 3.3 van het reglement van de raad van commissarissen, zullen bij de samenstelling van de audit- en compliance commissie de volgende vereisten in acht moeten worden genomen:

- a) ten minste één van haar leden heeft relevante kennis en ervaring in de boekhouding en de financiële administratie van vennootschappen of andere grote ondernemingen;
- b) de voorzitter van de raad van commissarissen is niet de voorzitter van de audit- en compliance commissie.

Artikel 3

Voorzitter

Met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 van dit reglement, zal de raad van commissarissen één van de leden van de commissie tot voorzitter benoemen. De voorzitter is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de audit- en compliance commissie. Hij treedt op als woordvoerder van de audit- en compliance commissie en hij zal het belangrijkste aanspreekpunt voor de raad van bestuur en de CFO zijn.

Artikel 4

Audit- en compliance commissie vergaderingen (deelnemers en notulen)

4.1 De audit- en compliance commissie zal ten minste drie maal in het jaar vergaderen en voorts zo vaak als één of meer van zijn leden noodzakelijk acht. De vergaderingen zullen in de regel worden gehouden ten kantore van de vennootschap, maar mogen ook elders plaatsvinden.

4.2 De externe accountant van de vennootschap kan in voorkomende gevallen de voorzitter van de audit- en compliance commissie verzoeken om bij een vergadering van de audit- en compliance commissie aanwezig te zijn. De audit- en compliance commissie zal tenminste éénmaal in het jaar vergaderen met de externe accountant van de vennootschap, buiten aanwezigheid van leden van de raad van bestuur en (vertegenwoordigers van) de interne accountantsdienst. De CFO wordt in beginsel door de voorzitter van de audit- en compliance commissie uitgenodigd bij haar vergaderingen aanwezig te zijn. Onverminderd bovenstaande, bepaalt de voorzitter van de audit- en compliance commissie of en wanneer de externe accountant, de interne accountant en de compliance officer bij haar vergaderingen aanwezig zijn.

4.3 Van de vergadering worden notulen bijgehouden. De notulen worden verspreid binnen twee weken na de vergadering en zullen worden vastgesteld tijdens de eerstvolgende vergadering; indien echter alle leden van de audit- en compliance commissie met de inhoud van de notulen instemmen kan de vaststelling daarvan ook eerder plaatsvinden. De notulen worden ten blijke van hun vaststelling getekend door de voorzitter en worden zo spoedig mogelijk aan alle leden van de raad van commissarissen gezonden.

Artikel 5

De compliance officer

Door de compliance officer is een Charter opgesteld. In dit Charter is de werkwijze van de compliance officer vastgelegd. Op grond van dit Charter stelt de compliance officer een jaarplan op met de in het boekjaar uit te voeren werkzaamheden. De compliance officer stemt dit jaarplan af met de interne accountant alvorens dit ter bespreking aan de vergadering van de raad van bestuur wordt voorgelegd. Na instemming van de raad van bestuur wordt het jaarplan van de compliance officer ter behandeling ingebracht in de audit- en compliance commissie. De compliance officer is aanwezig bij de behandeling in de audit- en compliance commissie van het compliance jaarplan.

Artikel 6

De interne accountantsdienst

Door de interne accountantsdienst is een Charter opgesteld. In dit Charter is de werkwijze van de interne accountantsdienst vastgelegd. Op grond van dit Charter stelt de interne accountantsdienst een jaarplan op met de in het boekjaar uit te voeren werkzaamheden. De interne accountantsdienst stemt dit jaarplan af met de compliance officer alvorens dit ter bespreking aan de vergadering van de raad van bestuur wordt voorgelegd. Na instemming van de raad van bestuur wordt het jaarplan van de interne accountantsdienst ter beoordeling ingebracht in de audit- en compliance commissie. De interne accountant is aanwezig bij de behandeling in de audit- en compliance commissie van het jaarplan van de interne accountantsdienst.

Artikel 7

Overige verantwoordelijkheden

De audit- en compliance commissie

- a) voert incidenteel op verzoek van de raad van commissarissen specifieke functies uit;
- b) evalueert minimaal één maal per jaar het eigen functioneren van de commissie.

AANHANGSEL VAN WIJZIGINGEN

In de raad van commissarissen, d.d. 15 januari 2007, is besloten artikel 4.1 van Bijlage C aldus te wijzigen dat de audit- en compliance commissie, in plaats van ten minste vier maal per jaar, ten minste drie maal per jaar vergaderd. Dit besluit is vastgelegd in het verslag van de raad van commissarissen.

In de raad van commissarissen, d.d. 15 januari 2007, is besloten het reglement van de raad van commissarissen zodanig aan te passen dat er geen goedkeuring van de raad van commissarissen is vereist in het geval bij het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap, welke deelneming in lijn ligt met de strategie van DSB Bank, de koopsom minder bedraagt dan € 17.500.000,--. De aanpassing heeft plaatsgevonden in artikel 2.2 sub f. Dit besluit is vastgelegd in het verslag van de raad van commissarissen.

In de raad van commissarissen, d.d. 26 maart 2007 is besloten Bijlage B bij het reglement aan te passen naar aanleiding van het vertrek van de heer J.F. Ariëns (per 1 september 2006) en de komst van de heer R.L.O. Linschoten (26 maart 2007).

Bijlage B is aangepast omdat abusievelijk het definitieve aftreden van de heer A. Offringa op 3 april 2014 was gesteld, hetgeen echter 3 april 2018 moet zijn.

Bijlage B is op 28 april 2008 aangepast in verband met de herbenoeming van de heer Bonnier (24 maart 2008) en de herbenoeming van de heer Neelissen (1 januari 2008).

Bijlage B is op 30 maart 2009 aangepast in verband met de benoeming van de heer Koemans (1 januari 2009).

In de raad van commissarissen, d.d. 2 februari 2009, is besloten artikel 2.1 van Bijlage C te wijzigen dat de audit- en compliance commissie uit tenminste drie leden zal bestaan. Dit besluit is vastgelegd in het verslag van de raad van commissarissen-vergadering van 2 februari 2009. Bijlage C is op 30 maart 2009 aldus aangepast.

Bijlage B is op 15 juni 2009 aangepast in verband met het aftreden van de heer Linschoten (15 juni 2009).

BIJLAGE 8**D. Reglement Raad van Commissarissen DSB Bank N.V.
d.d. 24 augustus 2009**

REGLEMENT RAAD VAN COMMISSARISSEN DSB BANK N.V.

REGLEMENT RAAD VAN COMMISSARISSEN DSB BANK N.V.¹

INHOUD

- Artikel 1 Definities
- Artikel 2 Grondslag en status
- Artikel 3 Taken en werkwijze
- Artikel 4 Samenstelling, deskundigheid en onafhankelijkheid
- Artikel 5 Voorzitter, vice-voorzitter en secretaris
- Artikel 6 Commissies
- Artikel 7 (Her)benoeming, zittingsperiode en aftreden
- Artikel 8 Vergoeding
- Artikel 9 Vergaderingen
- Artikel 10 Besluitvorming
- Artikel 11 Tegenstrijdig belang
- Artikel 12 Informatie en relatie met RvB
- Artikel 13 Geheimhouding
-
- BIJLAGE A** Profielschets van de omvang en samenstelling voor de RvC
- BIJLAGE B** Rooster van aftreden RvC
- BIJLAGE C** Reglement van de Audit- & Compliance Committee van de RvC
- BIJLAGE D** Aanhangsel van wijzigingen

---

¹ Dit Reglement is vastgesteld door de Raad van Commissarissen van DSB Bank N.V. op 31 augustus 2006, gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 7 mei 2007 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 24 augustus 2009.

Artikel 1 Definities

AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de Vennootschap.
A&CC	Audit & Compliance Committee.
A&CC-reglement	De als bijlage C bij dit Reglement gevoegd reglement voor de Audit & Compliance Committee
Bestuurder	Een door de AvA benoemde statutaire bestuurder volgens de bepalingen van boek 2 BW en de Statuten.
OR	Ondernemingsraad verbonden aan de Vennootschap.
Reglement	De in dit document neergelegde regels welke tezamen het reglement voor de Raad van Commissarissen vormen.
RvB	Het bestuur van de Vennootschap zoals bedoeld in boek 2 BW en de Statuten.
RvC	Raad van Commissarissen zoals bedoeld in boek 2 BW en de Statuten.
RvC-reglement	Reglement
Statuten	Statuten van de Vennootschap zoals vastgesteld bij akte van oprichting en de wijzigingen daarop.
Toezichthouder	De bij wet of overheid aangestelde en bevoegde toezichthouders die toezicht houden op het bedrijf en de bedrijfsvoering van de Vennootschap.
Vennootschap	De naamloze vennootschap DSB Bank N.V.

Artikel 2 Grondslag en status

- 2.1** Dit Reglement is opgesteld met inachtneming van artikel 16 van de Statuten en dient ter aanvulling op de regels en voorschriften die (van tijd tot tijd) op de RvC van toepassing zijn op grond van wet- en regelgeving, gedragscodes en de Statuten.
- 2.2** Wettelijke voorschriften gaan vóór de bepalingen van de Statuten, welke bepalingen op hun beurt prevaleren boven die van dit Reglement, voorzover de bepalingen daarmee onverenigbaar zijn. In geval van onverenigbaarheid zal dit Reglement worden aangepast.
- 2.3** De RvC heeft bij unaniem besluit genomen op 27 maart 2006 verklaard:
- toepassing te geven aan, en zich gebonden te achten aan verplichtingen van, dit Reglement voor zover dat op hem en zijn afzonderlijke leden van toepassing is;
  - bij toetreding van nieuwe leden van de RvC, deze leden een verklaring als bedoeld sub a) hierboven te laten afleggen.

Artikel 3   Taken en werkwijze

- 3.1** De taak van de RvC is het houden van toezicht op de RvB en de algemene gang van zaken betreffende de Vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen en staat de RvB met raad terzijde en geeft advies zo dikwijls daartoe aanleiding bestaat. De RvC richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen; de RvC weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de bij de Vennootschap betrokkenen (waaronder de aandeelhouders) af. De RvC is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn functioneren.
- 3.2** De leden van de RvC zetten zich in voor een beheerste en integere uitoefening van hun functie met inachtneming van wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten. Eveneens ziet de RvC toe op correcte naleving van eisen van de Toezichthouder in verband met behoud van de aan de Vennootschap verstrekte vergunningen.
- 3.3** Tot de taak van de RvC wordt onder meer gerekend:
- a) het houden van toezicht en (al dan niet voorafgaande) controle op, en het adviseren van, de RvB omtrent: (i) de realisatie van de doelstellingen van de Vennootschap, (ii) de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, (iii) de organisatie-inrichting op hoofdlijnen, de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, (iv) het financiële verslaggevingsproces en (v) de naleving van de wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten;
  - b) het naleven en handhaven van de corporate governance structuur van de Vennootschap;
  - c) het goedkeuren van een gewijzigd RvB-reglement;
  - d) het adviseren van de RvB bij de benoeming en ontslag van de secretaris van de Vennootschap;
  - e) het ten blijke van instemming mede ondertekenen van de jaarrekening alsmede het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en belangrijke kapitaalinvesteringen van de Vennootschap;
  - f) het evalueren en beoordelen van het functioneren van de RvB en de RvC alsmede van hun individuele leden (met inbegrip van een beoordeling van de profielschets voor de RvB en de RvC);
  - g) het toetsen van de effectiviteit van het permanente educatie-programma van de RvB, in overleg met de voorzitter van de RvB.
  - h) het in behandeling nemen en beslissen omtrent, gemelde potentiële tegenstrijdige belangen als bedoeld in artikel 11 van dit Reglement;
  - i) het opstellen van een voordracht voor de benoeming van de externe accountant op advies van de A&CC;
  - j) het adviseren van de RvB bij een voorgenomen benoeming en/of ontslag van een lid van de RvB en/of RvC;
  - k) het adviseren over en jaarlijks evalueren van het bezoldigingsbeleid voor de RvB en/of RvC;
  - l) het op grond van artikel 15, lid 6 aanhef en onder e, jo. lid 7 van de Statuten, vooraf goedkeuren dan wel onthouden van goedkeuring van het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap, welke deelneming in lijn ligt met de strategie van de Vennootschap, indien de koopsom € 17.500.000 of meer bedraagt;

- m) het op grond van artikel 15 lid 7 van de Statuten vooraf goedkeuren dan wel onthouden van goedkeuring voor het verstrekken van leningen voor een bedrag van € 100 miljoen of meer, alsmede het verbinden van de Vennootschap of een dochtermaatschappij dan wel haar eigendommen voor schulden van anderen dan haar groepsmaatschappijen door borgtocht dan wel door hypothecaire zekerheid of anderszins, indien met de rechtshandeling een waarde van € 100 miljoen of meer is gemeoid;
- n) het op grond van artikel 15 lid 7 van de Statuten vooraf goedkeuren dan wel onthouden van goedkeuring voor (een) transactie(s) waarbij (al dan niet gelijktijdig) sprake is van een combinatie van het nemen van een deelneming of participatie in een bepaalde entiteit en het verstrekken van een achtergestelde en/of converteerbare lening aan die entiteit, zodanig dat met de transactie(s) een bedrag van € 100 miljoen of meer is gemeoid.

- 3.3 De RvC dient minimaal een keer per jaar, op voorstel van de RvB, de *risk appetite* van de Vennootschap te beoordelen en goed te keuren. Tussentijdse materiële wijzigingen van de *risk appetite* dienen eveneens ter beoordeling en goedkeuring aan de RvC te worden voorgelegd. De RvC wordt hierbij geadviseerd door de A&CC.
- 3.4 De RvC houdt toezicht op het door de RvB gevoerde risicobeleid. Daartoe bespreekt de RvC het daadwerkelijke risicoprofiel van de Vennootschap en beoordeelt op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde *risk appetite*. Bij de uitoefening van de toezichtsrol wordt de RvC geadviseerd door de A&CC.
- 3.5 De RvC beoordeelt periodiek op strategisch niveau of de commerciële activiteiten van de Vennootschap in algemene zin passen binnen de *risk appetite* van de Vennootschap. De voor deze beoordeling relevante informatie wordt op zodanige wijze door de RvB aan de RvC verstrekt dat deze laatste in staat is zich daar een gedegen oordeel over te vormen.
- 3.5 De RvC zal jaarlijks na afloop van het boekjaar van de Vennootschap een verslag over het functioneren en de werkzaamheden van de RvC en zijn commissie in dat boekjaar opstellen en publiceren in de jaarrekening.

Artikel 4 Samenstelling, deskundigheid en onafhankelijkheid

- 4.1 De RvC bestaat uit het aantal leden zoals vastgesteld overeenkomstig de Statuten. De RvC stelt een profielschets van zijn omvang en samenstelling op, rekening houdende met de aard van de onderneming, zijn werkzaamheden en de gewenste deskundigheid, ervaring en onafhankelijkheid van zijn leden. De RvC zal de profielschets jaarlijks evalueren. De huidige profielschets van de RvC is weergegeven in Bijlage A bij dit Reglement.
- 4.2 De RvC is zodanig samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegialiteit en diversiteit dragen bij aan een goede taakvervulling door de RvC. De samenstelling zal zodanig zijn dat wordt voldaan aan de profielschets zoals weergegeven in Bijlage A waardoor de RvC het best in staat is zijn diverse verplichtingen jegens de Vennootschap en de bij de Vennootschap betrokkenen te voldoen, in overeenstemming met toepasselijke wet- en regelgeving, gedragscodes en Statuten.

- 4.3 Bij de samenstelling van de RvC moeten de volgende vereisten in acht worden genomen:
- a) ieder van zijn leden moet in staat zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid van de Vennootschap en haar onderneming te beoordelen;
  - b) ieder van zijn leden moet in de profielschets van Bijlage A passen en middels zijn/haar deelname aan de RvC (bij (her)benoeming en nadien) zal de RvC als geheel moeten zijn samengesteld in overeenstemming met dit artikel;
  - c) ten minste één van zijn leden moet relevante kennis en ervaring hebben opgedaan op financieel administratief/accounting terrein bij onder toezichtstaande financiële instellingen;
  - d) ieder van zijn leden moet voldoende kennis hebben om zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te kunnen vormen over de basisrisico's van de bank;
  - e) ieder van zijn leden moet beschikken over gedegen kennis van de maatschappelijke functies van de Vennootschap en van de belangen van haar *stakeholders*;
  - f) geen van zijn leden mag worden benoemd na de derde zittingsperiode van vier jaar, dan wel na het twaalfde jaar in functie;
  - g) dat in voorkomend geval geen van zijn leden lid mag zijn van de RvB van het administratiekantoor dat de aandelen in het kapitaal van de Vennootschap ten titel van beheer houdt en administreert.
- 4.4 De RvC functioneert onafhankelijk ten opzichte van de RvB. Bestuurders van moedervennootschappen of andere groepsentiteiten kunnen commissaris van de Vennootschap zijn. Het is niet toegestaan dat enkele van de bestuurders van de Vennootschap op welke wijze dan ook de hiërarchisch meerdere is of zou kunnen zijn van enig lid van de RvC van de Vennootschap of op andere wijze zeggenschap zou kunnen hebben over diens stemgedrag in de RvC.
- 4.5 Elk lid van de RvC is verplicht de voorzitter van de RvC de informatie te verschaffen die nodig is voor de vaststelling, en indien van toepassing, het bijhouden, van zijn/haar:
- a) beroep;
  - b) hoofdfunctie;
  - c) nevenfuncties voor zover relevant voor de vervulling van de taak als commissaris.
- 4.6 Teneinde de deskundigheid van de RvC en ieder van zijn leden te waarborgen, draagt de voorzitter zorg voor een programma van permanente educatie van ieder lid van de RvC. Deze permanente educatie heeft tot doel om de deskundigheid van commissarissen op peil te houden. De educatie heeft betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de Vennootschap en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op risk management en op financiële verslaggeving.
- 4.7 De RvC bespreekt ten minste éénmaal in het jaar:
- a) het functioneren van de RvC en dat van zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
  - b) het gewenste profiel, samenstelling en competentie van de RvC;
  - c) de effectiviteit van het programma van permanente educatie van de RvC;
  - d) het functioneren van de RvB en dat van zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
  - e) het bezoldigingsbeleid van de RvB;

- f) de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming en de uitkomsten van de beoordeling door de RvB van de opzet en de werking van de organisatie-inrichting op hoofdlijnen en de interne risicobeheersings- en controlesystemen, alsmede eventuele significante wijzigingen hierin

Van het houden van deze besprekingen wordt melding gemaakt in het verslag van de RvC.

- 4.8 Naast de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de RvC wordt dit functioneren eens in de drie jaar onder onafhankelijke begeleiding geëvalueerd. De betrokkenheid van ieder lid van de RvC, de cultuur binnen de RvC en de relatie tussen de RvC en de RvB maken deel uit van deze evaluatie.

Artikel 5 Voorzitter, vice-voorzitter en de secretaris

- 5.1 De RvC benoemt één van zijn leden tot voorzitter. De voorzitter dient over een ruime ervaring te beschikken binnen de financiële sector en hij dient een brede bekendheid te hebben met de Vennootschap en haar cultuur. Tot slot moet de voorzitter bekend zijn met de politiek/maatschappelijke cultuur in Nederland en moet de voorzitter over voldoende tijd beschikken om fysiek aanwezig te kunnen zijn. De RvC benoemt verder een vice-voorzitter.
- 5.2 De voorzitter bepaalt de agenda, leidt de vergaderingen van de RvC, ziet toe op het naar behoren functioneren van de RvC en zijn commissies, draagt zorg voor een adequate informatievoorziening aan de commissarissen, zorgt ervoor dat er voldoende tijd bestaat voor de besluitvorming, is namens de RvC het voornaamste aanspreekpunt voor de RvB, initieert de evaluatie van het functioneren van de RvC en van de RvB en draagt als voorzitter zorg voor een ordelijk en efficiënt verloop op de algemene vergadering. De voorzitter van de RvC ziet op het volgende toe;
- a) de tijdige en adequate informatieverschaffing aan de leden van de RvC als nodig voor het naar behoren uitoefenen van hun taak;
  - b) het zorgdragen voor ruimschoots voldoende tijd voor het inwinnen van advies,
  - c) beraadslaging en besluitvorming door de RvC;
  - d) het aansturen van de commissies van de RvC en het toezien op het naar behoren functioneren daarvan;
  - e) het zorgdragen voor de jaarlijkse evaluatie en beoordeling van het functioneren van de leden van de RvB en de RvC;
  - f) het zorgdragen voor de benoeming van een vice-voorzitter van de RvC;
  - g) het naar behoren verlopen van contacten met de RvB en het tijdig en zorgvuldig informeren van de andere leden van de RvC omtrent de uitkomsten daarvan;
  - h) het ontvangen van, en het beslissen omtrent, meldingen van potentiële tegenstrijdige belangen als bedoeld in artikel 11 van dit Reglement.
- 5.3 De RvC wordt ondersteund door de secretaris van de Vennootschap. De secretaris van de Vennootschap wordt al dan niet op initiatief van de RvC benoemd en ontslagen door de RvB na verkregen goedkeuring van de RvC. De secretaris van de Vennootschap is met name verantwoordelijk voor:
- a) het volgen van de juiste procedures en het handelen in overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen, gedragscodes en reglementen;
  - b) het ondersteunen van de voorzitter van de RvC in de daadwerkelijke organisatie van de RvC (informatie, agendering, evaluatie, etc.).

Artikel 6   Commissies

- 6.1 De RvC beschikt over een Audit & Compliance Commissie. De commissie wordt door de RvC uit zijn midden in- en samengesteld. De (gehele) RvC blijft verantwoordelijk voor besluiten, ook als deze zijn voorbereid door de A&CC.
- 6.2 Een aantal van de individuele leden van de A&CC dienen, naast de eisen die worden gesteld aan de individuele RvC-leden, te beschikken over grondige kennis van de financieel-technische aspecten van het risicomanagement, of over de nodige bedrijfservaring te beschikken die een gedegen beoordeling van risico's mogelijk maakt. Daarnaast dient een aantal van de individuele leden van de A&CC te beschikken over grondige kennis van financiële verslaglegging en interne controle of over de nodige bedrijfservaring te beschikken die een gedegen toezicht op financiële verslaglegging mogelijk maakt.
- 6.2 De RvC stelt voor de A&CC een reglement op, houdende de commissies' principes en best practices (taak, samenstelling, vergaderingen, etc.). Het reglement van de A&CC is opgenomen in Bijlage C.
- 6.3 De samenstelling van de commissie, het aantal commissievergaderingen en de belangrijkste vergaderonderwerpen daarin zullen worden vermeld in het verslag van de RvC.
- 6.4 De bevindingen van de A&CC worden besproken in de plenaire vergadering van de RvC.

Artikel 7   (Her)benoeming, zittingsperiode en aftreden

- 7.1 De leden van de RvC worden benoemd en ontslagen door de AvA op de wijze als voorzien in de Statuten. Iedere voorgenomen benoeming of ontslag van een lid van de RvC dient vooraf door de AvA voor advies aan de RvC te worden voorgelegd. De aanbeveling of voordracht tot (her)benoeming dient gemotiveerd te zijn. Bij herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de kandidaat zijn taak als commissaris heeft vervuld. Commissarissen zullen in de RvC zitting nemen voor een periode van maximaal vier jaar, en komen daarna in aanmerking voor herbenoeming, met dien verstande dat de zittingsperiode van een lid nooit langer kan zijn dan drie 4-jaarstermijnen, of indien van toepassing, twaalf jaar.
- 7.2 De RvC zal een rooster van aftreden opstellen om te voorkomen, voor zover mogelijk, dat herbenoemingen tegelijkertijd plaatsvinden. Het huidige rooster van aftreden is weergegeven in Bijlage B bij dit Reglement. Leden van de RvC zullen aftreden overeenkomstig het rooster van aftreden.
- 7.3 Leden van de RvC zullen tussentijds aftreden bij onvoldoende functioneren, structurele onverenigbaarheid van belangen of wanneer dit anderszins naar het oordeel van de RvC is geboden.
- 7.4 Leden van de RvC die tijdelijk voorzien in het bestuur van de Vennootschap bij belet en ontstentenis van leden van de RvB treden (tijdelijk) uit de RvC om die bestuurstaak op zich te nemen.

Artikel 8 Vergoeding

- 8.1 Overeenkomstig het bepaalde in artikel 16, tweede lid van de Statuten wordt het beleid op het gebied van bezoldiging van de leden van de RvC vastgesteld door de AvA, na voorafgaand advies van de RvC, die zich op zijn beurt laat adviseren door de RvB. De vergoeding van de leden van de RvC is niet afhankelijk van de resultaten van de Vennootschap.
- 8.2 De vergoeding, onkostenvergoeding en overige overeengekomen voorwaarden, waaronder de datum waarop de betreffende vergoedingen zullen worden gedaan, worden vastgesteld door de AvA en dienen schriftelijk te worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de Vennootschap en de betreffende commissaris. De toelichting bij de jaarrekening zal in ieder geval de door de wet voorgeschreven informatie over de bezoldiging van de RvC bevatten.
- 8.3 Leden van de RvC zullen door de Vennootschap worden gevrijwaard, onder de voorwaarden opgenomen in een daartoe op te stellen overeenkomst, voor alle boetes en kosten (daaronder begrepen advocaten honoraria, schikkingsbedragen, etc.) die zij hebben gemaakt in verband met civielrechtelijke, strafrechtelijke of administratiefrechtelijke procedures waarin zij zijn betrokken vanwege het feit dat zij commissaris van de Vennootschap zijn of waren.

Artikel 9 Vergaderingen

- 9.1 De RvC zal ten minste zes keer doch in de regel acht keer per jaar vergaderen en voorts zo vaak als een of meer van zijn leden noodzakelijk acht. De vergaderingen zullen in de regel worden gehouden ten kantore van de Vennootschap, maar mogen ook elders plaatsvinden. Vergaderingen kunnen ook telefonisch of middels video conferencing plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan.
- 9.2 Bij frequente afwezigheid wordt het betreffende lid van de RvC daarop door de voorzitter aangesproken en om uitleg verzocht.
- 9.3 De vergaderingen van de RvC zullen worden bijgewoond door alle leden van de RvB, met uitzondering van de vergaderingen die handelen over:
- a) de beoordeling van het functioneren van de RvB en zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
  - b) de beoordeling van het functioneren van de RvC en zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden;
  - c) de potentiële tegenstrijdige belangen van bestuurders als bedoeld in artikel 11.
- 9.4 Vergaderingen zullen worden bijeengeroepen door de secretaris van de Vennootschap namens de voorzitter of de verzoekende commissaris. Voorzover praktisch uitvoerbaar zullen de aankondiging en de agenda van te bespreken onderwerpen een week voor aanvang van de vergadering aan de leden van de RvC en de RvB worden verstrekt.

- 9.5 De secretaris van de Vennootschap zal notulen van de vergadering opstellen. In de regel zullen deze worden vastgesteld tijdens de eerstvolgende vergadering; indien echter alle leden van de RvC met de inhoud van de notulen instemmen kan de vaststelling daarvan ook eerder plaatsvinden. De notulen worden ten blijke van hun vaststelling getekend door de voorzitter en worden zo spoedig mogelijk aan de andere leden van de RvC gezonden.

Artikel 10 Besluitvorming

- 10.1 De RvC kan in vergadering slechts rechtsgeldige besluiten nemen indien de meerderheid van zijn leden aanwezig of vertegenwoordigd is, met dien verstande dat leden die een tegenstrijdig belang hebben als bedoeld in artikel 11 niet meetellen voor de berekening van dit quorum.
- 10.2 De RvC kan ook buiten vergadering besluiten, mits het onderwerp in kwestie tijdig onder de aandacht van alle leden is gebracht en geen van de leden bezwaar heeft aangetekend tegen deze wijze van besluitvorming, met dien verstande dat leden die een tegenstrijdige belang hebben als bedoeld in artikel 11 niet deelnemen aan de besluitvorming. Het besluit dat op dergelijke wijze is genomen wordt schriftelijk vastgelegd en ondertekend door de voorzitter, waarbij eventuele schriftelijk ontvangen reacties worden aangehecht. Het nemen van een besluit buiten vergadering dient te worden gemeld in de eerstvolgende vergadering van de RvC.
- 10.3 Onverminderd artikel 10.1 en 10.2 kan de RvC in of buiten vergadering rechtsgeldig besluiten nemen met algemene meerderheid van stemmen. Indien er sprake is van staking van de stemmen, heeft de voorzitter van de RvC een doorslaggevende stem.
- 10.4 In het vergaderschema zullen terugkerende vergaderonderwerpen worden vermeld.

Artikel 11 Tegenstrijdig belang

Een commissaris neemt geen deel aan de discussie en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij/zij een tegenstrijdig belang met de Vennootschap heeft als bedoeld in artikel 2:146 van het Burgerlijk Wetboek. Een dergelijke transactie zal uitsluitend mogen worden aangegaan onder ten minste in de branche gebruikelijk condities. De besluiten tot het aangaan van zo'n transactie door de Vennootschap met een commissaris behoeven altijd de voorafgaande de goedkeuring van de RvC.

Artikel 12 Informatie en relatie met de RvB

- 12.1 De RvC en zijn afzonderlijke leden hebben een eigen verantwoordelijkheid om van de RvB en de externe accountant alle informatie te verlangen die de RvC behoeft om zijn taak als toezichthoudend orgaan goed te kunnen uitoefenen. Indien de RvC dit geboden acht kan hij informatie inwinnen van functionarissen en externe adviseurs van de Vennootschap. De RvB stelt hiervoor de nodige middelen ter beschikking. De RvC kan verlangen dat functionarissen en externe adviseurs van de Vennootschap bij zijn vergadering aanwezig zijn.

- 12.2** De RvB verschaft de RvC de informatie over de feiten en ontwikkelingen met betrekking tot de Vennootschap die aan de orde zijn gekomen in de vergaderingen van de RvB, voorzover deze naar het oordeel van de RvB relevant zijn voor de RvC om naar behoren zijn taak te kunnen uitoefenen. In ieder geval wordt de RvC altijd geïnformeerd over voorgenomen dividendbesluiten, over potentieel tegenstrijdige belangen als beschreven in artikel 9 van het RvB-reglement, over voorgenomen overnames of deelnemingen (aandelen en/of activa) en over alle transacties tussen de Vennootschap en DSB Beheer B.V. en/of haar dochtermaatschappijen DSB Participaties B.V., DSB Vastgoed B.V., DS Sport en Art Beheer B.V. en hun respectievelijke dochtermaatschappijen, voor zover die transacties een belang van € 1 miljoen te boven gaan. Tevens ontvangt de RvC wekelijks de solvabiliteits- en liquiditeitsrapportage en maandelijks de maandcijfers.
- 12.3** Onverminderd het bovenstaande, zal de RvB de RvC jaarlijks voorzien van een jaarplan voor het komende jaar, waarin meegenomen wordt het perspectief van zijn lange termijn visie en de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's, het beheers- en controlesysteem van de Vennootschap en de naleving van alle relevante wet- en regelgeving. Tevens zal de RvB jaarlijks een verklaring afleggen dat hij de RvC alle relevante informatie heeft verstrekt die nodig is voor het naar behoren uitoefenen van diens taak. Deze documenten zullen tijdig worden verstrekt opdat de RvC uiterlijk in december van het lopende jaar daaraan zijn goedkeuring kan geven.
- 12.4** Indien een lid van de RvC de beschikking krijgt over informatie (van een andere bron dan de RvB of de RvC) die voor de RvC nuttig is om diens taken naar behoren uit te oefenen, zal hij deze informatie zo spoedig mogelijk ter beschikking stellen aan de voorzitter van de RvC. De voorzitter zal vervolgens de gehele RvC en de RvB informeren.

Artikel 13   Geheimhouding

Ieder lid van de RvC is verplicht ten aanzien van alle informatie en documentatie verkregen in het kader van zijn commissariaat bij de Vennootschap de nodige discretie en, waar het vertrouwelijke informatie betreft, geheimhouding in acht te nemen. Leden, en oud leden, van de RvC zullen vertrouwelijke informatie niet buiten de RvC of de RvB brengen of openbaar maken aan het publiek of op andere wijze ter beschikking van derden stellen, tenzij de Vennootschap deze informatie openbaar heeft gemaakt of is vastgesteld dat deze informatie al bij het publiek bekend is.

BIJLAGE A

PROFIELSCHETS VAN DE OMVANG EN SAMENSTELLING VOOR DE RvC²

De RvC zal bestaan uit het aantal leden zoals vastgesteld overeenkomstig de Statuten van de Vennootschap. De RvC is zodanig samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen, waarbij complementariteit, collegialiteit en diversiteit bijdragen aan een goede taakvervulling door de RvC. Alle leden van de RvC beschikken over voldoende tijd om zijn of haar taak naar behoren te vervullen.

Rekening houdend met de aard van de onderneming en haar werkzaamheden, zal de samenstelling van de RvC – gelet op achtergrond, ervaring en vaardigheden - als volgt zijn. Bij de selectie van commissarissen wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling met betrekking tot nationaliteit, geslacht, leeftijd en ervaring, actieve en niet meer actieve bestuurders. De RvC kent een variatie van personen met bestuurservaring, bij voorkeur opgedaan in het bedrijfsleven en ervaring met de politieke en sociale omgeving van de financiële sector.

Deskundigheid van de leden van de RvC bestaat op het gebied van het besturen van ondernemingen, vraagstukken met betrekking tot economie, wet- en regelgeving en maatschappelijke kwesties, arbeids- en sociale verhoudingen binnen vennootschappen, retail banking, accountantscontrole, financiën en beheersing, risicobeheer, juridische zaken en corporate governance, bedrijfsintegriteit, informatietechnologie en e-business, human resources en management development en marketing, in het bijzonder gelet op financiële producten en diensten. Ieder lid van de RvC dient over voldoende kennis te beschikken om zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te kunnen vormen over de basisrisico's van de bank. Daarbij wordt ook gekeken naar inzicht in of ervaring met het leiden van een organisatie, die haar werkterrein zowel in het binnenland als in het buitenland heeft, inzicht in de belangen van bepaalde groepen klanten waarmee de bank in relatie staat, inzicht in of ervaring met menselijke verhoudingen binnen bedrijven en de verhoudingen tussen het bedrijfsleven en de maatschappij, inzicht in het bankwezen en gedegen kennis van de maatschappelijke functies van de bank en de belangen van haar *stakeholders*. Ieder lid van de RvC beschikt tevens over de specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn rol binnen de RvC.

---

² Deze profielschets is vastgesteld op 31 augustus 2006 op grond van het bepaalde van artikel 3.1 van het Reglement van de RvC en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 24 augustus 2009.

BIJLAGE B

ROOSTER VAN AFTREDEN RVC³

Naam	Eerste benoeming	Recentste benoeming	Volgende herbenoeming	Definitief aftreden
R.W.J.M. Bonnier	28 februari 2001	24 maart 2008	--	24 maart 2012
R.G.H.A.M. Neelissen	1 januari 2004	1 januari 2008	1 januari 2012	1 januari 2016
E.H.T.M. Nijpels	1 juli 2004	1 juli 2008	1 juli 2012	1 juli 2016
A. Offringa	3 april 2006	3 april 2006	3 april 2010	3 april 2018
A.M.H.Th. Koemans	1 januari 2009	1 januari 2009	1 januari 2013	1 januari 2021

³ Dit rooster van aftreden is op 31 augustus 2006 opgesteld op grond van het bepaalde in artikel 7.2 van het RvC-reglement en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 7 mei 2007, op 28 april 2008, op 2 februari 2009, op 15 juni 2009 en op 24 augustus 2009.

BIJLAGE C

REGLEMENT VAN DE AUDIT- & COMPLIANCE COMMITTEE VAN DE RvC⁴

Artikel 1 Taak van de A&CC

- 1.1 Onverminderd artikel 6.1 van het RvC-reglement, adviseert de A&CC de RvC omtrent de in artikel 1.2 van dit A&CC-reglement genoemde onderwerpen.
- 1.2 Tot de taak van de A&CC behoort het houden van toezicht en (al dan niet voorafgaande) controle op, en het adviseren van, de RvB omtrent de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en toezicht op de werking van gedragscodes. Daartoe zal de A&CC:
- a) toezicht houden op de financiële informatieverschaffing door de Vennootschap;
  - b) toezicht houden op de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van interne en externe accountants;
  - c) toezicht houden op het functioneren van de Interne Accountants Dienst, in het bijzonder het mede vaststellen van het werkplan voor de Interne Accountants Dienst en het kennis nemen van haar beraadslagingen en bevindingen;
  - d) toezicht houden op het risicobeleid;
  - e) toezicht houden op het functioneren van de afdeling Compliance;
  - f) toezicht houden op de toepassingen van informatie- en communicatietechnologie (ICT);
  - g) regelmatige contacten onderhouden met, en toezicht houden op de relatie met, de externe accountant;
  - h) advies uitbrengen aan de RvC terzake van de voordracht tot (her)benoeming door de AvA van een externe accountant;
  - i) advies uitbrengen aan de RvC terzake van de jaarrekening.
- 1.3 Tot de taak van de A&CC behoort verder het verzorgen van een halfjaarlijkse informatie-uitwisseling tussen de A&CC en de Vennootschap enerzijds en de externe accountant anderszijds. Daarbij ontvangt de A&CC de risicoanalyse en het controleplan van de externe accountant en ontvangt de externe accountant de relevante stukken van de A&CC.
- 1.4 Ten minste éénmaal in de vier jaar zal de A&CC, samen met de RvB, een grondige beoordeling maken van ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant en het functioneren van de externe accountant. De belangrijkste conclusies hiervan worden aan de AvA medegedeeld ten behoeve van de voordracht tot benoeming van de externe accountant.

⁴ Dit Reglement van de Audit- & Compliance Committee van de RvC is op 31 augustus 2006 vastgesteld op grond van artikel 5.2 van het RvC-reglement, gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 7 mei 2007 en gewijzigd en opnieuw vastgesteld op 24 augustus 2009.

Artikel 2 Samenstelling, deskundigheid en onafhankelijkheid van de A&CC

- 2.1 De A&CC zal uit tenminste drie leden bestaan.
- 2.2 Onverminderd artikel 4.3 van het RvC-reglement zullen bij de samenstelling van de A&CC de volgende vereisten in acht moeten worden genomen:
- a) de voorzitter van de RvC is niet de voorzitter van de A&CC;
  - b) een aantal van de individuele leden van de A&CC dienen te beschikken over grondige kennis van de financieel-technische aspecten van het risicomanagement, of over de nodige bedrijfservaring te beschikken die een gedegen beoordeling van risico's mogelijk maakt;
  - c) een aantal van de individuele leden van de A&CC dient te beschikken over grondige kennis van financiële verslaglegging en interne controle of over de nodige bedrijfservaring te beschikken die een gedegen toezicht op financiële verslaglegging mogelijk maakt.

Artikel 3 Voorzitter

Met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 van dit A&CC-reglement, zal de RvC één van de leden van de A&CC tot voorzitter benoemen. De voorzitter is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de A&CC. Hij treedt op als woordvoerder van de A&CC, hij doet verslag van de werkzaamheden en Hij verslag van de A&CC-vergaderingen in de plenaire vergadering van de RvC en hij zal het belangrijkste aanspreekpunt voor de RvB en de CFO zijn.

Artikel 4 Vergaderingen

- 4.1 De A&CC zal ten minste drie maal in het jaar vergaderen en voorts zo vaak als één of meer van zijn leden noodzakelijk acht. De vergaderingen zullen in de regel worden gehouden ten kantore van de Vennootschap, maar mogen ook elders plaatsvinden.
- 4.2 De externe accountant van de Vennootschap kan in voorkomende gevallen de voorzitter van de A&CC verzoeken om bij een vergadering van de A&CC aanwezig te zijn. De A&CC zal tenminste éénmaal in het jaar vergaderen met de externe accountant van de Vennootschap, buiten aanwezigheid van de leden van de RvC en (vertegenwoordigers van) de Interne Accountants Dienst. De CEO en de CFO worden *in beginsel door de voorzitter van de A&CC uitgenodigd bij zijn vergaderingen aanwezig te zijn*. Onverminderd bovenstaande, bepaalt de voorzitter van de A&CC of en wanneer de externe accountant, de Directeur Interne Accountants Dienst en de Directeur Compliance bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.
- 4.3 Van de vergadering worden notulen bijgehouden door de secretaris van de Vennootschap. De notulen worden zo spoedig mogelijk na de vergadering verspreid en zullen worden vastgesteld tijdens de eerstvolgende vergadering; indien echter alle leden van de A&CC met de inhoud van de notulen instemmen kan de vaststelling daarvan ook eerder plaatsvinden. De notulen worden ten blijke van hun vaststelling getekend door de voorzitter en de secretaris en worden zo spoedig mogelijk aan alle leden van de raad van commissarissen gezonden. Tevens vindt behandeling van de aldus vastgestelde notulen plaats op de eerstvolgende plenaire RvC-vergadering.

Artikel 5 Compliance

Door de Directeur Compliance is een Charter opgesteld. In dit Charter is de werkwijze van de Afdeling Compliance vastgelegd. Op grond van dit Charter stelt de Directeur Compliance een jaarplan op met de in het boekjaar uit te voeren werkzaamheden. De Directeur Compliance stemt dit jaarplan af met de Interne Accountants Dienst alvorens dit ter bespreking aan de vergadering van de RvB wordt voorgelegd. Na instemming van de RvB wordt het jaarplan van de Afdeling Compliance ter behandeling ingebracht in de A&CC. De Directeur Compliance is aanwezig bij de behandeling van het Compliance jaarplan in de A&CC.

Artikel 6 Interne Accountants Dienst

Door de Directeur Interne Accountants Dienst is een Charter opgesteld. In dit Charter is de werkwijze van de Interne Accountants Dienst vastgelegd. Op grond van dit Charter stelt de Directeur Interne Accountants Dienst een jaarplan op met de in het boekjaar uit te voeren werkzaamheden. De Directeur Interne Accountants Dienst stemt dit jaarplan af met de Afdeling Compliance alvorens dit ter bespreking aan de vergadering van de RvB wordt voorgelegd. Na instemming van de RvB wordt het jaarplan van de Interne Accountants Dienst ter beoordeling ingebracht in de A&CC. De Directeur Interne Accountants Dienst is aanwezig bij de behandeling van het jaarplan van de Interne Accountants Dienst in de A&CC.

Artikel 7 Overige verantwoordelijkheden

De A&CC:

- a) voert incidenteel op verzoek van de RvC specifieke functies uit;
- b) evalueert minimaal één maal per jaar het eigen functioneren van de commissie.

BIJLAGE D

AANHANGSEL VAN WIJZIGINGEN

In de RvC-vergadering van 15 januari 2007 is besloten artikel 4.1 van Bijlage C aldus te wijzigen dat de A&CC, in plaats van ten minste vier maal per jaar, ten minste drie maal per jaar vergaderd. Dit besluit is vastgelegd in het verslag van de RvC.

In de RvC-vergadering van 15 januari 2007 is besloten het reglement van de RvC zodanig aan te passen dat er geen goedkeuring van de RvC is vereist in het geval bij het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap, welke deelneming in lijn ligt met de strategie van DSB Bank, indien de koopsom minder bedraagt dan € 17.500.000. De aanpassing heeft plaatsgevonden in artikel 2.2 sub f. Dit besluit is vastgelegd in het verslag van de RvC.

In de RvC-vergadering van 26 maart 2007 is besloten Bijlage B bij het reglement aan te passen naar aanleiding van het vertrek van de heer J.F. Ariëns (per 1 september 2006) en de komst van de heer R.L.O. Linschoten (26 maart 2007).

Bijlage B is aangepast omdat abusievelijk het definitieve aftreden van de heer A. Offringa op 3 april 2014 was gesteld, hetgeen echter 3 april 2018 moet zijn.

Bijlage B is op 28 april 2008 aangepast in verband met de herbenoeming van de heer Bonnier (24 maart 2008) en de herbenoeming van de heer Neelissen (1 januari 2008).

Bijlage B is op 30 maart 2009 aangepast in verband met de benoeming van de heer Koemans (1 januari 2009).

In de RvC-vergadering van 2 februari 2009 is besloten in artikel 2.1 van Bijlage C te wijzigen dat de A&CC uit tenminste drie leden zal bestaan. Dit besluit is vastgelegd in het verslag van de RvC van 2 februari 2009. Bijlage C is op 30 maart 2009 aldus aangepast.

Bijlage B is op 15 juni 2009 aangepast in verband met het aftreden van de heer Linschoten (15 juni 2009).

In de RvB-vergadering van 20 augustus 2009 is het integraal gewijzigde reglement van de RvC vastgesteld en op 24 augustus 2009 aan de RvC ter goedkeuring voorgelegd. De RvC heeft het reglement goedgekeurd en vastgelegd in het verslag van de RvC van 24 augustus 2009.

BIJLAGE 9

Prognoses ten opzichte van gerapporteerde financiële cijfers

Hieronder geven wij een overzicht van de verwachte en gerapporteerde resultaten over de periode 2005-2008.

Prognoses ten opzichte van gerapporteerde financiële cijfers

€ in duizenden	Jaarplan 2005 RvC	Gerapporteerd 2005 Jaarrekening	Vershil Prognose vs Gerapporteerd	Jaarplan 2006 RvC	Gerapporteerd 2006 Jaarrekening	Vershil Jaarplan vs Gerapporteerd
Totale provisie opbrengst	162.894	128.949	(33.945)	141.769	130.132	(11.637)
Interest resultaat	97.402	86.751	(10.651)	99.450	70.936	(28.514)
Totale overige opbrengsten	2.980	497	(2.483)	680	381	(299)
Totale opbrengsten	263.276	216.197	(47.079)	241.898	201.449	(40.449)
Personeelskosten	40.945	44.582	3.637	45.085	51.366	6.281
Afschrijvingen	3.796	5.661	1.440	3.864	6.158	2.294
Dotatie debieuze debiteuren	26.445	27.534	1.089	20.152	23.636	3.484
Totale overige kosten	83.457	72.838	(10.619)	86.207	80.056	(6.151)
Totale kosten	154.643	150.615	(4.028)	155.309	161.216	5.907
Resultaat voor belasting	108.633	65.582	(43.051)	86.589	40.233	(46.356)
Belastingen	34.219	20.302	(13.917)	25.631	12.291	(13.340)
Resultaat na belasting	74.414	45.280	(29.134)	60.958	27.942	(33.016)

€ in duizenden	Jaarplan 2007 RvC	Gerapporteerd 2007 Maandrap.	Vershil Jaarplan vs Gerapporteerd	Jaarplan 2008 RvC	Gerapporteerd 2008 Maandrap.	Vershil Jaarplan vs Gerapporteerd
Totale provisie opbrengst	108.775	119.887	11.112	142.243	84.629	(57.614)
Interest resultaat	90.884	101.980	11.096	132.677	115.625	(17.052)
Totale overige opbrengsten	510	24.566	24.056	600	38.998	38.398
Totale opbrengsten	200.129	246.433	46.304	275.520	239.252	(36.268)
Personeelskosten	52.827	67.187	14.360	71.584	69.507	(2.077)
Afschrijvingen	6.999	7.716	717	8.169	7.252	(917)
Dotatie debieuze debiteuren	21.199	25.909	4.710	32.311	3.502	(28.809)
Totale overige kosten	71.549	91.842	20.293	95.301	92.111	(3.190)
Totale kosten	152.573	192.654	40.081	207.365	172.372	(34.993)
Resultaat voor belasting	47.555	53.779	6.224	68.155	66.880	(1.275)
Belastingen	12.127	7.527	(4.600)	17.380	16.991	(389)
Resultaat na belasting	35.429	46.252	10.823	50.775	49.889	(886)

Bron: jaarplan 2005 DSB Groep, toegestuurd aan RvC d.d. 31 december 2004

Bron: jaarplan 2006 goedgekeurd door RvC d.d. 2 december 2005

Bron: jaarplan 2007 uitgereikt op RvC-vergadering van 30 november 2006, goedgekeurd door RvC d.d. 15 januari 2007

Bron: jaarplan 2008 goedgekeurd door RvC d.d. 14 januari 2008

De resultaat prognoses werden tot en met 2008 opgesteld op basis van NL GAAP. De prognoses voor 2007 en 2008 zijn daarom niet te vergelijken met de gerapporteerde resultaten in de IFRS jaarrekeningen over deze boekjaren. Daarom worden de prognoses voor 2007 en 2008 afgezet tegen de op basis van NL GAAP opgestelde (niet gecontroleerde) management rapportages.

BIJLAGE 10**Overzicht geïdentificeerde restrisico's
(uit Corporate Dossier ROB DSB Groep maart 2005)**

4.2.1. Inleiding

Op basis van de huidige stand van zaken met betrekking tot de organisatie van DSB zijn de volgende restrisico's ingeschat. De door DSB te verrichten acties om de restrisico's te verlagen zullen per risico worden aangegeven met de termijn waarbinnen actie moet zijn ondernomen te weten korte, middellange en lange termijn.

4.2.2. Algemene organisatie

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Reorganisatie DSB Groep naar bankmodel	Loopt	Per verkrijging Wtk-vergunning DSB Groep	RvB

4.2.3. Kredietrisico

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Geaggregeerde managementinformatie inzake naleving acceptatiecriteria	Moet nog opgestart worden	Kwartaal III 2005	Hoofd Kredieten Bancaire Divisie
Uitbreiding managementinformatie met performance analyses, onderzoek van trends in de portefeuille en projecties van verwachtingen en dergelijke	Loopt	On going project	Controller Bancaire Divisie
Inrichten database met kredietverliezen	Loopt	Kwartaal I 2005	Controller Bancaire Divisie
Nadere analyse van achterstanden en afboekingen naar onderscheidende risico elementen	Loopt	Kwartaal I 2005	Controller / Hoofd Incasso en Beheer Bancaire Divisie
Treasurysysteem integreren met systemen Bancaire Divisie	Moet nog opgestart worden	Kwartaal III	Hoofd ICT DSB Groep
<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Procedurebeschrijvingen Verkoopdivisie inzake kredietverstrekking formaliseren	Moet nog opgestart worden	Kwartaal III 2005	Directie Verkoopdivisie / Hoofd AO/IC

BIJLAGE 10

4.2.4. Markt- en liquiditeitsrisico

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Opstellen van scenarioanalyses inclusief stress tests inzake gedrag spaarders	Loopt	Kwartaal II 2005	Controller Bancaire divisie
Ontwikkelen liquiditeitscalamiteitenplan in geval van down grading, rapid amortisation en andere events inzake securitisaties	Moet opgepakt worden	Medio 2005	Reassureer Bancaire Divisie
Optimaliseren van de funding-mix tussen spaargelden, faciliteiten bij andere banken en securitisatie	Loopt	Ongoing project	Treasurer / ALM comité Bancaire Divisie

4.2.5. Operationeel risico

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Opstellen managementinformatie ten behoeve van strategische en tactische besluitvorming (achterstands-, risico- en trendanalyses)	Deels gereed	Eind 2005	Controller, Risk manager Bancaire Divisie
Formalisatie beschreven AO/IC inclusief procedures	Eerste versie gereed en vastgesteld; lopend verbeteringstraject	Kwartaal III 2005	Hoofd AO/IC DSB Groep
Formalisatie van taakbeschrijvingen	(vrijwel) gereed bij Bancaire Divisie; nog op te starten voor overige onderdelen	Kwartaal IV 2005	RvB + divisiedirecties
Zekerheden adequaat vastleggen in VSF	(vrijwel) gereed		Hoofd Kredieten Bancaire Divisie
Opstellen managementinformatie inzake capaciteitsplanning en uitval van systemen	Is opgepakt	Kwartaal II 2005	Directie / Hoofd Automatisering Bancaire Divisie
Treasury afdeling als separate afdeling opstellen; functiescheiding	Vorbereidingen zijn gestart	Kwartaal II / III 2005	RvB
Uitbestede taken en verantwoordelijkheden documenteren en rapportageformats ontwikkelen	Moet nog opgestart worden	Kwartaal III 2005	Secretaris RvB
Afronden formulering standaard inkoopvoorwaarden (Marketing / Inkoop etc)	Loopt	Kwartaal III 2005	Juridische Zaken

BIJLAGE 10

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Personeelsaannamebeleid opstellen (m.n. wat betreft Verkoopdivisie)	Moet nog opgestart worden	Kwartaal III 2005	Secretaris RvB
Procedurebeschrijving Treasury voor DSB Groep opstellen	Voor Bancaire Divisie afgerond; moet nog opgestart worden voor DSB Groep	Kwartaal II 2005	Hoofd AO/IC
Formaliseren procedurebeschrijving Salarisadministratie inzake mutaties en (uit)betalingen	Moet nog opgestart worden	Kwartaal II 2005	Hoofd AO/IC
Formaliseren procedurebeschrijving Personeelszaken inzake verwerken mutaties (vier-ogen principe etc) en AFAS beheer	Moet nog opgestart worden	Kwartaal II 2005	Hoofd AO/IC
Procedurebeschrijving Media	Nog niet beschreven		Hoofd AO/IC
Procedures t.a.v. productontwikkeling	Loopt	Kwartaal II 2005	Hoofd Productontwikkeling
Up-to-date maken van bevoegdhedenmatrix Verzekeringsdivisie (o.a. wie mag tot welk bedrag en voor welk product accepteren).	Updaten bevoegdhedenmatrix	Kwartaal II 2005	Manager Operations Verzekeringsdivisie
Acceptatieformulieren bevatten niet altijd vastlegging van afwijking t.o.v. criteria (TADAS)	Moet nog opgestart worden	Kwartaal III 2005	Manager Operations Verzekeringsdivisie
Automatiseren van acceptatiecriteria dient nog plaats te vinden (TADAS)	Project TADASQuattro (TQ)	Kwartaal II 2006	Directie Verzekeringsdivisie / Program Management TQ
Beperking mogelijkheid tot negeren plausibiliteitcontroles in TADASQuattro en andere systemen (TADAS)	Project TADASQuattro (TQ)	Kwartaal II 2006	Directie Verzekeringsdivisie / Program Management TQ
Ontbreken systematiek voor new business risk assessment (TADAS)	Updaten bevoegdhedenmatrix	Kwartaal II 2005	Manager Operations Verzekeringsdivisie

4.2.6. IT risico

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Uitwijkplan DSB Groep opzetten; testen	Moet opgestart worden voor	Kwartaal I	RvB (COO)

BIJLAGE 10

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
uitwijkfaciliteiten	DSB Groep	2006	
Archiveren handleidingen van systemen	Gebeurt voor nieuwe systemen	Ongoing project	RvB (COO) / Hoofd Centrale ICT Directie
DSB Groep ICT Beleidsplan uitwerken en definitief maken	Momenteel conceptfase; afronden	Medio 2005	RvB (COO)
Beveiligingsbeleid ICT	In concept beschikbaar. Wordt nu gefaseerd voor commentaar verspreid.	Medio 2005	RvB (COO)
Aanstellen security officer	Moet opgestart worden	Medio 2005	RvB (COO)
Verbeteren beheer procedures	Project implementatie HP Servicedesk voor DSB groep is gestart. Hierbij invoering van incident-, change- en configuration management'	Kwartaal III 2005	Hoofd Centrale ICT Directie
Back-up Beleidsplan DSB Groep definitief maken en implementeren	Concept beleid moet nog aangepast en definitief gemaakt worden. Hierna operationele uitvoering van het beleid.	Kwartaal III 2005	Hoofd Centrale ICT Directie
Afronden IT risicoanalyse als onderdeel van de overkoepelende risico analyse van de operationele processen	Loopt voor bank, dient voor DSB groep nog gestart te worden.	Medio 2005	Hoofd Centrale ICT Directie
Metten kwaliteit dienstverlening	Moet opgestart worden	Medio 2005	Hoofd Centrale ICT Directie
Scheiding productie / ontwikkelomgeving Quaestor	Is in concept beleid opgenomen. Dient nog deels geïmplementeerd te worden.	Kwartaal	Hoofd Centrale ICT Directie
Uitfaseren DOS systemen	Is in ver gevorderde staat.	Kwartaal II 2005	Hoofd Centrale ICT Directie
Opstellen documentatiestandaarden voor ontwikkeling	Moet opgestart worden	Medio 2005	Hoofd Centrale ICT Directie
Formaliseren verschillende procedures IT organisatie DSB Groep	Gestart	Kwartaal III 2005	Hoofd Centrale ICT Directie / Hoofd AO/IC
Autorisatie matrices DSB Groep opstel-	Moet opgestart worden	Kwartaal III	Hoofd AO/IC

BIJLAGE 10

<i>Restrisico</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
len		2005	
Inrichting 'Dedicated Logserver'	Voor Bancaire Divisie reeds gerealiseerd	Kwartaal IV 2005	Hoofd systeem-beheer
Monitoren bevoegdheden medewerkers in systemen en status onderhouden	Moet opgezet worden	Medio 2005	Hoofd systeem-beheer
Monitoring E-savings	Loopt al sinds 2002		Hoofd ICT Bancaire Divisie
Geen managementinformatie inzake capaciteitsplanning en uitval van systemen (TADAS)	Project TADASQuattro (TQ)	Kwartaal II 2006	Directie Verzekerings-divisie / Program Management TQ
Geen vastlegging van systeemdocumentatie inzake gebruikte systemen (TADAS)	Project TADASQuattro (TQ)	Kwartaal II 2006	Program Management TQ Verzekerings-divisie
Procedurebeschrijving met betrekking tot managementinformatie ontbreekt (TADAS)	Project TADASQuattro (TQ)	Kwartaal II 2006	Program Management TQ Verzekerings-divisie
Verdere verfijning van de informatievoorziening cq. stuurinformatie waaronder optimaliseren audittrail TADASQuattro	Project TADASQuattro (TQ)	Kwartaal II 2006	Program Management TQ Verzekerings-divisie

4.2.7. Integriteitrisico (reputatie) en rechten en plichten van cliënten

<i>Omschrijving restrisico / actiepunten</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoordelijk</i>
Wfd / Bfd compliant	Op basis van huidige status wetgeving noodzakelijke acties inventariseren	Kwartaal IV 2005	Secretaris RvB
Opstellen/formaliseren procedure aangaan contracten	Bestaande procedures inventariseren. Nieuwe procedure beschrijven, mede in licht aangekochte software inkooppakket	Kwartaal II 2005	Inkoopcoördinator / Secretaris RvB
Opzetten adequaat documentatie / registratiesysteem	Softwarepakket is aangekocht. Moet gevuld worden	Kwartaal II 2005	Inkoopcoördinator /

BIJLAGE 10

<i>Omschrijving restrisico / actiepunt</i>	<i>Geplande actie</i>	<i>Tijd</i>	<i>Verantwoorde- lijk</i>
			Secretaris RvB
Ontwikkelen standaard contract, standaardvoorwaarden	Concepten in overleg met betreffende afdelingen vaststellen	Kwartaal II 2005	Secretaris RvB
Gedragscode privacybeleid	Concept tekst formaliseren	Kwartaal II 2005	Secretaris RvB
Procedure samenwerking affiliates op Internet / standaardclausules in contract	Formaliseren	Kwartaal II 2005	Secretaris RvB / Directie Internet
E-mailmarketing beleid	Formaliseren	Kwartaal II 2005	Secretaris RvB / Directie Internet
Compliance functie	Compliance functie nader invullen; loopt	Kwartaal II 2005	RvB (CFO)
Procedure managementinformatie inzake wet- en regelgeving	Procedure opstellen en formaliseren	Kwartaal II 2005	Secretaris RvB
Krediet- en verzekeringsvoorwaarden stroomlijnen en transparanter maken	Herschrijven voorwaarden (redactie en inhoudelijk)	Kwartaal II 2005	Secretaris RvB
Contractuele basis van alle uitbetalingen (Salarisadministratie)	Personeelsreglement aanpassen	Medio 2005	Juridische Zaken
Vastlegging kwaliteit en kwantiteit controle op ontvangst goederen cq. diensten	Moet opgestart worden	Kwartaal III 2005	Hoofd FSC / Inkoopcoördinator
Opstellen managementinformatie met aard, voortgang en verwachting van juridische geschillen	Loopt		Secretaris RvB / Directie Bank / Juridische zaken
Vastlegging verantwoordelijkheden inzake de securitisatiecontracten	Loopt		Controller Bancaire divisie
Procedure inzake betrekken juridische zaken bij PZ	Moet gestart worden		Secretaris RvB
Beleid opstellen inzake verstrekking (personeels)gegevens	Moet gestart worden	Kwartaal III 2005	Secretaris RvB
Meer specialistische PZ kennis in huis; vacature hoofd PZ invullen	Vacature hoofd PZ; loopt	Kwartaal III 2005	Secretaris RvB

BIJLAGE 11

**"DSB in de media", juni 2010, De Nederlandse Nieuwsmonitor, bijlage 2
(in opdracht van de Commissie Scheltema)**

Bijlage 2

→ **DSB in de media**

**Kwalitatieve analyse reacties
betrokkenen op tv en in kranten**

→ Deze bijlage zoomt in op de gebeurtenissen rond tv-uitzendingen over de DSB-affaire en bekijkt hoe er in kranten wordt geschreven over de kwestie.

→ Inhoud

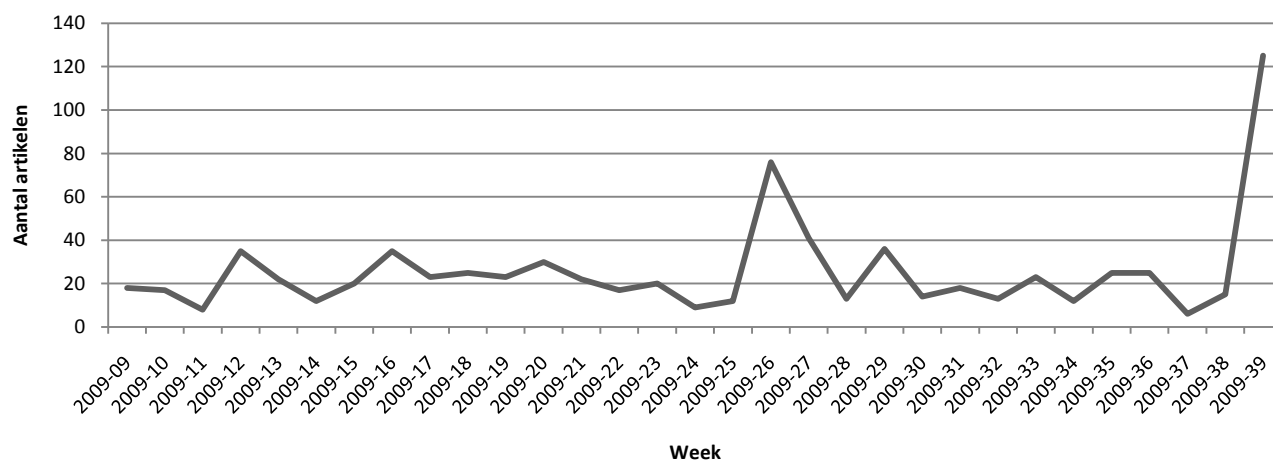
→ Reacties van DSB in tv-uitzendingen en dagbladartikelen naar aanleiding van klachten van klanten over financiële producten van DSB	4
<i>Week 13: 23 tot en met 28 maart</i>	4
<i>Week 14: 30 maart tot en met 4 april</i>	5
<i>Week 16: 13 tot en met 18 april</i>	6
<i>Week 17: 20 tot en met 25 april</i>	7
Maandag 20 april	7
Dinsdag 21 april	8
Woensdag 22 april	8
Donderdag 23 april	9
Vrijdag 24 april	9
<i>Zaterdag 25 april</i>	11
<i>Week 18: 27 april tot en met 2 mei</i>	11
<i>Week 22: 25 tot en met 30 mei</i>	12
<i>Week 26: 22 tot en met 27 juni</i>	15
<i>Week 26: 28 juni tot en met 3 juli</i>	17
De dagbladen op donderdag 2 juli	18
<i>De dagbladen op vrijdag 3 juli</i>	20
De dagbladen op zaterdag 4 juli	20
<i>Week 30: 20 tot en met 26 juli</i>	21
De dagbladen op vrijdag 24 juli	23
<i>Week 33: 10 tot en met 15 augustus</i>	23
De dagbladen van vrijdag 14 en zaterdag 15 augustus	24
<i>Week 37: 7 tot en met 12 september</i>	25
De dagbladen van 8 tot en met 12 september	27
<i>Week 40: 28 september tot en met 3 oktober</i>	27
De dagbladen van 29 september tot en met 3 oktober	28

→ Reacties van DSB in tv-uitzendingen en dagbladartikelen naar aanleiding van klachten van klanten over financiële producten van DSB

In *figuur 1* geven we een overzicht van het aantal krantenartikelen waarin DSB voorkomt per week. Aan de hand daarvan en aan de hand van de data waarop tv-programma's aandacht besteed hebben aan DSB, geven we een kort overzicht van het nieuws over DSB in de periode vanaf de eerste uitzending van *Kassa* over DSB (21 maart 2009) tot en met de uitzending van *Nova*, op 28 september 2009. De aandachtspieken in de grafiek hebben overigens geen aantoonbare relatie met aandacht voor DSB in een tv-uitzending.

Figuur 1 Berichtgeving in de dagbladen over de DSB

Week 13: 23 tot en met 28 maart

Het consumentenprogramma *Kassa* (VARA) besteedt zaterdag 21 maart aandacht aan DSB. Een klant klaagt over te veel betaalde premie en een veel te hoge overlijdensrisicoverzekering. Frisia betaalt – naar eigen zeggen ‘uit coulance’ – 1500 euro terug en weigert verder elk commentaar. In de uitzending komen nog twee issues rond banken aan de orde. Paul Tang (PvdA) heeft zijn rekening bij ING opgezegd vanwege de hoge bonussen die de bank heeft uitbetaald. Vervolgens wordt ingegaan op de problemen rond het overstappen van de ene naar de andere bank. In dat kader worden naast DSB nog zeven andere banken genoemd.

De uitzending van *Kassa* vindt de daaropvolgende week geen enkele weerklank in de onderzochte dagbladen. Weliswaar komt DSB in zeven dagbladen (negatief) in het nieuws maar die berichten zijn (al dan niet met bronvermelding) gebaseerd op een bericht in *De Telegraaf* van zaterdag 21 maart. Daarin wordt gemeld dat de AFM onderzoek doet naar fouten bij leningen van DSB (te hoge hypotheek, koopsompolissen). DSB ontkent in hetzelfde bericht de beschuldigingen en toont zich verbolgen dat de AFM bevestigd heeft onderzoek te doen naar DSB.

Week 14: 30 maart tot en met 4 april

Donderdag 2 april besteedt *Nova* een groot deel van de uitzending aan DSB. Het eerste item gaat over een klant die zegt door DSB in financiële problemen geraakt te zijn, het tweede over een wetsvoorstel van CDA en PvdA om tv-reclames voor geld lenen pas na negen uur 's avonds toe te staan. De discussie daarover spitst zich al snel toe op DSB. Alle dochters meegerekend is DSB nu eenmaal de grootste tv-adverteerder voor leningen.

“Goedenavond, welkom bij Nova. Zo meteen de G20 maatregelen, maar eerst de DSB bank. De Autoriteit Financiële markten stelt een onderzoek in naar de hypotheek adviezen van die bank. Er komen veel klachten binnen van mensen die zich in torenhoge schulden hebben gestoken bij de DSB of een van de vele dochterbedrijven van DSB. Bedragen tot tweemaal de executiewaarde van een woning vermeerderd met levensverzekeringen en andere leningen”, aldus de aankondiging.

Waarop in een reportage een klant van DSB aan het woord komt die zegt dat de schulden zo hoog zijn opgelopen dat hij zijn huis moet verkopen. Hij verwijt DSB dat ze ‘nooit een beschermende factor hebben ingebouwd’. In een reactie zegt Hans van Goor (DSB):

Van Goor: “Ik zal zorgen dat we zo snel mogelijk met hem in contact komen. Ik zie goede mogelijkheden het probleem voor hem op te lossen. Zodat hij rustig al zijn verplichtingen af kan betalen en kan blijven wonen en een prima leven hebben.”

Op de vraag of het schadelijk is dat de AFM een onderzoek heeft aangekondigd is het antwoord:

Van Goor: “Het is niet leuk als je negatief in de aandacht staat. We zijn van mening dat we mensen niet in de financiële problemen brengen.”

In het gesprek over leenreclames stelt Hans Spekman, Tweede Kamerlid van de PvdA, dat DSB ‘staat voor buitencategorie risico hypotheek’. Hans van Goor brengt daar tegenin dat gekeken moet worden:

Van Goor: “Waar de schulden door komen. Denk ook aan telecomcontracten. Gokverslaving. Drankproblemen. Mensen kunnen door onvoorziene omstandigheden in problemen komen. Dat zijn zaken die mensen niet hebben gewenst en niet willen, maar die ze wel overkomt. Dat veroorzaakt vaak een schuldenprobleem.”

Spekman houdt staande dat ook de tv-spotjes een rol spelen, ze zetten aan tot onverantwoord leengedrag, mensen beseffen niet dat lenen geld kost.

“U kruist al langer de degens met DSB. Wat is de reactie van de bank op uw aanvallen?” vraagt de presentator hem.

“Toen ik zei dat ze onverantwoord bezig waren stuurden ze een brief dat ze me voor de rechter zouden dagen”, luidt het antwoord.

Algemeen Dagblad (AD), Metro, Noordhollands Dagblad (NHD), Spits, Trouw en Financieele Dagblad (FD) berichten de volgende dag over het wetsvoorstel van CDA en PvdA om tv-reclame voor leningen aan banden te leggen. Alle kranten nemen een reactie van DSB op. *NHD, Spits* en *FD* schrijven die reactie toe aan 'een woordvoerder'; *AD, Metro* en *Trouw* citeren Klaas Wilting. De bewoordingen lopen enigszins uiteen, de strekking van de reactie is steeds dezelfde: mensen komen niet in financiële problemen 'door (te hoge) leningen, maar door telefoonrekeningen, huur en gas, water en licht, dit is betutteling' (*Metro*, 3 april 2009), 'problematische schulden kunnen ook voortkomen uit hypotheek, creditcards en de Wehkamps van deze wereld' (*Spits, NHD*, 3 april 2009).

Week 16: 13 tot en met 18 april

Maandag 13 april gaat het consumentenprogramma *Radar (TROS)* vrijwel de gehele uitzending over DSB.

"De DSB bank lokt mensen met lage maandlasten om hun hypotheek over te sluiten. Wat ze er niet bij vertellen is dat je hypotheek na verloop van tijd zo hoog kan worden dat je het niet meer kunt betalen. Slapeloze nachten. Nog een hogere hypotheek elders moeten afsluiten om van de DSB af te komen. Dat straks, maar eerst gaan we het hebben over vliegtickets."

Met deze intro is de toon gezet. In de uitzending komen twee klanten van DSB, Jelle Hendrickx, Pieter Leijssen (Nationale Hypotheekpas), Hans van Goor (DSB), Ewout Irrgang (Tweede Kamerlid SP) en Bert Oude Middendorp (Stichting Hypotheekleed) aan het woord. De klachten zijn kort samengevat: overkreditering (meer dan 125% van de executiewaarde), te hoge en overbodige koopsompolissen, provisie die oploopt tot 85% van de koopsompolis. Van Goor ontkent dat DSB provisie tot 85% heeft ontvangen, dat steeds meer klanten in betalingsproblemen komen (aantal is in 2008 met 32% gedaald), dat DSB klanten lokt met lage rente (die na verloop van tijd oploopt) en doet een toezegging:

Van Goor: *"We gaan de komende weken proberen om voor het einde van dit seizoen Radar die dossiers die meneer Hendrickx bij ons brengt, allemaal op te lossen."*

De uitzending van *Radar* vindt in welgeteld één krant weerklank: verwijzend naar de uitzending van *Radar* wijdt dagblad *De Pers* vrijdag 17 april een lang artikel aan de wijze waarop DSB hypotheekleningen verstrekt. De krant stelt dat DSB 'subprime-achtige leningen heeft verstrekt':

"De bank blijkt veel klanten te hebben opgescheept met veel te hoge leningen, soms wel tot negen keer het jaarinkomen, waardoor huizenbezitters in deze crisistijd in problemen zouden kunnen komen. Pieter Leijssen, directeur van de Nationale Hypotheekpas deed onderzoek naar subprime-hypotheekleningen in Nederland en constateerde dat vooral DSB net als veel Amerikaanse banken hypotheekleningen heeft verkocht die bijzonder risicovol zijn. (...) 'Ik verwacht dat duizenden DSB-klanten de komende twee jaar in de problemen komen omdat hun korte rentevaste periode afloopt'. De toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft een paar weken geleden laten weten onderzoek te doen naar DSB, naar aanleiding van de vele klachten van klanten."

Scheringa, meldt het artikel, ontkent alle aantijgingen.

Week 17: 20 tot en met 25 april

Maandag 20 april

Maandag 20 april is Dirk Scheringa samen met staatssecretaris van Financiën Jan Kees de Jager en Linda de Mol te gast bij *Pauw & Witteman*. Aan het begin van de uitzending gaat het gesprek met hem over AZ dat zojuist kampioen is geworden. Refererend aan de uitzending van *Radar* van 13 april, praten Pauw en Witteman aan het slot van het programma met hem over DSB. Scheringa ontkent dat DSB te veel verzekeringen bij hypotheke verkocht heeft:

Scheringa: *“Meestal heeft de klant al een verzekering. Dan gebeurt dat niet. De klant heeft keuzes. We dringen niets op.”*

P&W: *“Maar er komen nu mensen in problemen. Volgens u zijn het er maar 19 en geen 100. Maar toch 19. Doet u dan niet iets verkeerd als bankier?”*

Scheringa: *“Wij hebben honderdduizenden klanten. Dan gaat er natuurlijk wel eens iets fout. Dan moet je dat gewoon erkennen en oplossen.”*

Als de interviewers hem voorhouden dat de AFM onderzoek doet naar DSB Bank is het antwoord:

Scheringa: *“Zij zijn toezichthouder. Voor alle banken. Het is dus heel normaal dat ze je onderzoeken. Ze kijken als het ware of je je aan de maximumsnelheid hebt gehouden. Maar niet omdat er iets aan de hand is. Wij beschouwen dit als routine.”*

P&W: *“En beschouwt de overheid het ook als routine?”*

Scheringa: *“Wij hebben een prima relatie met de overheid.”*

P&W: *“De AFM doet alleen onderzoek als er een gerede aanleiding is.”*

Scheringa: *“Wij zijn een bank, dus ze moeten ons controleren. Maar wij hebben vorig jaar praktisch geen hypotheke afgeschreven.”*

P&W: *“U hebt wel problematische hypotheke.”*

Scheringa: *“Dat is een verkeerde beeldvorming. Betalingsachterstanden dalen zelfs op dit moment. De mensen stellen hun vakantie uit en lossen keurig af.”*

In de dagen volgend op de uitzending van P&W wordt alleen in *De Pers* direct gerefereerd aan wat Scheringa in P&W gezegd heeft. Dat wil niet zeggen dat DSB in andere kranten ongenoemd blijft in het financiële nieuws.

Dinsdag 21 april

Dinsdag 21 april vraagt een lezer zich in een ingezonden brief in *De Pers* af of er ‘dan geen enkele remedie bestaat tegen de laaghartige praktijken van de DSB bank en al die andere geldverstrekkers van Dirk’. Hij weet ook het antwoord: “Jawel hoor, mijd zijn bedrijven als ware het de pest. Leen geen geld bij Dirk. Want dat staat gelijk aan financiële zelfmoord en ellende tot aan je dood.”

Op pagina 7 kopt dezelfde krant “DSB slaat terug: ‘Wij kennen maar vier klagende klanten’”. Het blijkt te gaan om een filmpje op de site van DSB waarin bestuurslid Hans van Goor uitlegt hoe het met DSB gaat. Dat minstens honderd gedupeerden een veel te hoge hypotheek hebben is hem niet bekend. “We weten intussen van vier mensen dat er een probleem is”, zegt hij, er aan toevoegend dat het verhaal over gedupeerden steeds afkomstig is van twee tussenpersonen, te weten Pieter Leijsen van de Nationale Hypotheekpas en Jelle Hendrickx van FC&S. “Deze tussenpersonen hebben tot nu toe steeds geweigerd aan ons iets te overhandigen.” Alleen voor de vier hem bekende mensen kan DSB iets betekenen. Van Goor laat verder weten een team van vijftien adviseurs te hebben vrijgemaakt om eventuele problemen op te lossen. “Als we in het verleden dingen niet goed zouden hebben gedaan, willen we heel graag die zaak rechtzetten. (...) Laten we hopen dat we tot een oplossing komen.”

Woensdag 22 april

Woensdag 22 april bericht *de Volkskrant* dat het conflict tussen DSB en de Stichting Hypotheekleed scherper wordt. DSB en de stichting praten vandaag over zeven dossiers, DSB wil dat de stichting met meer voorbeelden over de brug komt. De stichting, Pieter Leijsen van de Nationale Hypotheekpas en hypotheekadviseur Jelle Hendricks stellen dat DSB minstens honderd klanten een niet passende hypotheek heeft verkocht. DSB laat bij monde van woordvoerder Klaas Wilting weten ‘niet te kunnen reageren op de beschuldiging omdat de stichting de dossiers niet doorgeeft’:

Wilting: “We willen zelf kunnen zien of de klachten kloppen. Als we fouten hebben gemaakt, zullen we die oplossen”, zegt Klaas Wilting. We hebben vijftien adviseurs klaar zitten om de dossiers te onderzoeken. (...). De stichting heeft beloofd met dossiers te komen. Zij maken ons zwart terwijl we ons niet kunnen verdedigen. We weten niet of de klachten kloppen. Het kan ook zijn dat klanten denken dat iets niet klopt of dat ze bij andere banken geld geleend hebben en daardoor in de problemen zijn gekomen.”

De stichting ontkent in hetzelfde bericht te hebben beloofd dossiers te overhandigen.

In hetzelfde artikel meldt *de Volkskrant* dat ‘de AFM haar pijlen heeft gericht op DSB’:

“Dirk Scheringa (...) zei onlangs dat de AMF slechts zes zaken onder de loep neemt. Hans Hoogervorst, voorzitter van de AFM, liet gisteren weten dat het in elk geval om meer zaken gaat. Het exacte aantal wilde hij niet kwijt.”

Donderdag 23 april

Donderdag 23 april schrijven alle kranten over de mededeling van de AFM dat de gedragscode voor het verstrekken van (top)hypotheeken wordt aangescherpt. Voortaan mag niet meer dan 4.5 maal het inkomen en/of maximaal 100 procent van de waarde van het huis worden geleend.¹ Alleen in het *FD* wordt in dit verband de DSB bank genoemd. Met als bron Pieter Leijzen, adviseur van de stichting Hypotheekleed, schrijft de krant:

“De enige bank die volgens Leijzen is doorgeschooten met tophypotheeken, is DSB Bank. ‘Ik heb nu 400 dossiers gezien van mensen die bij DSB 200% van de executiewaarde hebben geleend’. De meeste andere banken zijn nooit verder gegaan dan 125%. (...) Volgens de bank uit Wognum zijn de aantijgingen onjuist. DSB zegt wel uit te kijken een lening te geven aan mensen die het niet kunnen betalen.”

Aan het slot meldt de krant dat het onderzoek van de AFM naar DSB bijna afgerond is:

“Toezichthouder AFM is volgens voorzitter Hans Hoogervorst bijna klaar met een onderzoek naar de verkoop van onder andere hypotheeken bij DSB Bank. Directeur Dirk Scheringa zei eerder dat het om een routineonderzoek ging. Maar volgens Hoogervorst is dat niet waar: ‘De heer Scheringa zou beter moeten weten’”.

Vrijdag 24 april

Vrijdag 24 april komt *De Pers* in een artikel terug op het interview met Scheringa in *Pauw & Witteman* en op eerdere uitzendingen van *Radar* en *Nova*. De kop van het artikel op pagina 2 bevat een vraag, onderkop en lead laten geen twijfel bestaan over het antwoord:

Kop	“Wie moeten we nu eigenlijk geloven?”
Onderkop	Dirk Scheringa lijkt met jokken weinig moeite te hebben.
Lead	DSB Bank is niet alleen goed in het verstrekken van te hoge hypotheekleningen. Ook met jokken hebben Dirk Scheringa en collega-bestuurder Hans van Goor weinig moeite”.

In het artikel worden vier uitspraken van Scheringa en/of Van Goor tegen het licht gehouden.

AFM

Scheringa zegt in *Pauw & Witteman* van 20 april dat het onderzoek van de AFM een routinekwestie is. Een dag later zit AFM-voorzitter Hans Hoogervorst in *Pauw & Witteman*. Citerend uit dat interview schrijft *De Pers*:

Hoogervorst: *“Ik kan u verzekeren dat er een onderzoek loopt.”*

¹ Een enkele krant vermeldt beide criteria, de meeste beperken zich tot het eerstgenoemde criterium. De reacties op het voornemen zijn overigens overwegend negatief.

P&W: *“Is dat geen routine, zoals Scheringa beweert?”*

Hoogervorst: *“Nee, meneer Scheringa zou beter moeten weten, het gaat om specifieke onderzoeken.”*

De krant voegt er aan toe dat volgens Hoogervorst ‘de uitslag van dat specifieke onderzoek naar aanleiding van de vele ingediende klachten er snel aan komt’.

Warrantly Group

In een uitzending van *Radar* van 13 april komen, aldus *De Pers*, ‘DSB-gedupeerden in beeld die opgescheept zitten met acht koopsompolissen. (...) Een aantal van de door DSB verkochte polissen is van verzekeringsmaatschappij De Warrantly Group. DSB bestuurder Hans van Goor zegt in de uitzending van *Radar* dat DSB al anderhalf jaar geen producten van De Warrantly Group verkoopt. *De Pers*:

“Dat is gejkot. Uit een document dat in handen is van deze krant blijkt dat DSB op 2 juli vorig jaar een lening heeft verkocht die vergezeld gaat van een koopsompolis van Warrantly Group.”

Polissen

In dezelfde uitzending van *Radar* zegt Van Goor dat DSB geen koopsompolissen meer verkoopt. *De Pers*:

“Ook dat lijkt twijfelachtig, want dit soort verzekeringen werd in januari nog aangeboden aan nieuwe klanten. Bovendien spreekt bestuursvoorzitter Scheringa zijn collega-bestuurder Van Goor op dit punt tegen. Bij Pauw en Witteman zei Scheringa maandag nog dat de klant ‘kan kiezen’ tussen koopsom en maandelijkse premiebetaling. Wie moeten we nu geloven?”

Financiële problemen

In *Nova* van 2 april zegt Van Goor dat DSB mensen niet in financiële problemen brengt en dat de feiten dat bewijzen. *De Pers*:

“De bewering dat DSB mensen niet in financiële problemen brengt, is op zijn minst betwistbaar. De problemen van de elf cliënten die de advocaten Maarten Meijer en Ernst Hattink behandelen, laten een ander beeld zien: risicovolle hypotheekleningen (vooral dankzij meeverkochte koopsompolissen) tot ver boven de geaccepteerde 125 procent executiewaarde van het huis (...) die uiteindelijk tot gevolg kunnen hebben dat mensen hun huis verliezen. Vier rechtszaken lopen al. Daar zou nog een grote groep bij kunnen komen dankzij de ruim 250 DSB-gedupeerden die zich hebben aangemeld bij Stichting Hypotheekleed.”

Zaterdag 25 april

In de week nadat AZ landskampioen is geworden, volgt *EenVandaag* Scheringa. Het verslag van die week vult een groot deel van de uitzending van *EenVandaag* op zaterdag 25 april.² Op de vraag hoe het komt dat AZ positief en de bank negatief in het nieuws is, luidt het antwoord:

Scheringa: *“Dat hoort bij zaken doen en ondernemen. Je krijgt veel positieve reacties, maar ook negatieve. Ik heb onlangs 10 interviews gehad die fantastisch waren. Als je te veel in beeld bent, of succesvol krijg je ook negatieve reacties. Wij leven in een vrij, democratisch land. Dus je mag veel roepen en er is persvrijheid. Maar de pers moet wel de waarheid vertellen.”*

EenVandaag: *“Welke dingen kloppen niet, die over u geschreven en gezegd worden?”*

Scheringa: *“Als wij 300.000 klanten hebben en er wordt gedaan alsof daar iets mis mee zou zijn. Dat is natuurlijk niet zo. Wij krijgen veel nieuwe klanten erbij. Ik ga terug naar de feiten: 0,1% gedwongen huizenverkoop. In vergelijking met andere banken hebben wij het fantastisch voor elkaar.”*

Week 18: 27 april tot en met 2 mei

Maandag 27 april geeft TROS Radar aan het begin van de uitzending aan de hand van korte fragmenten uit *TROS Radar* van 13 april en uit *Pauw & Witteman* van 20 april een schets van de stand van zaken. De uitspraken van DSB bestuurder Hans van Goor in de uitzending van 13 april (we lossen de klachten op, koopsompolissen verkopen we niet meer, producten van Warrantly en Cardiff sinds anderhalf jaar ook niet meer) worden herhaald. Dat DSB geen producten van Warrantly meer verkoopt, wordt weersproken:

Radar: *“Inmiddels weten we dat deze producten ook minder dan een jaar geleden wel zijn verstrekt door DSB. Zoals hier, juli 2008.”*

Daarna vat *Radar* het gesprek dat Pauw en Witteman in de uitzending van 20 april met Scheringa hadden kort samen. Als eerste punt komt het aantal klachten aan de orde. Scheringa meldde in *Pauw & Witteman* aan *Radar* gevraagd te hebben hoeveel klachten er waren (N=19). Inmiddels is dat volgens *Radar* gestegen tot 29 en:

Radar: *“(…) heeft Stichting Hypotheekleed ons ook een lijst gegeven met 100 namen van, zacht gezegd ‘ontevreden klanten van DSB’(…) Nu liggen er 129 klachten bij Scheringa op kantoor.”*

Vervolgens roept het TROS-programma het gesprek over het onderzoek van de AFM in herinnering:

P&W: *“Het is gewoon routine?”*

Scheringa: *“Ja, we beschouwen dit als routine.”*

P&W: *“Zij ook? Meneer Hoogervorst zit hier morgen. Alles wat u zegt kan tegen u gebruikt worden.”*

² Om precies te zijn: 18 van de 23 minuten.

Scheringa: *“We hebben een uitstekende relatie met meneer Hoogervorst en de AFM. Ik heb er een doorlopende werkrelatie mee. Meneer Hoogervorst zegt niets over zijn cliënten.”*

P&W: *“De AFM doet dus alleen een routine onderzoek naar DSB?”*

Radar: *“De volgende dag laat de voorzitter van de AFM weten...”*

Hoogervorst: *“Dat is niet waar, en de heer Scheringa zou beter moeten weten.”*

P&W: *“U deed het naar aanleiding van klachten?”*

Hoogervorst: *“Ja. Het zijn ook specifieke onderzoeken.”*

Radar sluit het onderwerp over DSB af met twee mededelingen. DSB, aldus *TROS Radar*, heeft laten weten niet tevreden te zijn over de lijst met ruim 100 namen en adressen van ontevreden klanten, de bank wil complete dossiers. Verder heeft de bank toegezegd contact op te zullen nemen met deze mensen. In de onderzochte dagbladen verschijnt in de dagen na de uitzending van *Radar* geen enkel artikel over problemen bij DSB.

Week 22: 25 tot en met 30 mei

Maandag 25 mei pakt *Radar* de draad weer op. Bijna 30 van de 40 minuten durende uitzending zijn gewijd aan DSB. Centraal in de uitzending staat de vraag of het DSB gelukt is de problemen van gedupeerden op te lossen. Eerst komen vier gedupeerden aan het woord, na 16 minuten krijgt DSB-bestuurder Hans van Goor gelegenheid om te reageren.

Radar: *“Het verbaast mij eigenlijk niet dat u niet alle problemen al heeft kunnen oplossen Belangrijker is dat u een echte oplossing gaat bieden. U gaat mensen geld teruggeven.”*

Van Goor : *“(…) Aan alle mensen is een voorstel gedaan. In sommige gevallen storten we het geld terug.”*

Radar: *“Dit zien wij als een schuldbekentenis. De familie P. wilde een krediet van 13.000 euro voor een nieuwe keuken en eindigde met een extra schuld van 56.000 euro aan koopsompolissen. Als u dan 41.000 euro teruggeeft, is dat toch een schuldbekentenis?”*

Van Goor: *“Ik zie dat toch iets anders. U noemt het een schuldbekentenis. Ik zie het zo dat het ons echt menens is om alleen maar tevreden klanten te hebben. Daarom hebben we een extra stap gezet en aan al onze klanten een brief gestuurd waarin we ze vragen ons het te melden als ze een klacht of een probleem hebben. We hebben daar 35 vragen op terug gekregen. Ook die zullen we gaan beantwoorden. Het is ons echt menens.”*

Radar: *“Die koopsommen waren dus kennelijk niet nodig. Anders kunt u ze niet teruggeven.”*

Van Goor: Het is wel zo dat het belangrijk is dat klanten een bepaalde verzekering hebben. Want het zijn behoorlijke financieringen die ze aangaan. (...)

Radar: “Maar in ieder geval niet die verschrikkelijk hoge koopsompolissen. Daarbij gaat 85% provisie naar DSB.”

Van Goor: “Dat was uw stelling. Maar mensen die een klacht hebben en dat bij ons aangeven...We zagen in het filmpje dat de klant er na het afsluiten niet meer van af zou kunnen. Dat is niet helemaal waar. Tot een maand na de afsluiting kan alles teruggestort worden. Die tevredenheidstermijn hebben we nu verlengd tot zes maanden. (...)

Vervolgens wordt Van Goor geconfronteerd met de situatie van een tweede gedupeerde die een hypotheek heeft van 330.000 euro heeft en een woning die 200.000 euro waard is.

Radar: “Wat is uw invulling van de zorgplicht van de DSB?”

Van Goor: “Deze mensen krijgen een woongarantie, waardoor ze nooit hun huis hoeven te verlaten als ze de hypotheek niet kunnen betalen.”

Radar: “En verder moeten ze op en houtje bijten. Ze kunnen niet meer op vakantie, niet meer uit eten. Ze kunnen alleen nog maar hypotheek betalen en dat is het.”

Van Goor: “Ik vind het vervelend om over individuele gezinnen te praten op tv. Mensen sluiten ook nog postorderfinancieringen af. (...)

Radar: “(...) Het gaat er om wie de grootste problemen heeft veroorzaakt. In deze dossiers is dat glashelder. Dat is de DSB.”

Van Goor: “Wij zien dat er in 76% van de gevallen door andere banken behoorlijk hoge financieringen zijn verstrekt (...) Het is ons echt menens, we willen tevreden klanten.”

Tot slot laat Radar Bert Oude Middendorp van de Stichting Hypotheekleed aan het woord. Hij zegt inmiddels 350 meldingen van gedupeerden te hebben. De stichting heeft een gesprek met DSB gehad dat hem niet hoopvol gestemd heeft:

SHL: “Wat ik nu zie geeft me niet veel hoop. Veel mensen zitten met een slechte lening. Voor de banken is het ook slecht, want die krijgen hun geld niet terug.”

In de dagen na de uitzending van Radar publiceren *De Telegraaf* en *Noordhollands Dagblad* beide een artikel waarin gerefereerd wordt aan de uitzending van Radar. Het *Noordhollands Dagblad* kopt “DSB aan schandpaal genageld”, *De Telegraaf* heeft het onder meer over “Reputatie DSB staat op het spel”. In de openingszinnen van het artikel wordt verwezen naar Radar:

“De klachten over de financiële producten van DSB stapelen zich op. De ontkenningstrategie van de bank werkt niet meer, ook al omdat de toezichthouder, de Autoriteit Financiële Markten, een onderzoek is gestart. DSB probeert nu de ergste wurgcontracten ongedaan te maken, maar het mea maxima culpa (‘mijn grote schuld’) komt vooralsnog niet uit de mond van grote baas Dirk Scheringa (58). De jonge bestuurder Hans van Goor mag dit werk opknappen. Zoals deze week tijdens de laatste uitzending van dit seizoen, waar hij timide reageerde op de stortvloed van kritische vragen van presentatrice Antoinette Hertsenberg.”

In het vervolg van het artikel wordt verslag gedaan van een rondgang langs vrienden en ‘mensen die hem kennen uit het voetbal, uit de kunst en vooral van de bank’. Dat levert een portret op van een man met twee gezichten. Niet bij naam genoemde vrienden, zo schrijft de krant:

“roemen hem allemaal als een aardige, ietwat verlegen kerel. Een weldoener voor de sport, een mecenass voor de kunsten, de man die de kaasstad Alkmaar op de kaart heeft gezet en die het geschopt heeft tot schatrijke bankier.”

Insiders, een medewerker van Scheringa en een betrokkene – geen van allen bij naam genoemd³ – typeren als een onzekere man met een sterk minderwaardigheidscomplex die kritiek opvat als een persoonlijke aanval en overal samenzweringen achter zoekt. In de woorden van een betrokkene:

“Hij denkt dat zijn bank door de media met opzet in een negatief daglicht wordt gesteld, waardoor klanten wegblijven, de bank minder waard wordt en straks voor een prijke door een andere, grotere bank wordt opgekocht. Hij ziet soms spoken.”

Het artikel in het *Noordhollands Dagblad* geeft eerst een korte samenvatting van kritische uitspraken over DSB van de AFM (‘Relatief veel signalen en klachten’), het Platform Aandelenlease (‘DSB werkt mensen bewust in de schulden’) en de Stichting Hypotheekleed (‘DSB stapelt: eerst een lening, dan een hypotheek, dan een dure overlijdensrisicoverzekering, dan een woekerpolis. Dat ken ik nergens van’) en vervolgt dan met:

“En DSB? Dat wijdt zich aan damage control. De bank heeft kortgeleden zijn beleid aangepast om een veroordeling door de AFM te ontwijken. Heeft na jaren een schikking getroffen over een slepende aandelenlease-affaire. Heeft vijftien man klaar zitten om met kwade cliënten te onderhandelen. Bestuurder Hans van Goor verschijnt met een brede glimlach bij Tros Radar en belooft nieuwe hypotheekklanten een ‘tevredenheidsgarantie’. ‘Want we willen de beste consumentenbank van Nederland zijn’, luidt nog steeds de slogan.”

Woordvoerder Klaas Wilting verwerpt de beschuldigingen als ‘absolute onzin’:

Wilting: “We hebben tienduizenden klanten, natuurlijk zijn daaronder klanten die niet tevreden zijn. Die vind je bij elke bank. (...) Wij zijn een commerciële bank, wat voor belang hebben wij erbij om

³ Het artikel bevat één bij naam genoemde bron, te weten de sportverslaggever Sieb Oostindie. Hij zegt dat Scheringa ‘in de omgang een aimabele man is’ en dat hij op de tribune bij AZ opgevangen heeft ‘dat de grote baas zich grote zorgen maakt over de aanhoudende stroom negatieve publiciteit. Daar is hij zeer beducht voor’.

mensen geld te lenen die dat niet terug kunnen betalen? Dat zou toch wel heel erg dom zijn. Wij adverteerders heel veel en daardoor lijkt het of we voor iedereen open staan. Maar negen van de tien mensen wijzen we af.”

Hypotheekbemiddelaar Pieter Leijssen en financieel adviseur Jelle Hendrickx – beiden betrokken bij de stichting Hypotheekleed – hechten weinig waarde aan Wiltings woorden:

SHL: “Dat zegt Wilting, maar het overtuigt me niet. (...) DSB steekt er de afgelopen jaren met kop en schouders bovenuit als het gaat om verstrekken van risico hypotheek.”

Woordvoerder Wilting reageert tegenover het *Noordhollands Dagblad* eveneens afwijzend op verhalen in dagblad *De Pers*, gebaseerd op gesprekken met oud-medewerkers van DSB:

Wilting: “Flauwekul! Labels worden niet tegen elkaar opgezet, verkopers hebben geen bijzonder laag basisloon. Inmiddels zijn onze medewerkers goed ziek van zulke ongefundeerde kritiek.”

De krant meldt dat de procedures bij DSB inmiddels zijn aangescherpt en vat het exposé daarover als volgt samen:

“Kortom, alles waar de Autoriteit Financiële Markten DSB over in de nek hijgt, wordt verbeterd. ‘Het is ons menens’ verklaarde topman Hans van Goor deze week op televisie.”

Week 26: 22 tot en met 27 juni

Maandag 22 juni besteedt *Nova* veruit het grootste deel van de uitzending aan DSB.⁴ *Nova* opent de uitzending met een uitspraak van Pieter Lakeman:

Lakeman: “Als iedereen meedoet dan denk ik, dan schat ik heel ruw .. de schadeclaim van de klanten van DSB op 1 à 2 miljard euro.”

In een reportage beklagen klanten en woordvoerders van de Stichting Hypotheekleed (Pieter Lakeman en Jelle Hendrickx) zich over DSB: de hypotheek is (aanzienlijk) hoger dan de executiewaarde van het huis, de koopsompolissen hebben een (veel) te hoge provisie en zijn overbodig, klanten worden gelokt met een lage rente die later fors stijgt, ze kunnen niet meer weg bij DSB. Na een reportage van iets meer dan 12 minuten kondigt de presentator aan: “ik ga erover praten met Hans van Goor.”

Nova: “Hoe is dat mogelijk, die enorme kloof tussen de executiewaarde van de woning van deze mensen en het hypotheekbedrag waarvoor ze bij u in de schuld staan?”

Van Goor: “De bank verstrekt geen leningen die niet terugbetaald kunnen worden, 99,9% gaat goed.”

Nova: “Hoe is dit dan mogelijk?”

⁴ Om precies te zijn: 25 van de 32 minuten.

Van Goor: *“De taxatie is nu lager.”*

Van Goor benadrukt dat de bank geen enkel belang heeft bij het misgaan van de financiering en meldt dat bij DSB 100 klachten zijn binnen gekomen die individueel afgehandeld worden. Hij ontkent dat veel mensen een probleem zouden hebben:

Van Goor: *“Er wordt gesuggereerd dat het om een kolossaal probleem gaat. Het is een beperkte groep. Wij gaan een individuele oplossing treffen. Zodat zij goed kunnen wonen. Het gaat mij ook aan het hart. We gaan naar oplossingen. (...) Mochten wij er niet uitkomen ... meld je dan bij het klachten instituut. Die kan snel beslissen.”*

Nova: *“Kiest u voor de rechter?”*

Van Goor: *“Nee. Wij adviseren de klant om zich te richten tot het Kifid⁵. Dat is een goedkope procedure.”*

Nova: *“Maar u moet toch naar oplossingen zoeken? U geeft nu de oplossing uit handen.”*

Van Goor: *“Je kan als bank het Kifid niet inschakelen.”*

Nova: *“U heeft mensen een betalingsregeling aangeboden. Zodat sommige mensen hun restschuld kunnen afbetalen. Kunt u het allemaal betalen?”*

Van Goor: *“Natuurlijk. Het is niet zo’n enorme groep. De getallen die genoemd worden, dat is onzin.”*

(...)

Nova: *“Doet u het nog met de koopsompolis?”*

Van Goor: *“Nee. Wij hebben een vaste lage afsluitvergoeding.”*

Nova: *“U heeft uw leven gebeterd?”*

Van Goor: *“Wij willen de beste bank van Nederland worden. Als de mensen ontevreden zijn kijken we graag naar de individuele situatie.”*

Nova: *“Schrikt u er niet van?”*

Van Goor: *“Ik schrik niet van het getal.”*

Nova: *“Maar van het effect voor het imago van de bank?”*

---

⁵ Dat is het Klachteninstituut Financiële Diensten.

Van Goor: *“Het is heel vervelend dat iemand dat roept. Het zijn ook onzin getallen. En onzinverhalen. De mensen moeten met hun klachten bij ons komen. Dan gaan we ze oplossen.”*

Vier dagbladen besteden in de dagen na de uitzending van *Nova* aandacht aan DSB. Verwijzend naar *Nova* beperkt het *FD* zich dinsdag 23 juni tot een korte feitelijke mededeling: Pieter Lakeman (Stichting Hypotheekleed) bereidt een miljoenenclaim tegen DSB Bank, tot nu toe hebben 700 DSB-klienten zich bij hem gemeld. *NRC Handelsblad* geeft dinsdag 23 juni wat meer informatie over de claim die Lakeman aan het voorbereiden is. Kern van de zaak, aldus de krant, is de verkoop van koopsompolissen aan mensen die bij DSB een hypotheek hebben afgesloten. Volgens Lakeman is DSB ‘uniek in Nederland omdat de bancaire tak verlies draait en de winst van concern volledig komt uit de provisies op producten als de polissen’. De krant meldt verder dat bestuurder Hans van Goor in *Nova* reageerde op de aantijgingen:

“Hij zei dat DSB slechts honderd van de zeventienhonderd claimanten kent. Daarbij zou DSB bij een substantieel deel van de ‘gedupeerden’ naast het huis ook grote consumptieve kredieten onder de hypotheek gebracht hebben. Van Goor zei dat DSB gestopt is met het in één keer onderbrengen van de polissen in de hypotheek. Mensen betalen nu per maand aan de opbouw van hun polis.”

Onder de kop “Scheringa moet weg bij DSB” bericht *De Pers* dinsdag 23 juni eveneens over de claim die Lakeman voorbereidt. “We gaan aantonen dat DSB stelselmatig in de fout is gegaan met verboden koppelverkoop”, kondigt Lakeman aan. Hij is na analyse van de jaarrekeningen tot de conclusie gekomen dat DSB een ‘pure provisiejager’ is, de bank lijdt verlies, zonder de provisie op de koopsompolissen heeft DSB volgens hem geen bestaansrecht. Lakeman citerend schrijft de krant dat hij van DNB ‘gaat eisen dat Scheringa wordt vervangen, omdat hij niet voldoet aan de morele vereisten die DNB van bankbestuurders vraagt. Ik denk dat ze hier uiteindelijk ook gehoor aan zullen geven’.

In *De Telegraaf* van woensdag 24 juni komt de tv-recensent terug op het interview met Hans van Goor. Bestuurder Hans van Goor wordt twee keer bijna terloops genoemd, voor het overige gaat het over de wijze waarop Clairry Polak Hans van Goor interviewde. Dat kon in de ogen van de recensent niet door de beugel. ‘Zonder het op te nemen voor Van Goor, die ten slotte ook maar zijn woekerpolisflaptekst voordroeg....’ is alles wat over de bestuurder van DSB wordt gezegd.

Week 26: 28 juni tot en met 3 juli

Woensdag 1 juli maakt de AFM bekend dat DSB een boete krijgt van in totaal € 120.000. Het is het sluitstuk van een (veelbesproken) onderzoek van de AFM naar de handelwijze van DSB. *De Telegraaf* brengt 21 maart 2009 in de openbaarheid dat een dergelijk onderzoek loopt, Scheringa doet het in *Pauw & Witteman* van 20 april af als routine. Wat een dag later in *Pauw & Witteman* weersproken wordt door Hans Hoogervorst, voorzitter van de AFM.

“Goedenavond, welkom bij Nova. De Autoriteit Financiële Markten heeft de DSB Bank van Scheringa beboet voor het verstrekken van te hoge hypotheek en verkeerde advisering aan klanten over de risico’s. De boete is 5 mei opgelegd, maar nu pas bekend gemaakt. De boete van 120.000 euro is de eerste maatregel van de AFM tegen DSB. Er lopen nog meer onderzoeken van de AFM naar de dienstverlening van de bank. DSB accepteert de boete niet en stapt naar de rechter”,

aldus de aankondiging aan het begin van de uitzending. In een reportage van bijna 4 minuten lichten eerst twee gedupeerde families hun situatie toe en daarna volgt een gesprek in de studio met Pieter Lakeman.

Nova: *“Hoeveel mensen hebben zich inmiddels bij de stichting aangemeld?”*

Lakeman: *“Dat weet ik niet precies. Maar het zijn er meer dan 700. (...) Het onderzoek loopt al sinds vorig jaar april. Maar op 5 mei is de veroordeling aan DSB bekendgemaakt. Zij wisten het dus al. Maar zij bleven bepaalde dingen ontkennen. Zij deden alsof alles in orde was. Dat blijkt niet waar te zijn.”*

Nova: *“Twee boetes, samen 120.000 euro. Dat lijkt niet echt veel. Is het toch belangrijk?”*

Lakeman: *“De hoogte van de boete is niet van belang. Maar ze zijn gegeven voor ernstige overtredingen. De eerste overtreding is het verstrekken van te veel krediet. Dat is expliciet veroordeeld door de AFM.”*

Nova: *“De tweede boete is gegeven vanwege het verstrekken van onnodige polissen.”*

Lakeman: *“DSB heeft twee grote onrechtmatigheden begaan. Overkreditering en het aansmeren van polissen. (...) Die boetes zijn niet van belang. Maar de wetgever heeft regels gesteld om de consument te beschermen tegen overfinanciering. DSB heeft die constructie afgebroken. Er werd geconstateerd dat de klant niet kon betalen. Toen hanteerde de DSB zijn eigen norm. Dat was gevaarlijk voor de klant. Daar kon de klant ook niet aan voldoen. De DSB heeft systematisch de beschermende constructie opgeblazen.”*

Lakeman stelt verder dat de uitspraak van de AFM gunstig is voor gedupeerde klanten en legt uit welke stappen hij verder gaat ondernemen. Het interview wordt als volgt afgesloten:

Nova: *“U wilt het imago van DSB verwoesten?”*

Lakeman: *“Dat is niet mijn wens, maar het is een gevolg.”*

De dagbladen op donderdag 2 juli

Alle onderzochte dagbladen berichten over de boete die de AFM DSB heeft opgelegd. *Metro* beperkt zich tot een korte feitelijke mededeling dat de AFM boetes heeft opgelegd vanwege fouten bij het aanvragen van hypotheek en bij de advisering aan klanten over risico's. Een reactie van de DSB Bank ontbreekt. Dat is ook in *De Pers* het geval, de berichtgeving is wel uitgebreider. De overige kranten nemen allemaal een reactie van de DSB bank op. *De Telegraaf*, het *Noordhollands Dagblad*, *Spits* en *Trouw* volstaan – in licht wisselende bewoordingen – met de mededeling dat Scheringa het niet eens is met de conclusies van de AFM en de boetes bij de rechter gaat aanvechten. *AD*, *de Volkskrant*, *FD*, *NRC Handelsblad* en *Spits* zijn op dit punt iets specifieker. In *AD* komt Hans van Goor aan het woord. De krant schrijft:

“Enkele adviseurs konden in sommige gevallen afwijken van de richtlijnen voor leningen, stelt financieel topman Hans van Goor van DSB in een telefonische toelichting. ‘Het ging om een handvol adviseurs die bij een marginale afwijking toch een krediet kon verstrekken’, legt hij uit. Volgens de AFM loop je dan het risico dat mensen een te hoge lening kunnen krijgen. Andere banken hanteren vergelijkbare methoden, zegt Van Goor. ‘Ik weet niet alles over andere banken, maar ik weet wel dat andere banken kredietcommissies hebben die bepalen of iemand toch een lening kan krijgen’. (...) De DSB-topman zegt dat de bank nu gemiddeld lagere leningen verstrekt en dat de laatste 12 maanden het gemiddelde van de hypotheeklening 3,5 keer het jaarinkomen is. (...) Alle publiciteit stoort Van Goor niet. ‘Deze tijd is anders dan dertig jaar geleden. De publiciteit is natuurlijk niet leuk en ook niet positief. Maar we gaan er niet onder gebukt’”.

Ook in de *Volkscrant* krijgt Van Goor gelegenheid om te reageren. Doelend op het oordeel van de AFM schrijft de krant:

“Volgens DSB is dit oordeel achterhaald. ‘Voor zover we er lessen uit kunnen trekken, hebben we dit gedaan. Dit slaat op een periode voor 2008’, zegt directielid Hans van Goor. (...) Volgens Hans van Goor lopen DSB-klienten niet meer risico dan klienten van andere banken, eerder minder. ‘Ons aandeel in gedwongen huizenverkopen is lager dan ons marktaandeel in hypotheekleningen. Ik wil niet spreken van een hetze tegen DSB, maar mensen hebben nu eenmaal de neiging elkaar na te praten’. De hypotheekportefeuille van DSB doet niet onder voor die van andere banken, zegt Van Goor. ‘Gemiddeld hebben we 4,3 keer het jaarinkomen verstrekt en 93 procent van de waarde van de woning gefinancierd. De afgelopen anderhalf jaar is het bovendien teruggelopen naar 3,4 keer het inkomen en 65 procent van de waarde van de woning’”.

Spits sluit het artikel over de boete van de AFM af met een parafrase van Van Goors’ reactie:

“Van Goor van DSB Bank zei dat zaken die in het verleden mogelijk niet goed zijn gegaan, inmiddels intern zijn aangepast.”

NRC Handelsblad brengt de boete van de AFM en het vertrek van Frank de Grave met elkaar in verband. De krant schrijft:

“De boetes zijn al op 5 mei opgelegd, maar DSB heeft tot gisteren de tijd gehad op de boetes te reageren. Twee weken na het intern bekend worden van de boetes stapte financieel directeur Frank de Grave op. Die was twee maanden daarvoor pas aangetreden als opvolger van Gerrit Zalm, die naar ABN AMRO vertrok. DSB zei destijds dat er ‘onvoldoende match in de persoonlijke verhoudingen’ tussen De Grave en DSB-topman Dirk Scheringa zou zijn. De woordvoerder van DSB ontkent dat er een relatie is tussen het vertrek van De Grave en de boetes.”

In het *Financieele Dagblad* reageert Scheringa zelf.

“Scheringa zegt in een reactie in beroep te gaan tegen de boetes. ‘Het is een principekwestie. Regels die de AFM bedenkt worden tot wet verheven.’ Scheringa stelt dat de AFM nergens in zijn besluit zegt dat DSB zich ook werkelijk schuldig maakt aan het verstrekken van onverantwoorde kredieten. ‘Ze

zeggen alleen dat we onze procedures beter op papier moeten zetten'. De bank wijst er op dat zij slechts 0,1% van de kredietportefeuille hoeft af te schrijven wegens betaalproblemen."

De dagbladen op vrijdag 3 juli

In berichten over het jaarverslag van het Kifid wordt vrijdag 3 juli in zes dagbladen (*AD, De Pers, De Telegraaf, FD, NHD* en *Trouw*) gerefereerd aan de boete die de AFM aan DSB heeft opgelegd. Vier dagbladen (*De Pers, De Telegraaf, NHD* en *Trouw*) melden dat de Stichting Hypotheekleed 700 dossiers van DSB-klienten heeft opgestuurd naar de AFM. *Trouw* citeert zowel Bert Oude Middendorp van de Stichting Hypotheekleed als Klaas Wilting, woordvoerder van de DSB bank. De eerste verklaart:

SHL: "Ik heb de indruk dat veel banken vanaf 2001 behoorlijk scheutig zijn geweest met hypotheekverstrekkingen. Van de zevenhonderd meldingen die wij hebben ontvangen, zijn er hooguit tien van klanten van andere banken dan DSB."

Woordvoerder Wilting laat in *Trouw* weten het liefst te zien dat gedupeerden zich direct tot de bank wenden.

Wilting: "Dat is de snelste weg om gezamenlijk tot een oplossing te komen."

In *De Telegraaf* worden enkele uitspraken van Hans van Goor geparafraseerd en weersproken.

"De stichting (bedoeld wordt: de Stichting Hypotheekleed) heeft weinig op met de verklaringen van DSB-directielid Hans van Goor in diverse tv-programma's. Ruim een week geleden ontkende Van Goor in een uitzending van Nova iets te weten van een onrechtmatige overkreditering. Naar nu blijkt onterecht, omdat de bovengenoemde uitspraak van de AFM bij DSB al bekend was op 7 mei. SHL constateert dat onjuiste verklaringen van Van Goor vaker zijn voorgekomen. In een uitzending van TROS Radar verklaarde Van Goor dat DSB al ruim anderhalf jaar geen koopsompolissen meer verkoopt. De stichting is evenwel in het bezit van koopsompolissen die door DSB zijn afgesloten in 2009."

De dagbladen op zaterdag 4 juli

Op basis van documenten van de AFM berichten vijf kranten (*AD, De Telegraaf, FD, NHD* en *Trouw*) zaterdag 4 juli dat DSB de AFM om geheimhouding heeft gevraagd uit vrees voor reputatieschade. *AD* en *FD* volstaan met een kort bericht, *De Telegraaf, Noordhollands Dagblad* en *Trouw* zijn wat uitvoeriger. *De Telegraaf* kopt "DSB bank vreest voor reputatieschade", het *NHD* "DSB bank vreest ondergang" en *Trouw* "DSB zette AFM onder druk met vrees voortbestaan". De artikelen overlappen elkaar (groten)deels en zijn gebaseerd op een bericht van het *ANP* van 3 juli. Uit de documenten van de AFM blijkt dat de DSB Bank aangedrongen heeft op anonimiteit. Verwijzend naar de AFM documentatie schrijven *De Telegraaf* en *Noordhollands Dagblad* beide:

“Volgens DSB kan niet worden uitgesloten dat veel klanten het vertrouwen in DSB zullen kwijtraken, hetgeen tot disproportionele gevolgen kan leiden en zelfs het bestaansrecht van de DSB ernstig onder druk kan zetten.”

Verwijzend naar hetzelfde document schrijft Trouw:

“Uit een zogenoemde ‘schriftelijke zienswijze’ van DSB, die de bank in januari van dit jaar stuurde naar de AFM, blijkt dat de bank zich ernstige zorgen maakte over het AFM-onderzoek. Dit kan ‘verstrekkende gevolgen hebben voor de financiële positie van DSB, waarvan de aard en omvang op dit moment niet te overzien zijn’, zo schrijft de bank.”

In het bericht over de poging van DSB om de AFM tot anonimiteit te bewegen, nemen de drie kranten ook een reactie van een woordvoerder van DSB op. De reactie in de drie dagbladen geheel gelijklopend en letterlijk overgenomen uit het ANP bericht van 3 juli.

Wiltling: “Een woordvoerder van DSB bank relativeerde de harde bewoordingen in de brief aan de AFM. ‘De advocaat heeft de zaak scherp neergezet’, zei hij. Toch vreest de bank nog steeds voor ernstige reputatieschade. ‘Je weet nooit van tevoren hoe zoiets uitpakt. Bij dit soort zaken schrijven media dingen vaak niet goed op. En dat wordt dan gelezen door mensen. Dan kan de imagoschade groot zijn’. Dat er, zoals gevreesd, massaal mensen bij de bank weglopen, is niet het geval, zei hij.”

Week 30: 20 tot en met 26 juli

Donderdag 23 juli maakt de DSB bank de jaarcijfers bekend. Zowel *Netwerk* als *Nova* besteden die avond in hun uitzending aandacht aan de persconferentie over de jaarcijfers. *Netwerk* opent als volgt:

“(…) We beginnen met de DSB bank. Voor eigenaar Dirk Scheringa is het een mooie dag: zijn bank boekt winst, zo maakte hij vandaag bekend. En dat is bijzonder in tijden van crisis. Maar de klanten die zich door de bank gedupeerd voelen kijken met heel andere ogen naar het succes. Het verslag is van Daniel van Dam en David Bonsink.”

Netwerk: *“Hoe gaat het?”*

Scheringa: *“Uitstekend.”*

Netwerk: *“Hoe heeft u de afgelopen periode ervaren?”*

Scheringa: *“Als bijzonder.”*

Na dit begin volgen 7 minuten waarin een gedupeerde klant en Scheringa elkaar afwisselen. De klant doet haar verhaal uit de doeken, Scheringa beantwoordt vragen van de verslaggever. Hij verklaart meerdere

keren verhalen gezien te hebben die niet kloppen, zegt in antwoord op de vraag waarom het lang duurt voor de feiten naar buiten komen dat dit het ideale moment is en reageert met 'Er was een mediahype aan de gang' als de verslaggever hem voorhoudt 'U had eerder moeten communiceren'.

Netwerk: *"DSB verkeert in zwaar weer. Het bedrijf werd twee keer beboet door de AFM. Frank de Grave stapte na 2 maanden op. Met klanten worden schikkingen getroffen."*

Scheringa: *"Dat had niet te maken met overkreditering."*

Netwerk: *"Waarom heeft u geschikt?"*

Scheringa: *"Je hebt gevallen waarbij je zegt: het is sneu voor de klant. Iemand heeft een baan verloren. Is zwanger geraakt. Dan willen we coulant zijn."*

Netwerk: *"U bent een menselijke bank."*

Scheringa: *"Wij vinden van wel."*

Nova begint de uitzending met een fragment uit de persconferentie over de jaarcijfers van DSB.

Scheringa: *"Ik ben er wel verbaasd over dat de focus zo op DSB Bank ligt. Alsof wij de kredietcrisis hebben veroorzaakt."*

Nova: *"DSB beschadigd door boetes en klagende klanten. En verder in Nova: Obama noemt arrestatie zwarte professor stompzinig. Goedenavond, welkom bij Nova."*

"Dirk Scheringa is boos omdat zijn DSB Bank door de media en de Autoriteit Financiële Markten eruit gepikt zou worden. Volgens Scheringa zijn de boetes en de publiciteit daarover negatief voor het imago van DSB maar gaat het verder wel goed met de bank. Jan van Loenen en Monique Wijnans doen verslag."

Scheringa: *"Allemaal welkom bij de DSB. Het gaat goed met de DSB bank. Daarmee wil ik graag openen."*

In de daaropvolgende 9 minuten wisselen een gedupeerde klant, Scheringa en een expert elkaar af. De klant doet haar/zijn verhaal, Scheringa reageert meteen daarna.

Scheringa: *"Ik vind het nooit leuk als een klant zich onprettig voelt. (...) We hebben 500.000 klanten en krijgen 200 klachten. Dat is in verhouding weinig. (...)"*

Nova: *"Welk effect hebben de AFM-boetes gehad op naam en imago van DSB? Hebt u echt geprobeerd om publicatie van die boetes te voorkomen?"*

Scheringa: *“Uiteraard heeft dat effect gehad op onze naam. Het is niet leuk als je elke avond in het journaal bent op deze manier. Dat was niet leuk. Het voorkomen van de boete, dat hebben we inderdaad gedaan.”*

Nova: *“Bestuurslid Van Goor vertelt dat er 228 klachten van klanten binnen zijn gekomen, 40 zijn geschikt.”*

Over het vertrek van De Grave wil Scheringa vervolgens alleen kwijt dat ‘er geen match was’. Het onderwerp ‘DSB’ wordt afgesloten met een gesprek met Jaap Koelewijn, voorheen hoofd research Autoriteit Financiële Markten en nu hoogleraar bij Nijenrode.

De dagbladen op vrijdag 24 juli

Op *Spits* en *Metro* na wijden alle dagbladen vrijdag 24 juli dag een of meer artikelen aan DSB. De artikelen bevatten geen uitspraken van Scheringa of van Van Goor die niet in *Nova* of *Netwerk* getoond zijn. De berichtgeving in het *Noordhollands Dagblad* vertoont enige tekenen van ‘vermoeidheid’. Na het antwoord van Van Goor op een vraag over de onderhandelingen met klagende klanten geciteerd te hebben schrijft de krant ‘zegt bestuurder Hans van Goor, alweer met die lichtblauwe das om, die we nu wel kennen van zijn tv-optredens bij *Radar*, *Nova* enzovoort’. En de laatste alinea van het artikel luidt:

“Na afloop (van de persconferentie - OS) gaan de heren voor de tv-camera’s. En ze blijven rustig. ‘Dus er was geen overkreditering. Maar waarom hebt u dan geschikt?’, vraagt de verslaggever van ‘Netwerk’. En Dirk is niet zo goed of hij steekt het hele verhaal over ‘een scheiding of werkloosheid’ weer af. Hier is duidelijk uren op geoeft. En, je moet het toegeven, met succes.”

Week 33: 10 tot en met 15 augustus

Donderdag 13 augustus pakt *Nova* opnieuw de DSB-draad op.

Nova: *“In een eerdere uitzending van NOVA deed DSB-directielid Hans van Goor de volgende belofte:”*

Van Goor: “Er wordt gesuggereerd dat het om een kolossaal probleem zou gaan. Maar het is een beperkte groep en voor al die mensen treffen we een individuele oplossing zodat ze hun maandlasten kunnen betalen en goed kunnen wonen. Zodat ze geen zorgen zullen hebben.”

Nova: *“Maar inmiddels hebben zich 1000 DSB-klanten met grote financiële problemen gemeld bij de Stichting Hypotheekleed. We zijn op weg naar een aantal mensen die een oplossing hebben gekregen van de DSB-bank. Stemt dat tot grote vreugde?”*

Hendrickx: *“Nee. Absoluut niet. Ik maak me er zorgen over. De DSB is nog steeds bezig hun klanten te misleiden. De constructies die ze voorstellen, zijn alleen in het belang van DSB. DSB trekt nauwelijks verantwoordelijkheid naar zichzelf toe.”*

In het vervolg doen twee gedupeerden hun verhaal. De een zegt ‘we hadden een oplossing, daar lusten de honden geen brood van’, de ander laat weten dat DSB geen stapje in zijn richting heeft gezet.

Nova: *“Overigens heeft Nova één gedupeerde van de DSB gevonden die niet ontevreden is over de door de bank aangereikte oplossing. De familie Brammer, die u in een eerdere NOVA-reportage zag, is redelijk content met de oplossing van DSB. Die oplossing houdt onder meer een langdurige renteverlaging in en terugstorting van koopsompolissen. Maar na overleg met DSB wilden ze hun verhaal niet voor de camera doen.”*

De dagbladen van vrijdag 14 en zaterdag 15 augustus

In de dagen na de uitzending komt DSB in vier relevante artikelen ter sprake. In *NRC Handelsblad* van vrijdag 14 augustus komt de tv-recensent terug op de uitzending van *Nova*. Naar aanleiding van het gesprek met een gedupeerde schrijft hij:

“Nadat ze alle ellende langs waren gelopen, vroeg de verslaggever eindelijk of ze zelf ook niet een ‘beetje dom’ waren geweest. Beetje wel, gaf meneer Van Kerkwijk toe. ‘Maar ik heb geen verstand van hypotheek en ik mag er toch vanuit gaan dat iemand mij goed adviseert’. Logisch. Wij van DSB, adviseren DSB.”

Een dag later wordt DSB in dezelfde krant genoemd in een achtergrondartikel over toezicht. “Toezicht”, schrijft redacteur economie Menno Tamminga, “neemt de burger werk als consument uit handen: hij hoeft wat minder op te letten. (...) Toezicht schept verwachtingen. En als die verwachtingen worden geschaad, zoals in de kredietcrisis, dan slaat dat eerst terug op de financiers zelf, maar vervolgens ook op de toezichthouders.”

In het *Noordhollands Dagblad* van zaterdag 15 augustus toont de familie Brammer – die na overleg met DSB niet voor de camera van *Nova* wilde verschijnen – zich tevreden over de regeling die ze met DSB hebben getroffen.

“(...) We hebben teveel op die adviseur vertrouwd. Hij kwam betrouwbaar over, maar nu weten we dat hij alleen maar aan z’n eigen portemonnee heeft gedacht. We hadden DSB ook hoog zitten. Het is de sponsor van AZ. En Dirk Scheringa kwam in die tijd alleen maar goed in het nieuws. Hij wilde zelfs minister worden. (...) Uiteindelijk zijn we er wel uitgekomen met DSB.”⁶

In *De Telegraaf* van zaterdag 15 augustus wordt DSB genoemd in een artikel over groepsclaims en de rol van belangenbehartigers.

⁶ Dezelfde dag bericht het *NHD* dat naar aanleiding van een mislukt overleg met DSB op 12 juli j.l. de stichting DSB ramp is opgericht. Die stichting heeft inmiddels 419 leden, mw. Brammer is medewerker aan de website van de stichting.

Week 37: 7 tot en met 12 september

Maandag 7 september begint het seizoen weer voor *TROS Radar*. De eerste uitzending is bijna geheel gewijd aan DSB. *Radar* begint met een overzicht van de gebeurtenissen na de laatste uitzending op 25 mei. Het bericht in het journaal over de AFM boete en een aantal fragmenten uit eerdere gesprekken met gedupeerden, Van Goor en Scheringa passeren de revue. Tot slot van het overzicht wordt informatie gegeven over de situatie van enkele gedupeerden die in eerdere uitzendingen aan het woord zijn geweest. De familie Brammer heeft een regeling, voor de andere gedupeerden is een oplossing nog niet in zicht. De één gaat een proces aanspannen tegen DSB, de ander zegt dat DSB maar de helft van de koopsompolissen wil teruggeven, aldus *Radar*. De familie Brammer geeft aan akkoord gegaan te zijn met een regeling omdat ze het niet langer volhielden.

Familie B.: "Het kost je te veel energie op een gegeven moment. Je bent er 24 uur per dag mee bezig, zeven dagen in de week. Dat trek je op een gegeven moment niet meer. Dus vandaar dat we eigenlijk wel blij zijn met ons voorstel. We kunnen nu weer verder met ons leven. Alleen als we geen kinderen hadden gehad dan waren we doorgegaan met de strijd. Wie weet tot de rechtbank, want de hypotheek blijft veel te hoog."

Daarna volgen in de studio interviews met Pieter Lakeman, een gedupeerde klant van DSB en DSB bestuurder Hans van Goor. Lakeman verwijt DSB klanten te dwingen een acte van cessie te tekenen en kritiseert het incassobureau dat voor DSB werkt. De enige aandeelhouder van dat bureau is Dirk Scheringa.

Lakeman: "Je kunt zeggen dat dat niet zo erg is. Je kunt een dochteronderneming hebben die incassowerk doet. Maar het kwalijke van de constructie is dat dit incassobureau net zo optreedt als DSB zelf. Dus met intimidatie en onjuiste argumentatie. Mensen worden zwaar onder druk gezet. Zo zwaar dat de meeste mensen daaronder bezwijken en handtekeningen zetten onder stukken die ze worden voorgelegd."

De heer Verspae heeft geweigerd de acte van cessie die de DSB hem voorlegde te ondertekenen. Ondanks dat is hij door uitkeringsinstantie UWV gebeld.

Radar: "Maar toch werd u gebeld door uitkeringsinstantie UWV dat DSB toch via een acte van cessie aanspraak dacht te kunnen maken op uw uitkering?"

Dhr. Verspae: "Ja, ik werd telefonisch benaderd door UWV. Of ik wist dat DSB-bank beslag wilde leggen op mijn inkomen."

Radar: "UWV heeft ons bevestigd dat de DSB-bank inderdaad wel eens beslag probeert te leggen op een deel van de uitkering terwijl dit wettelijk gezien niet eens kan."

(...)

Lakeman: "DSB heeft de gewoonte ontwikkeld om als mensen in betalingsproblemen zijn gekomen een deel van hun loon aan zich te trekken. Dan wordt DSB eigenaar van je toekomstig loon. Dat leidt tot groot misbruik. Er wordt vaak te veel geëist, meer dan wettelijk is toegestaan. We zijn bezig daarin een kort geding op te starten."

In de studio reageert DSB-bestuurder Hans van Goor op de beschuldigingen. Hij ontkent dat DSB de acte van cessie gebruikt om klachten op te lossen. Vervolgens komt het punt van de schuldhulpverlening aan de orde.

Radar: *“Als de mensen in de problemen raken en in de schuldhulpverlening gaan kunnen ze binnen vijf jaar al hun schulden afbetalen. Dus het kan heel goed zijn dat er niet meteen een loonbeslag opgelegd wordt maar dat mensen de kans krijgen binnen drie jaar met een schone lei te beginnen.”*

Van Goor: *“Wij hebben juist goede afspraken gemaakt in de gevallen waar een acte van cessie een schuldhulpverlening in de weg zou zitten. Maar dat komt niet eens zo veel voor. Dat gaat over tientallen.”*

Radar: *“Meneer Lakeman heeft ingeschat dat in 10% van de duizenden dossiers die hij kent, gewerkt is met een acte van cessie. Het gaat over de toekomst van de klant. En het veiligstellen van het inkomen van de bank. Wat is voor u belangrijker?”*

Van Goor: *“De toekomst van de klant. Ik heb net een gesprek gehad met de voorzitter van de NVVK dat in het geval zo’n regeling de schuldhulp in de weg zit.. dat we daar samen uit komen.”*

Radar: *“Laten we eens kijken naar het geval van meneer Verspae. Hij krijgt een acte van cessie aangeboden bij een inkomen van 1600 euro. Hij houdt 300 euro over. Beide stichtingen die opgericht zijn, zeggen een aantal gevallen te hebben en u voor de rechter te slepen omdat u de beslagvrije voet van mensen aantast.”*

Van Goor: *“Die rechtszaak moeten ze dan vooral beginnen. Ik kan over elk dossier in het de filmpjes wel iets zeggen. Er zitten een aantal pertinente onwaarheden in. Maar ik ga niet weer over een individueel dossier iets zeggen. Want dan zegt u dat ik mijn klanten in verlegenheid breng.”*

Radar: *“U wilt geen reactie geven op het feit dat er twee stichtingen zijn die zeggen dat u de beslagvrije voet niet respecteert.”*

Van Goor: *“Daar mogen ze een rechtszaak over beginnen. Dan zien we het wel. Ik zie dat er veel dingen maar zo beweerd worden door een dergelijke partij.”*

(...)

Radar: *“U zegt dat u toezeggingen heeft gedaan. Zijn dat harde toezeggingen? Als mensen in de schuldhulp komen, gaat u er dan vanaf zien?”*

Van Goor: *“Dan gaan we in overleg.”*

Radar: *“Maar ziet u er dan vanaf?”*

Van Goor: *“Aan elke kredietverlener wordt dan gevraagd een stapje opzij te doen. Zo ook aan ons.”*

De dagbladen van 8 tot en met 12 september

Dinsdag 8 september besteden drie dagbladen aandacht aan ‘DSB en schuldhulp’. *De Pers* en *FD* melden beide ‘dat SP en PvdA willen dat er een einde komt aan de schuldhulpverlening door DSB. Die is meester in plukken van een kale kip, stelde PvdA-Kamerlid Mei Li Vos gisteren’. In de artikelen wordt niet gerefereerd aan de uitzending van *Radar*. In de berichtgeving van *Noordhollands Dagblad* gebeurt dat wel.

“DSB bestuurslid Hans van Goor wierp gisteravond in het tv-programma Radar tegen dat DSB meer inkomen claimt dan wettelijk is toegestaan. ‘Wij respecteren de beslag vrije voet’. DSB bevestigt ook dat een ‘klein aantal klanten’ is gevraagd om een acte van cessie te tekenen, maar stelt dat daarbij ‘voor zover bekend geen dwang is gebruikt’. Van Goor zei bovendien dat DSB alsnog een stapje opzij zou doen als gedupeerden die een acte van cessie hebben ondertekend, de schuldhulpverlening in willen.”

Vrijdag 11 september verschijnt in *De Pers* een groot artikel (1900 woorden) over DSB. Daarin wordt de ‘unieke en schadelijke DSB-methode’ kort uit de doeken gedaan met speciale aandacht voor de rol van Zalm. Op zijn weblog noemt Zalm de berichtgeving over zijn rol bij de DSB Bank ‘eenzijdig en vol verdachtmakingen’. *Algemeen Dagblad* en *NRC Handelsblad* besteden zaterdag 12 september aandacht aan de reactie van Zalm. Het artikel in *AD* bevat ook een reactie van DSB-woordvoerder Klaas Wilting.

Wilting: *“Wij zijn alle beschuldigingen zat. DSB is een fatsoenlijke bank, ik begrijp niet waarom wij er steeds worden uitgelicht en andere banken niet. Consumenten met problemen kunnen zich tot ons wenden en daar zullen we serieus naar kijken.”*

Week 40: 28 september tot en met 3 oktober

Maandag 28 september opent *Nova* opnieuw met DSB. Dit keer zijn het geen klagende klanten maar enkele oud-medewerkers die anoniem hun verhaal doen. *Nova* zegt tientallen oud medewerker gesproken te hebben, uiteindelijk geven drie van hen toestemming hun verhaal naar buiten te brengen. Ze komen niet in beeld, in hun plaats zien we figuranten.

Oud-medewerker: *“Als we deze verklaringen lezen, zie je dat het structureel beleid was om de klanten overbodige producten te verkopen.”*

Nova: *“Ex DSB-medewers doen een boekje open over de DSB-methode. Onder het motto ‘liegen mag, bedriegen niet’ werd voor miljoenen overbodige polissen verkocht. En verder in Nova. (...) Goedenavond, welkom bij Nova. Onverantwoord hoge hypotheke, overbodige en veel te dure koopsompolissen. Het is maar een greep uit de vele beschuldigingen aan het adres van de DSB Bank.”*

De ex-verkopers van DSB vertellen dezelfde verhalen over te hoge hypotheke, hoge provisies, overbodige koopsompolissen en koppelvekoop als in eerdere uitzendingen klagende klanten gedaan hebben. De één zegt dat Frank de Grave in korte tijd de juiste conclusie getrokken, namelijk vertrekken. Een ander verklaart:

Oud-medewerker: *“Het lijkt mij structureel beleid. Geen geïsoleerde groep cliënten. Maar veel breder bij de klanten van DSB.”*

Nova: *“Wat betekent het voor DSB?”*

Oud-medewerker: *“Ze hebben flink last van de negatieve publiciteit, denk ik. Dat hebben ze over zichzelf afgeroepen. Als je dit leest, is hier dat het structureel beleid was om klanten overbodig producten te verkopen.”*

Nova: *“Zijn die klanten niet oliedom geweest?”*

Oud-medewerker: *“Natuurlijk, dat kun je ze altijd verwijten. Maar de wetgeving is er om klanten in bescherming te nemen. De financieel adviseur moet er zeker van zijn dat het product en de oplossing bij de klant past.”*

Nova: *“Dat is hier niet gebeurd, volgens de ex verkopers. Die zeggen dat zij door de strot hebben geduwd. De DSB bank wil niet reageren op anonieme bronnen. Ook de voormalige CFO's van DSB, Gerrit Zalm en Frank de Grave willen niet reageren.”*

De dagbladen van 29 september tot en met 3 oktober

In de dagen na de uitzending van Nova volgen de gebeurtenissen elkaar snel op. Dinsdag 29 september beginnen in de Tweede Kamer de Financiële Beschouwingen, woensdag antwoordt minister Bos van Financiën op vragen van een Kamerlid, provisies van 85% en hoger 'totaal idioot' te vinden, donderdag roept Pieter Lakeman in *Goedemorgen Nederland* spaarders op hun tegoed bij DSB op te nemen.

Dinsdag 29 september

In het *Noordhollands Dagblad* vertelt een (anonieme) oud-medewerker van DSB over de werkwijze van DSB. Zijn verhaal, aldus het *Noordhollands Dagblad*, komt overeen met het verhaal dat drie andere anonieme medewerkers in Nova vertelden.

Mark: *“Ik denk dat op de honderd klanten er vijftig prima werden geholpen, zo'n dertig te veel hebben betaald aan aanvullende 'verplichte' verzekeringen, zo'n tien echt te veel hebben betaald en de overige tien onverantwoord zwaar het schip in zijn gegaan.”*

In *NRC Handelsblad* blikt de tv-recensent terug op een avond tv-kijken waarop hij 'niets gezien of gehoord heeft dat aanleiding zou kunnen geven tot een samenhangend verhaal van enige betekenis'.

“Nova citeerde drie anonieme ex-medewerkers van DSB die in de meest schrille bewoordingen een beeld schetsen van de manier waarop ze waardeloze koopsompolissen moesten verkopen aan mensen die dat helemaal niet konden betalen. Het beeld is zo vernietigend dat de bank niet zal kunnen blijven volharden in de weigering commentaar te geven op anonieme bronnen. Goed journalistiek werk van Nova, dat wel eens enkele (voormalig) bestuurders in problemen zou kunnen brengen.”

BIJLAGE 12**Tijdlĳn kredietcrisis en DSB Bank periode maart 2005 – oktober 2009**

